

Odlikovanci za občinski praznik

Na slovesni seji občinske skupščine v Brežicah, so 28. oktobra podelili 9 odlikovanj predsednika Tita. Red bratstva in enotnosti s srebrnim vencem sta prejela Janez Gramc in Martin Pešec, red dela z zlatim vencem Stane Rebernik, red zasluge za narod Miloš Kovačič in red dela s srebrnim vencem Edo Božiček, Franc Cizelj, Minka Mišič, Franc Mohar in Alojz Zaletel.

Veljko Milatović v Kostanjevici

Predsednik zvezne konference SZDL Jugoslavije Veljko Milatović je v nedeljo dopoldne obiskal Kostanjevico na Krki. Ogledal si je razstavo grafike jugoslovanskih otrok, ki so jo prejšnji teden odprli v Lamutovem likovnem salonu. Obiskal je tudi razstavo sodobne plastike Formo vivo v kostanjeviškem gradu, kjer se je hkrati zanimal, kako potekajo obnovitvena dela kostanjeviškega gradu in stare cerkve v njem. Z nič manjšim zanimanjem je šel skozi zbirko Gorjupove galerije v šoli, tako da se je seznanil s celotnim razgibanim kulturnim življenjem »dolenjskih Benetk«.

(Foto: Polde Grahek)

Spet bodo na grobovih zamigljale lučke, ki so vse leto svetile v srcih za naše drage, in spet bodo šepetale v jesensko meglo: »Brez mrtvih grl šibak je živih glas, ker ni vas več zato ste vsepovsod, saj smrt vas je življenju darovala.«

OB UNIČUJOČEM POTRESU V BANJALUKI

Vsa Dolenjska pomaga

V Banjaluko so Novomeščani že v torek dopoldne poslali denar, šotore in odeje, tovarna zdravila KRKA zdravila, IMV pa sanitetni avtomobil — iz vseh naših občin: izrazi sočutja in pripravljenost na tovariško pomoč

Vest o katastrofalnem potresu v Banjaluki nas je močno prizadela. V vseh občinskih središčih so se že odločili, da bodo prizadetim pomagali.

Novomeščani, ki jih z banjaluško občino vežejo tesni prijateljski stiki več kot 20 let, so že v torek

(Nadaljevanje na 12. str.)

OD 30. OKTOBRA
DO 9. NOVBEMBRA

Padavine pričakuje-
mo okrog 30. oktobra
in okrog 4. in 5. novem-
bra, ko je možen sneg
do nižin. V ostalem bo
prevladovalo suho ozi-
roma lepo vreme.

Dr. V. M.

ŠTAB JE TAKOJ UKREPAL — Novomeški štab za borbo proti elementarnim nesrečam se je sestel v torek zjutraj in takoj organiziral pomoč prizadetim prebivalcem Banjaluke. Pred občino so člani štaba (od leve proti desni: Franci Kuhar, Avgust Avbar, Adolf Suštar in Kostja Virant) formirali ob 11. uri kolono, ki je odpeljala v Bosno zdravila in prehrano. Na sliki je tudi podarjeni SANITET novomeške IMV in Mercatorjev kamion, ki je odpeljal hrano.

(Foto: S. Dokl)

Akademik Božidar Jakac (na sliki) odpira I. razstavo grafike jugoslovanskih pionirjev v Kostanjevici. Ob tej priložnosti je zbranim posvetil nekaj besed, ki so globoko segle v srca mladih. Zahvalil se je tudi za njihova prizadevanja in jih spodbudil k nadaljnjemu delu. Več o tej razstavi preberite na kulturni strani. (Foto: S. Dokl)

Tudi pri nas se je streslo

Močnejše potresne sunke so zaznali ljudje že v nedeljo popoldne v Novem mestu, Trebnjem, na Raki, v Brestanici, Brežicah in drugih krajih. Povedali so, da so v zgodnjih nadstropjih mestnih stolpnice zažvenketale šipe, premikati so se začeli predmeti, stropne svetilke pa so kar precej zanihale. Vznemirjeni prebivalci so stalno spremljali radijska poročila, iz katerih so zvedeli za hud potres v Banji Luki. Močnejši potresni sunek je zajel naše območje tudi v ponedeljek dopoldne. Na občini v Novem mestu so pravkar imeli neki sestanek, ko se je stavba stresla. Rahle tresljaje zemlje je bilo možno zaznati tudi v ponedeljek zvečer.

rašica

100% pure
Lambswool
spun in
Scotland

golf

girl
vel.

girl

iz kolekcije GOLF na strani 20

Bomo dobili podjetje za prodajo časopisov?

Vse kaže, da se bo navadni časopisni papir v kratkem podražil za najmanj 20 do 22 starih dinarjev, pošta pa dviguje svojo tarifo za izterjavo časopisnih naročin in hkrati trdi, da ima z dostavljanjem časnikov, časopisov in revij na domove naročnikov samo izgubo

Prejšnji četrtek so člani odbora za časopisno dejavnost v republiški gospodarski zbornici razpravljali o materialnem položaju slovenskih časnikov. Posebej so pregledali posledice, ki jih obeta že napovedano povišanje cen papirja (čuje se, da naj bi se navadni časopisni papir podražil najmanj za 20 do 22 Sdin pri kilogramu), kakor tudi prodražitev agencijskih uslug in PTT storitev. Pošta namiguje namreč na povečanje dostavnih tarif za raznašanje časopisov na dom, pri čemer trdi, da ima z dostavljanjem časnikov, časopisov

in podobnih stalnih tiskovin samo izgubo. Tudi nekatere komunalne datuje se bodo povečale, kar vse bo nedvomno vplivalo na spremembo prodajne cene časopisov.

Ponovno je bila sprožena zamisel, da bi morda le kazalo postopno odpraviti dosedanja razmeroma drago poštno dostavo časopisov in revij in se odločiti za ustanovitev samostojnega podjetja, ki bi se povečalo samo s prodajo in z razdeljevanjem časnikov, časopisov in revij. Odbor za časopisno dejavnost v gospodarski zbornici bo zato predlagal delavskim svetom vseh časopisnih podjetij, da bi tako samostojno razdeljevalno podjetje za časopise in revije ustanovili. Od časopisnih podjetij in drugih, ki izdajajo časnike in revije, bi rad dobil načelne pristaneke za podrobnejše izoblikovanje tega načrta.

Zanimiva je trditev Združenega podjetja za PTT promet v Ljubljani, da bodo že v kratkem lahko zagotovili redno poštno dostavo samo za dnevni tisk, ne pa tudi za tiste časopise in revije, ki bi jih bilo treba dostavljati v drugi polovici tedna, se pravi ob četrtek, petkih in sobotah, ko imajo na pošti največ dela. Člani odbora v republiški gospodarski zbornici so menili, da bi bilo treba pri tem vendarle pogniti črto ločnico med dnevnim in tedenskim političnim informativnim tiskom v Sloveniji, ki nedvomno opravlja nadvse pomembno stalno politično delo, ter med drugim tiskom. Vsako spreminjanje urnika izhajanja oz. dostave listov na dom bi bilo samo škodljivo. Glede tega bo treba najti vsekakor sporazumno rešitev, odbor pa bo obvestil o tem tudi tiskovni svet pri republiški konferenci SZDL.

Na seji odbora so govorili še o novih cenah za časopisni papir, glede katerih se je tovarna papirja »Djuro Salaja«

PTICI SMRTI — Dve reakcijski izraelski letali napadata cilj v bližini jordankega glavnega mesta Amana. Skupno je pri napadu sodelovalo 17 izraelskih letal. Ranjenih je bilo osem oseb. Izraelci pravijo, da so ti napadi povzročili za diverzantske akcije palestinskih komandosov na izraelskem ozemlju. Telefoto: UPI

TELEGRAMI

WASHINGTON — ZDA in SZ so se sporazumeli, da se bodo začele 17. novembra letos v Helsinkih pogajati o omejitvi letalskega prometa v strateškem oboroževanju. To bodo najvažnejša pogajanja med super silah doslej.

BRASILIA — V novi brazilski prestolnici Brasliji je okrajni kongres uradno izvolil generala Medicijo za novega brazilskega predsednika. Kongres je le formalno potrdil odločitev vojaških krogov.

HAMBURG — Novi zahodnonemški kancler Brandt je izjavil, da bo poskušal čimprej začeti pogovore s Poljsko, s katero želi ZR Nemčija navezati diplomatske stike.

PARIZ — V drugem kolu nadomestnih parlamentarnih volitev je bil presenetljivo poražen politični kandidat in bivši predsednik vlade pod De Gaulleom — Couve de Murville.

NEW YORK — Iz poročila OZN je razvidno, da se je, odkar je OZN uvedla gospodarske sankcije proti Južnoafriški republiki, njen uvoz povečal za 86, izvoz pa za 88 odstotkov.

KAIRO — Bivšemu libijskemu kralju Idrisu so dovolili živeti v Egiptu. Osemdesetletni Idris je prošil predsednika Naserja, da bi mu dovolili nastaniti se v Egiptu, ki je njegov drugi dom.

VARSAVA — V poljski glavno mesto sta prispeli zakonca Kroger, ki sta predsedala v britanskih zaporih osem in pol let. Obsojenca sta bila na 12 let zaradi uhanjenja v korla Sovjetske zveze. Britanci so jih zamenjali za Geralda Brooksa in še nekatere druge, ki so zaprti v SZ.

tedenski zunanjepolitični pregled

V zadnjih dneh pretresa Libanon kriza, ki ima obeležja malodane državljanskega spopada. Najhujši spopadi so izbruhili pretekli tork med enotami libanonske armade in palestinskimi komandosi. Zaradi teh spopadov so najprej uvedli policijsko uro v Tripoliju in pozneje še v drugih mestih. Spopadi in incidenti so se potem nadaljevali še ves teden.

Ti spopadi so zastrupili odnose med Libanom in drugimi arabskimi državami. Sirija je poslala čete na libanonsko mejo, Libija je odpoklicala svojega veleposlanika iz Bejruta in Alžirija je resno opozorila Libanon, da je dolžnost sleherne arabske države podpirati boj proti Izraelu in potemtakem omogočiti palestinskim komandosom — fedajinom — bojevati se proti arabskemu sovražniku. Palestinski begunci imajo svoje komandose na ozemljih vseh štirih arabskih sosed Izraela, predvsem v Jordaniji, Siriji in Libanonu.

Najbolj dejavni so bili v začetku v Jordaniji, kjer je kmalu postalo očitno, da se interesi Palestincev in interesi jordanske države pogosto krizajo. Čim aktivnejši so postajali palestinski komandosi, tem ostreje so tolkli Izraelci po jordanskem ozemlju.

Podoben položaj se je »kuhal« v Libanonu, le da je tam pozneje in huje zavrelo. Prvo resno opozorilo je prišlo 23. aprila letos, ko je libanonska vlada uvedla po vsej državi izjemno stanje po hudih spopadih med libanonsko vojsko in komandosi v Saidi, Bejrutu in Bar-Eliasu. Takrat je bilo ubitih dvanajst oseb.

Komaj dva tedna pozneje so bile štiri osebe ubite in več ranjenih v bojih med armado in komandosi. Ze aprila je ministrski predsednik Rašid Karame odstopil kot poslanec po burni seji poslanske zbornice, ki je trajala sedem ur. Zdaj je odstopil še kot predsednik vlade.

Vse poletje in del jeseni je napetost naraščala in je dosegla vrh pretekli teden. Kri-

za še traja. Njene korenine so v nasprotujočih si stališčih libanonske vlade in komandosov. Predsednik Palestinske osvobodilne organizacije Jaser Arafat trdi, da imajo palestinski komandosi popolno in brezpogojno pravico uživati gostoljubnost in pomoč sleherne arabske države v boju proti Izraelu. Libanon se upira tem zahtevam in razglasa, da ima pravico in dolžnost varovati interese in var-

Kriza

nost države, ki so pomembnejši od ciljev palestinskih komandosov. Te cilje seveda spoštuje in jih razume. Toda Libanon poskuša omejiti in brzdati dejavnost komandosov, kadar ta dejavnost izživa izraelske povračilne udarce. Dve nespremljivi stališči, ki jih je nemogoče uskladiti, in zato bo kriza še dolgo trajala. Tudi Sirija in ZAR poleg Jordanije sta imeli težave s Palestinci in tudi ti dve državi sta jim znali trdo stopiti na prste, toda to sta opravili obzirneje in spretnije kakor Libanon.

Konec prejšnjega tedna je nova zahodnonemška vlada Willyja Brandta — še isti teden, ko je bila sestavljena — prevrednotila marko. Njena vrednost se je povečala za 9,29 odst. glede na druge valute. S tem so socialni demokrati storili tisto, kar so ves čas pred volitvami zagovarjali in kar so krščanski demokrati na čelu s Kiesingerjem in Straussom onemogočili. Posledice prevrednotenja marke še niso docela znane in prav mogoče je, da bodo prevrednotili še kako valuto. Na prvem mestu kot kandidat za prevrednotenje je nizozemski gulden. Tudi usoda avstrijskega šilinga še ni povsem jasna.

Prejšnji teden je bil Willy Brandt izvoljen za novega kanclerja in dva dni pozneje je bila že prva seja bonske vlade. V vseh dvajsetih letih povojnega političnega življenja v ZRN ne pomnijo, da bi bila kaka vlada tako hitro sestavljena. Od nove vlade pričakuje javnost marsikaj novega, predvsem novih pobud v politiki do Vzhoda. V Moskvi, Varšavi in drugod so ugodno ocenili Brandtovo izvolitev za novega zahodnonemškega kanclerja.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

SKLEPI ZIS O GOSPODARSKI POLITIKI: Zvezni izvršni svet je v sklepih, ki jih je predložil zvezni skupščini, navedel deset glavnih točk gospodarske politike v letu 1970. Med drugim je v sklepih rečeno, da je živahni gospodarski razvoj v letošnjem letu ugodno vplival na proizvodnjo, na zaposlenost in izvoz. Ta gibanja pa spremljajo tudi težave, ki se kažejo v večji v nestabilnosti na notranjem trgu, v neusklajenih odnosih med proizvodnjo, izvozom in uvozom oziroma v večjem primanjkljaju plačilne bilance, pa tudi v slabšanju poslovnih odnosov v gospodarstvu, kar povzroča nelikvidnost. Novi ukrepi naj bi delovali tako, da se bo potrošnja omejila v bolj stvarne okvire. Gospodarska stabilizacija bo odvisna od vse bolj uskladenih odnosov pri delitvi dohodka, to je od počasnejšega naraščanja proračunske in druge gospodarske potrošnje v primerjavi z rastjo narodnega dohodka, od doslednejšega povezovanja osebnih dohodkov z delovnimi uspehi in podobno. Nujno je sprejeti ukrepe, s katerimi bi zaustavili nadaljnje obremenjevanje gospodarstva. Občine, republike in federacija naj s svojo politiko vplivajo na to, da se cene ne bodo povečevale. Zato naj tudi ne bi povečevali sedanjih in uvažali novih prispevkov in davkov ter ne zviševali cen komunal-

nih storitev. Ob tem je treba pretehtati tudi upravičenost predloga, naj bi se podražila elektrika, kakor tudi možnost, da bi odložili predvideno zvišanje stanarin v prihodnjem letu.

MITJA RIBIČIČ V ČRNI GORI — Predsednik zveznega izvršnega sveta Mitja Ribičič se je konec prejšnjega tedna mudil na večdnevem obisku v Črni gori, kjer se je pogovarjal v nekaterih kolektivih

Gospodarstvo v letu 1970: v prvi vrsti stabilizacija

o njihovih problemih. Nato si je ogledal tudi primorska področja in se tam seznanil z načrti za razvoj turizma v Črnogorskem Primorju.

OBISKI REPUBLIŠKIH VOJEDITELJEV V OBCINAH IN KOLEKTIVIH — Predsednik republiške skupščine Sergej Kraigher je v petek obiskal podjetji Titan v Kamniku in Stol v Duplicah, nato pa se je s predstavniki gozdarstva in zasebnimi kmeti pogovarjal o predlogu gozdarskega zakona.

Predsednik CK ZKS Franc Popit

je prejšnjo sredo obiskal kranjsko tovarno Tekstilindus, predsednik republiškega izvršnega sveta Stane Kavčič pa nekatere delovne kolektive v litijski občini.

HUDA ŽELEZNISKA NESREČA NA HRVASKEM — V soboto proti večeru je na železniški postaji Okučani na progi Beograd — Zagreb ekspresni vlak silovito trčil v tovarnega. Po poročilih, ki smo jih prejeli do zaključka redakcije, je ta huda nesreča terjala 9 mrtvih in 43 ranjenih. Vzroke nesreče raziskujejo.

MINIMALNI OSEBNI DOHODEK — 450 DIN — Minimalni osebni dohodek naj bi znašal v Sloveniji 450 din mesečno. Tako je rečeno v predlogu za izdajo republiškega zakona o minimalnem osebnem dohodku delavcev.

PREDČASNA UPOKOJITEV RUDARJEV — Rudarjem, ki grede predčasno v pokoj, bi bilo treba omogočiti, da se lahko upokojijo do konca 1975. leta, ne pa samo do konca letošnjega decembra. Tako stališče so zavzeli v zvezni gospodarski zbornici in s tem podprli predlog premogovnikov.

ČEDALJE VEČ ZASEBNIH HIŠ — V Sloveniji je bilo lani zgrajenih nekaj več kot 9000 novih stanovanj, od tega že blizu 4000 v zasebni lasti.

PRIPRAVE NA KONFERENCO
ZVEZE KOMUNISTOV SLOVENIJE

Kako naprej

Zveza komunistov mora med drugim tudi vedeti, kje je kdo, kakšno mnenje zastopa, s kom lahko računamo in kdo ostaja v manjšini — To nam ni potrebno zaradi čistk, temveč zaradi večje jasnosti, ki bo opora nadaljnjega delovanja Zveze komunistov

Pred nami so zelo konkretni sklepi zadnje seje centralnega komiteja, ki pomenijo po eni strani oporo za neposredno akcijo slehernega komunista in Zveze komunistov, po drugi strani pa tudi ena izmed osnov, na katerih bo gradila svoje delo in zaključna stališča konference Zveze komunistov Slovenije, ki je pred nami. Predvsem je v osnovi jasno da je tako imenovana cestna afera stopila na svoje pravo mesto, v ozadje in da je bil predah med njo in sejo centralnega komiteja za samo delo plenuma dobrodošel. Vendar pa zopet ne gre zanikati, da so se prav ob tem primeru začela razčističevati mnoga vprašanja, ki so očitno že lep čas tlela pod pepelom in se jih Zveza komunistov zaradi vrste najrazličnejših vzrokov, pod pritiskom drugih problemov, pa tudi zaradi premajhne aktivnosti pretemu lotila. To je lahko tudi kritika našega dosedanjega dela, vendar pomeni kritika, ki izhaja iz lastnih vrst, tudi to, da smo se stvari zavedali in jo bomo torej tudi spremenili.

Gradiva za delo na terenu je seveda dovolj. Tu so sklepi osme seje centralnega komiteja ZKS, pa tudi poročilo predsednika Popita in poročilo o delu sekretariata centralnega komiteja ter razprava tovariša Kardelja na razširjeni seji sekretariata. Z razpravo o teh gradivih, seveda pa tudi s konkretnim izvajanjem ne le sklepe, povzadnjega plenuma, ampak tudi ostalih, ki smo jih v preteklosti sprejeli, pa večkrat nedosledno izvajali, se obenem vključujemo tudi v tok priprav na konferenco ZKS.

Vrsta vprašanj pa je, ki jih lahko razčistimo že pred sejo, ker bo tako ostalo več prostora za druga, bolj kompleksna vprašanja. — Sem sodi pojmovanje vloge delavskega razreda, vprašanja načina idejnega boja Zveze komunistov, vprašanja izvajanja neposredne socialistične demokracije, boja proti klerikalizmu in povezave z religioznimi množicami, boja proti tečajni tehnokratizma, etatizma in oportunitizma, ki so prisotne tudi v naših vrstah. Nadalje gre za razčističevanje vprašanj slovenske vloge v federaciji in pomen federacije za našo republiko.

Sem sodijo tudi vprašanja kulture in znanosti, prisotnost Zveze komunistov tudi na teh področjih, predvsem prek marksistične kritike, ki jo zadnje čase že močno pogrešamo itd. Prisotna so tudi še številna vprašanja osebnega dela tako v obrti kot tudi v kmetijstvu in gozdarstvu...

Naloge komunistov v naslednjem obdobju so zares velike in potrebno bo precej truda, dela in poleta, da jih bomo lahko splojnjevali. Zato bi bilo seveda napak, če bi bilo vse naše delo usmerjeno le v pripravo konference, z mislijo, da si bomo lahko potem oddahnil in da bo samo po sebi vse zopet v redu. S sklicem konference bo v kraj le del nalog, sklepi konference pa nas bodo poleg dosedanjih obvezovali tudi na druge.

(Po KOMUNISTU)

ZA RAZČISTIČEVANJE DVOMOV IN ENOSTRANSKIH OCEN

Delež Slovenije v Jugoslaviji

Jugoslovanska skupnost je bila in je za slovenski narod in za vse jugoslovanske narode ne samo oporišče neodvisnosti v današnjem svetu, ampak tudi pogoj za uspešen gospodarski in družbeni razvoj

V začetku oktobra smo obljubili na tej strani, da bomo objavili podatke o deležu slovenskega gospodarstva in naših dajatev do zveze. Iz referata, ki ga je imel predsednik CK ZKS Franc Popit na osmi seji CK ZKS Slovenije o odprtih idejno-političnih in družbeno-ekonomskih problemih, povzemamo nekatere izmed podatkov, ki kažejo na ekonomski položaj Slovenije. Tovariš Popit je opozoril v svojem poročilu, da že ugotavljanje realnega materialnega stanja in odnosov do federacije oziroma med republikami ni preprosto. Gospodarstvo v SFRJ je tako prepleteno, da je težko dobiti matematično, do kraja dognano sliko o teh odnosih po republikah. To delo bodo še nadaljevali ter tako dobivali še zanesljivejše prijeme za ugotavljanje položaja posameznih republik in gospodarskih vej.

Podatki mednarodnih primerjav jasno kažejo, da se SR Slovenija, pa tudi Jugoslavija kot celota uvršča med nekoliko evropskih dežel, ki so dosegle v daljšem razdobju po vojni najhitrejši gospodarski razvoj. Podatki nedvomno potrjujejo, da je bil v Sloveniji in v Jugoslaviji povojni razvoj neprijetno hitrejši kot predvojni. Čeprav bodo dokončne ocene o tem povojnem razvoju dale še kasneje generacije, verjetno ni daleč od resnice trditev, da bo v zgodovini jugoslovanskih narodov to obdobje zapisano kot čas izrednega gospodarskega razvoja.

Zato lahko rečemo, da je bila in je jugoslovanska skupnost za slovenski narod in za vse jugoslovanske narode ne samo oporišče neodvisnosti v današnjem svetu imperializma in hegemonizma, ampak tudi pogoj za uspešen gospodarski in družbeni razvoj. Prav tako je tudi res, da so SR Slovenija — kot tudi nekatera druga razvitejša območja v Jugoslaviji — prav zaradi sorazmerno večje razvitosti prispevala pomemben delež k materialnemu in družbenemu razvoju jugoslovanske skupnosti.

Prispevki SR Slovenije za skupne potrebe

Ko že govorimo o prispevkih SR Slovenije za skupne jugoslovanske potrebe, naj povemo, da so bili takšni:

Koristi Slovenije od enotnega jugoslovanskega trga

Posebno v obdobju do reforme pa so hkrati prek cen nastajala tudi prelivanja v prid Slovenije, in to kot razlika med višjimi notranjimi in nižjimi svetovnimi cenami ali pa kot škarje v razmerju cen industrijskih in agrarnih proizvodov. Res je, da je slovensko gospodarstvo — kot najbolj razvito v Jugoslaviji — tudi najbolj uživalo prednosti enotnega jugoslovanskega trga, kar je nedvomno eden izmed razlogov za njegovo uspešni razvoj. Varno je tudi spoznanje, da sta prav

jugoslovanski trg in gospodarski sistem olajšala tudi Sloveniji uspešno prodiranje na svetovno tržišče, teh nekaj elementov da sklepate, da je življenjski interes slovenskega naroda, da utrjuje jugoslovansko skupnost in zavest o usodni ter interesni povezanosti s to skupnostjo, ki v perspektivi in danes omogoča kar največji razvoj slovenskega naroda.

Kaj lahko zavre naš nadaljnji gospodarski razvoj?

Kljub uspešnemu gospodarskemu razvoju naše republike pa moramo opozoriti tudi na nekatera dejstva, ki bi lahko zaviralno delovala na nadaljnji gospodarski razvoj Slovenije v prihodnosti. Opozoriti je treba na sorazmerno večjo izrabiljenost osnovnih sredstev, nadalje na zastarelost industrije v SR Sloveniji glede na druga območja, kakor tudi na podpoprečno stopnjo avtomatiziranosti v industriji.

Medtem ko je bila stopnja iztrošenosti osnovnih sredstev gospodarstva v Sloveniji 1968. leta 45,3 odst., je iztrošenost v drugih republikah znašala 36,3 odstotka (povprečje za SFRJ: 37,5 odstotka).

Podatki o avtomatizaciji delovnih sredstev (polavtomati, avtomati ter avtomatizirane proizvodno-transportne linije) v industriji leta 1967 kažejo, da je bilo takšnih sredstev v industriji SFRJ 55,7 odstotka (vse drugo pa so bili stroji na ročni pogon in ročno vzdrževanje). Hkrati povedo podatki, da znaša ta odstotek za Kosovo 80,6 odstotka, Makedonijo 74,4 odst., Črno goro 65,2 odstotka, Vojvodino 57,5 odstotka, Hrvaško 55,1 odstotka, najbolj pod povprečjem pa je bila Slovenija z 49,7 odstotka (ter ožja Srbija s 46,5 odstotka avtomatiziranih delovnih sredstev).

V Sloveniji le 50 ton neprodanega hmelja

Po podatkih HMEZADA v Zalcu smo letos pridelali v Sloveniji pribl. 2.550 ton hmelja, kar je 150 ton več kot lani. Celotni domači pridelek hmelja je že vnaprej prodan na zahodni trg, zagotovljene pa so tudi potrebe jugoslovanske pivovarske industrije. Domače pivovarne so letos naročile okrog 500 ton hmelja. Kaže, da bo hmelj letos dosegel isto ceno kot lani. Nemčija, ki velja za največjo proizvajalko hmelja v Evropi, je letos pridelala nekaj nad 2150 ton hmelja.

Poldrugi stot zlatnikov

Čeprav so bili jubilejni zlatniki, ki jih je pred kratkim razprodala Narodna banka, sorazmerno zelo dragi, so šli v prodajo kot najbolj iskano blago. Narodna banka jih je prodala okrog 150 kg. Pred dnevi je prišla na trg še tretja serija teh zlatnikov, tako da je po prvem navalu zdaj njihova prodaja malo bolj umirjena. Iz poročila Narodne banke je razvidno, da bodo lahko zdaj zlatnike dobili vsi, ki se za njih zanimajo. Razen občanov kupujejo jubilejne zlatnike tudi razne ustanove in delovne organizacije za darila.

Zlato in zlate predmete bomo mogoče lažje kupovati doma, pa tudi izvoziti, če bo zvezna skupščina sprejela predlagani zakon o deviznem poslovanju. Po tem zakonu naj bi namreč zlato obravnavali tako kot vse druge predmete.

Ali je že čas?

Se vedno prevladuje nad zdravim razumom in čistimi računi sentimentalnost, ki varuje delovne organizacije z velikimi izgubami pred likvidacijo. Zato ni odveč vprašanje, ali je prišel za jugoslovansko gospodarstvo naposled že čas, ko bomo začeli dosledno uveljavljati in spoštovati tržni sistem, ali pa se bomo še naprej opajali v navideznem socialnem miru, kjer denar ne bo plačilno sredstvo in ko bodo dolžniki še naprej parazitsko zasedali in spodjedali upnike?

(PRIMORSKE NOVICE)

ZVEZA BORCEV JE PREDVSEM POLITIČNA ORGANIZACIJA

Borec - revolucionar ne pozna upokojitve

Med organizacijami Zveze komunistov kot vodilne in SZDL kot najbolj množične ter med vrstami združenj Zveze borcev NOV mora priti do čvrstejših, stalnih stikov-in medsebojnih dogovorov za načrtne politične akcije — Ne spomnimo se na Zvezo borcev samo pred volitvami ali pred partizanskimi in državnimi prazniki!

Za nami je šesti kongres Zveze združenj borcev NOV Jugoslavije. Ze zadnjič smo poudarili njegov predvsem družbeno-politični značaj, delegati pa so prav tako na kongresu šele v drugi vrsti razpravljali o nekaterih vprašanjih s področja socialnega obeležja borčevske organizacije. Kongres je znova jasno poudaril, da so socialno-ekonomske zadeve borcev oziroma njihov pravni položaj v celoti

stvar vse družbe, ki jih mora reševati na temelju zakonov in s svojimi službami.

»Za vso našo družbo izraža odnos do borcev NOV — odnos do naše revolucije,« je na kongresu med drugim podčrtal član predsedstva ZKJ Mijalko Todirovič. Zvezo borcev je zato treba čimprej razoremeniti številnih socialnih vprašanj, borčevske organizacije pa se morajo predvsem posvetiti pomembnim družbenim vprašanjem in znova postati odločilna politična sila z mestom v družbi, ki jim pripada.

Kongres je prav tako podčrtal, da smo že dosegli tisto točko našega razvoja, ko je treba določiti jasno pot za usmeritev za nadaljnji razvoj organizacije ZKB ter njene politične in družbene aktivnosti. Prav borci so bili v vseh povojnih letih aktivni del naše družbe, vsi v delovnih

razmerjih in tako vključeni v vse veje in tokove življenja. Danes pa je zaradi neizprosne poteka staranja čedalje več in bo tudi vsak dan več borcev upokojenih oziroma zunaj delovnega razmerja. Vendar je kljub temu dejstvu prav organizacija ZKB tista, ki mora stati sredi političnega dogajanja, biti mora politična organizacija borcev — revolucionarjev, ki se politično ne smejo nikoli upokojiti.

(Po DELU)

Boljši pridelek pšenice v Sloveniji

Letos smo v Sloveniji pridelali več pšenice kot prejšnja leta: zasejanih površin je bilo 58.588 ha, pridelka pa 145.138 ton. Povprečni pridelek pšenice na hektar je znašal na družbenih posestvih 36,7 stota. Zasebni kmetje so letos povišali hektarski dohod od 21,7 mte na 23,2 mte.

SODELUJTE V DOBRODELNI AKCIJI ZA REHABILITACIJO IN ZAPOSLOVANJE SLEPIH

TEKOČI RAČUN: CENTER SLEPIH 5151-740-204

stop

Kmetijski nasveti

Pridelovanje orehov

Pridelovanje orehov in lešnikov lahko dopolni kmetov dohodek s siromašnejših zemljišč, ki niso primerna za zahtevnejše sadne vrste. Medtem ko smo svoj čas že zapisali nekaj več o lešnikih, naj tokrat o orehih, pri katerih bo verjetno še dolga leta povpraševanje večje od ponudbe, saj je znano, koliko smo zmanjšali število dreves, ko je šla orehovina tako dobro v denar.

Navajeni smo, da oreh zraste tako rekoč mimogrede, ponavadi v okolici hiš in gospodarskih poslopij. Tako drevo zaradi ponavadi šele v 14. ali 15. letu, sorte pa so običajno drobnejši koščaki, s skromnimi jedrci. Razmnožujejo se s semenom, zaradi navzkrižne oplodbe pa se dobre lastnosti, četudi jih sorta ima, ne prenesejo v celoti na potomstvo.

Dobre lastnosti je mogoče zanesljivo prenesti le s cepljenjem, ki povzroči, da drevo bolj zgodaj rodi. Prve plodove ima že s tretjim letom, polno rodnost pa prej kot ima sejan oreh prvi rod. Vendar pa je cepljenje težavno in so cepljena drevesca veliko dražja. Toda še vedno se izplačajo, če upoštevamo, kaj prinesejo. Drevesničarje čaka še dovolj dela, da bodo razvili zanesljivejši in cenejši način cepljenja.

Glede izbire sort pa naslednje: drobne koščake, ki za tržno pridelovanje niso toliko primerni, je treba nadomeščati z boljimi sortami. Na voljo so nekatere domače sorte: petovio (primerna za lege, varne pred pozebo), haloze (za vinogradniške lege), med tujimi pa italijanska sorta sorento, primerna za primorske lege, zlasti pa v svetu znana francoska sorta franquette, ki zaradi zapoznele rasti ponavadi uide spomladanski pozebi, kar je za naše razmere velika prednost.

Posekanih orehov ni mogoče hitro nadomestiti, slaščičarska industrija pa porabi vse več orehovih jedrc, zato lahko trdimo, da bo pridelovanje orehov še dolga leta zelo donosno. Hektar nasada, ki ne zahteva tolikšne nege kot druge sadne vrste, daje lahko prav tolikšen dohodek kot dober breskov ali jabolčni nasad, zraven tega pa še dragocen les za lesno industrijo.

Inž. M. L.

OZN skoraj četrto stoletje

Doba po drugi svetovni vojni se imenuje doba atomov, reakcijskih letal in prodiranja v vesolje. Toda to je tudi doba Organizacije združenih narodov, katere dan smo praznovali po vsem svetu 24. oktobra. Dvajseto stoletje na sploh je stoletje mednarodnih organizacij in iz letnika mednarodnih organizacij povzemamo, da je na svetu 199 vladnih in 1935 nevladnih mednarodnih organizacij. Toda najpomembnejša in največja je OZN, ki bo prihodnje leto slavila četrto stoletnico obstoja. Prav nenavadno je to, da je OZN znana skoraj vsakemu otroku in solarju, da o njej vsak dan beremo v časopisih, da jo državni in politiki redno omenjajo v izjavah in govorih, a da pravzaprav tako malo vemo o njej. In ne samo to. Kadar gre v svetu kaj narobe, kadar izbruh-

ne kje kak spopad, kadar se velesile vmešavajo v zadeve drugih, se po navadi jezimo na Združene narode in se sprašujemo, zakaj nič ne naredijo. Dostikrat pa pozabljamo, da so Združeni narodi kot organizacija seštevek 126 držav in da lahko večina sprejme še tako lepe in dobre sklepe, da pa ti sklepi ne bodo nič kaj dosti veljali, če jih na primer ne odobrava še ena izmed »supersil« — bodisi Sovjetska zveza ali ZDA. Dostikrat tudi pozabljamo, kolikokrat so Združeni narodi uspešno posredovali in rešili svet pred čim hujšim, kakor je samo »krajinski spopad«. In naposled se premalokrat vprašamo, kako bi izgledal današnji svet, če Organizacije združenih narodov sploh ne bi bilo.

so jo najbolj dosledno zagovarjale države, kakor Jugoslavija, Indija, Indonezija, ZAR in druge, je začela dobivati praktični smisel v svetovni razsežnosti. Neuvrščenostna politika je tudi učinkovito pomagala razbijati okove blokvske razdelitve sveta in taliti led hladne vojne.

Neuvrščenost ni niti slabila niti ni izgubila svojega smisla v novih razmerah, ko postajajo stare blokvske pregrade čedalje bolj nesmiselne. Najnovejše obdobje delovanja Združenih narodov je obarvano prav s tako dejavnostjo, ko svet sicer izgublja obeležja stroge blokvske razdvojenosti, a hkrati postaja tudi neprimerno bolj zapleten.

Raznolika dejavnost

Kadar govorimo o Združenih narodih in ocenjujemo njihovo delo, pogostokrat mislimo samo na generalno skupščino, varnostni svet in morda še skrbniški svet, ekonomsko-socialni svet in mednarodno sodišče. Pri tem pogostokrat pozabljamo, da delujejo v okviru svetovne organizacije številne agencije, ki so vse članice te velike družine in so v letih po vojni dosegle presežne uspehe v gospodarstvu, pomoči nerazvitim državam, zdravstvu, tehnični pomoči, financiranju, prometu itd.

Predvsem je treba omeniti programe pomoči OZN. Številne načrte pomoči ures-

ničujejo v okviru tega splošnega programa, ki so ga začeli izvajati leta 1950. Na tisoče strokovnjakov je šlo v razne države, da bi s svojim znanjem in izkuštvom pomagali vladam tistih dežel. Obehem so Združeni narodi dali trideset do štirideset tisoč štipendij za strokovno izpopolnjevanje v tujini predvsem ljudem iz nezadostno razvitih držav. V to dejavnost sodi poseben fond Združenih narodov, ustanovljen januarja 1959, ki financira dober del tehnične pomoči svetovne organizacije.

Poleg programov pomoči so izrednega pomena specializirane agencije, med katerimi je nekaj prav znanih. Mednja je med njimi najbolj znan otroški fond OZN (UNICEF), ki mu dobesedno na milijone otrok po svetu dolguje življenje in zdravje. Izredno človekoljubno delo tudi opravlja visoki komisariat za pomoč beguncem. Na stotine beguncev, ki so med drugo svetovno vojno morali zapustiti domove in se potem niso hoteli vrniti domov, je našlo zavetje in nov dom drugod po zaslugi te ustanove.

Prav tako pomembne so tudi medvladne agencije, ki so povezane z OZN: Agencija za atomsko energijo, Mednarodna organizacija dela, Organizacija OZN za prehrano in kmetijstvo (FAO), Organizacija OZN za prosveto, znanost in kulturo (UNESCO), ki si je med drugim pridobila neveljavih zaslug v boju proti nepismenosti v svetu, Svetovna zdravstvena organizacija, ki je marsikje že iztrebila malarijo, uspešno zatrla trahom, učinkovito zdravila go-bavost in druge bolezni, svetovna banka, mednarodni denarni sklad in še in še.

Kadar ocenjujemo delo Združenih narodov, ne smemo pozabiti na velikanski prispevek vseh teh organizacij.

Jugoslavija in OZN

Jugoslavija je bila med ustanoviteljicami svetovne organizacije. To je zgodovinski podatek, ki nas lahko veseli in izvirja iz dejstva, da je bila Jugoslavija ena izmed najaktivnejših članic protinacistične in protifašistične koalicije. Jugoslavija je ostala vselej zvesta OZN in je ob vsaki priložnosti poudarjala in z dejanji dokazovala privrženost načelom ustanovne listine. Zanimivo je, da je Jugoslavija med redkimi državami, ki se v svoji ustavi sklicujejo na načela ustanovne listine.

Na kratko bi lahko dejali, da je dejavnost Jugoslavije v OZN usmerjena na ohranitev miru, na obrambo pravic in suverenosti vseh narodov in držav, velikih in malih. V današnjem zapletenem svetu, v katerem se prepletajo nasprotja in protislovja, se Jugoslavija realistično loteva vseh vprašanj, posebno velikih, kakor so razorožitve, gospodarski napredek zaostalih, boj proti kolonializmu in zatiranju. Njena politika se ne ravna po blokvskih vidikih. Zato tudi uživa tolikšen ugled v svetovni organizaciji, posebno med neuvrščenimi državami, ki čutijo in vedo, da Jugoslavija ni še nikoli izdala načel, za katera se bori v svetovni organizaciji in drugod.

BOZIDAR PAHOR

Zamisel in začetek

Ze junija 1941, dva meseca po okupaciji Jugoslavije in nekaj dni pred napadom Hitlerjevske Nemčije na Sovjetsko zvezo, so se v Londonu zbrali predstavniki Velike Britanije in nekaterih dežel britanske skupnosti narodov ter predstavniki že okupiranih evropskih držav, med njimi Jugoslavije. Govorili so o skupnem boju proti fašizmu in nacizmu in sprejeli dokument, v katerem so se dogovorili, da ne bo nobena izmed podpisnic sklepala separatnega miru z Nemčijo ali Italijo. Udeleženci tega sestanka so gledali tudi v prihodnost in so v dokumentu nakazali ustanovitve nove svetovne organizacije, ki bi po vojni zamenjala nekdanje Društvo narodov.

Naslednji korak na poti do ustanovitve OZN je bila listina, ki so jo 1. januarja 1942 podpisali v Washingtonu predstavniki 26 držav. To listino so imenovali »deklaracija Združenih narodov«. Takrat je bila že v vojni Japonska, ki je preplavila domala vso Azijo. Podpisnice deklaracije so se zavezale, da bodo uporabile vsa svoja sredstva in moči za boj proti silam trojnega pakta in da bodo vztrajale v tem boju. Deklaracija je ostala odprta v tem smislu, da so se ji lahko pozneje pridružile še druge države.

Ko se je začela zmaga nagibati na zavezniško stran, je dozorevala tudi zamisel o ustanovitvi svetovne organizacije. 1. novembra 1943 so v Moskvi objavili deklaracijo, katere 4. člen se glasi:

»Predstavniki ZSSR, Velike Britanije, ZDA in Kitajske priznavajo nujnost, da bi čimprej ustanovili splošno mednarodno organizacijo, ki bi temeljila na načelu suverene enakosti vseh miroljubnih držav in bi bila dostopna vsem takim državam, velikim in malim, zaradi zagotovitve mednarodnega miru in varnosti.«

V drugi polovici leta 1944 v Dumbarton-Oaksu (v vilii v Washingtonu) so predstavniki štirih velesil izdelali predloge za zgradbo bodoče svetovne organizacije. Potem se je začela široka razprava v številnih državah zaveznicah o tem, kakšna naj bi bila ta organizacija.

O tem so razpravljali tudi Stalin, Roosevelt in Churchill v Jalti februarja 1945, ko ni bilo več nobenega dvoma, da je konec tretjega rajha samo še vprašanje tednov. »Sporazumeli smo se,« je bilo rečeno v skupnem sporočilu velike trojice, »da skličemo konferenco Združenih narodov v San Franciscu v ZDA 25. aprila 1945, da bi izdelala ustanovno listino te organizacije po smernicah, predloženih v neuradnih pogovorih v Dumbarton-Oaksu.«

In res se je začela 25. aprila v San Franciscu konferenca, ki je trajala do 26. junija in se je udeležilo 51 držav ustanoviteljic OZN, med njimi Jugoslavija, ki je vseskozi podpirala to zamisel. Konferenca je zares opravila zgodovinsko delo: sestavila je ustanovno listino Združenih narodov in statut novega mednarodnega sodišča. Ustanovno listino so podpisali predstavniki vseh 51 držav 26. junija 1945, ratificirali pa jo je potrebno število držav do 24. oktobra 1945. Zato je 24. oktober dan Združenih narodov.

Generalna skupščina in varnostni svet sta se prvič sestala januarja 1946. Svetovna organizacija se je preselila v svoj novi dom, v »stekleno palačo« ob East Riverju v New Yorku, leta 1952.

Čas preizkušnje

Enotnost, ki je bila rojena iz skupnega boja zaveznikov proti nacizmu in fašizmu, je kmalu splahnela. Prav kmalu so se pokazala globoka nasprotja med najmočnejšimi velesilami na svetu — med ZDA in Sovjetsko zvezo. Vsaka izmed teh velesil je poskušala spraviti pod svoj vpliv čim večje število držav, hkrati pa prodrati s svojimi predlogi v svetovni organizaciji. To je bilo prvo obdobje Združenih narodov, ki je trajalo od ustanovitve leta 1945 do nekako leta 1954 oziroma 1955. To obdobje imenujemo tudi obdobje »hladne vojne«, ko so bile meje med blokoma ostro začrtane in so se v ge-

neralni skupščini, varnostnem svetu in odborih vrstili govori, ki so bili v bistvu zmerjanje. Iz teh časov je posebno znana osebnost Andreja Višinskega, ki v svojih ostrim jezikom in grobo duhovitostjo skupaj z ameriški delegatji dal ton razpravam. Razumljivo je, da je krepitev hladne vojne in mrzlična oboroževalna dirka škodljivo vplivala na delo svetovne organizacije. To je med drugim prišlo do izraza tudi v pičlem številu novih članic, ki jih je svetovna organizacija sprejela v svoje okrilje v tem razdobju. Ne gre pozabiti, da je vsaka izmed petih stalnih članic varnostnega sveta imela pravico veta (ima jo še danes) in je lahko preprečila sprejem sleherne nove članice, ki ji ni bila pogodna.

Tako je OZN od 1946 do 1950 sprejela samo osem novih članic, v letih 1950 do 1955 pa nobene. V naslednjih petih letih do leta 1960, ko je hladna vojna pojemala in so se začele velesile vendarle pogovarjati med seboj in se pogajati, je prišlo v svetovno organizacijo 37 novih članic. Danes šteje svetovna organizacija 126 članic.

Kljub obdobju hladne vojne in nasprotjem med velesilami in srednjimi in malimi državami je svetovna organizacija dostikrat posredovala in pomagala reševati zapletene in nevarne položaje. Z velikim številom novih članic svetovne organizacije, predvsem iz Azije in Afrike, je nastal v OZN nov položaj. Zamisel o neuvrščenosti, ki

FOR YUGOSLAVIA:
PODR LA YUGOSLAVIA
南斯拉夫:
За Югославио:
FOR YUGOSLAVIA:

Plavko Ljancic

I Certify That the foregoing is a true copy of the Charter of the United Nations, with the Statute of the International Court of Justice annexed thereto, signed in San Francisco, California, on June 26, 1945, in the Chinese, French, Russian, English, and Spanish languages, the signed original of which is deposited in the archives of the Government of the United States of America.

In Testimony Whereof, I, Edward R. STETTINUS, Jr., Secretary of State, have hereunto caused the seal of the Department of State to be affixed and my name subscribed by an Assistant Chief, Division of Central Services of the said Department, at the city of Washington, in the District of Columbia, this twenty-seventh day of June 1945

E. R. Stettinus Jr.
Secretary of State
W. L. Kozlowski
Assistant Chief, Division of Central Services

Faksimile spremnega pisma, s katerim je takratni ameriški zunanji minister Edward Stettinus junija 1945 poslal jugoslovanskemu predstavniku Stanoju Simiću kopijo sprejete ustanovne listine Združenih narodov. Pismo je v angleščini, v levem zgornjem kotu pa piše: ZA JUGOSLAVIJO — v angleščini, francoščini, kitajščini, ruščini in španščini.

TEORIJA IN PRAKSA

Sedim na sestanku in poslušam. Na dnevnem redu so same pomembne stvari: predlog sprememb občinskega statuta, razprava o tečaju »SZDL danes«, predlog osnutka pravilnika zvezne konference Socialistične zveze, stališča do javne razprave o gozdovih. Same pomembne stvari, ki morajo zanimali volivce in občane, saj gre vendar za življenjsko važna vprašanja.

Se strinjam. Sicer pa moje mnenje ni tako važno.

Spet sedim na sestanku. Tokrat v krajevni organizaciji. Po enournem čakalju se nabere toliko obiskovalcev, da lahko rečemo, da smo ljudje. Se celo dve ženski sta vmes. Spodbudno. Veliko je bilo dela na polju, pa še živino je treba nahraniti prej kot sebe. En dan v septembru je več vreden kot teden v novembru.

Trudne oči so uprte vame. Že takoj po otvoritvi sestanka so napovedali, da bo tovarš z občine vse povedal in razložil.

»Naši kraji ne gredo nikamor naprej. Se pošto so nam vzeli. Zda prinaša izgubo, pravijo, prej je pa vseeno šlo. Koliko let že govorimo o telefonu za našo vas. Mi bi dali nekaj zraven, vsega pa ne zmoremo.« si vzame besedo eden izmed kmetov.

»O osnutku pravilnika, o predlogih sprememb statuta ter o tečaju nam je naročeno razpravljati,« vztrajam.

»Že, toda ne vem, zakaj ne bi šli tudi nam kdaj na roke. Kmet spoštuje vsako oblast, celo z drobtinami je zadovoljen. Od

trdega dela živimo, ne od prekladanja besed.«

»Držimo se dnevnega reda, prosim,« zvišam glas, »o teh stvareh se bomo lahko pogovarjali po sestanku.«

»Kaj papirji in dnevi red, kaj bo s pošto, nam povejte! Tudi poštar je človek in se ne more raztrgati. Nič čudnega ni, če pride telegram o smrti že po pogrebu, kot se je pri nas že zgodilo.«

»Mi boste priznali, da s hostami nekaj ni v redu,« jih skušam speljati na drug tir. Razprave morajo biti vendar konstruktivne.

»Kaj slišimo. Mi smo to trdili že takrat, ko so zakon sprejemali. Danes je tako, da se hosta skoraj ne izplača pa pika.« »Zdaj imate možnost, da vplivate na spremembe. Gotovo vas zanima, da...«

»Že mogoče, toda s tem imamo kaj slabe izkušnje.«

Odnehal sem. Prisiljen sem bil. Namesto o statutih, tečaju, stališčih, predlogih, spremembah in ne vem čem še, smo se dolgo v noč govorili o letini, davkih, strunah na krompirju, o zadruzi, ki je več ni, o cesti, ki bi jo radi zgradili.

V zapisnik vsega tega seveda niso vpisali.

Na naslednjem sestanku na občini bomo morda obravnavali osnutek zakona o kulturnih skupnostih ali kako drugo zanimivo zadevo, ki jo je treba ljudem razložiti. Spet bo treba v krajevno organizacijo. Začetka sestanka se že zdaj bojim.

Prav mi je, kaj sem pa to prevzel! M. L.

Dolenjski poslanci in družbeno-politični delavci z zanimanjem sledijo izvajanjem Ermina Kržičnika. (Foto: S. Dokl)

SESTAL SE JE KLUB DOLENJSKIH POSLANCEV

Gre res za protirazvojne težnje?

Klub dolenjskih poslancev je imel na dnevnem redu več perečih družbeno-političnih vprašanj – Poslanci so se dogovorili, da se bodo v kratkem spet sešli in razpravljali o kmetijstvu

Prejšnji teden so se v Novem mestu sestali republiški poslanci in družbeno-politični delavci iz 10 dolenjskih občin, ki se zbirajo v okviru Dolenjskega kluba poslancev. Na dnevnem redu so bila naslednja vprašanja: osnovna izhodišča za sestavo bilance sredstev republike za 1970 (referent dr. France Hočvar); informacija o sodelovanju desetih dolenjskih občin v pripravah za izdelavo regionalnega programa gospodarstva in družbeno-ekonomskega razvoja (Ermin Kržičnik); nekatera aktualna vprašanja kmetijstva in gozdarstva (inž. Jože Javornik), zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja kmetov (Zvonko Suštaršič) in gospodarjenja z gozdovi v zasebni lasti (inž. Janez Penca).

Izčrpno informacijo o gospodarskih gibanjih v naši republiki je podal poslanec,

podpredsednik IS dr. France Hočvar. Omenil je da bomo v prihodnjem letu imeli v republiki porast družbenega proizvoda za 8 do 9, zaposlenosti 2 do 3, produktivnosti dela pa za 6 odstotkov. Osebnih dohodkov bodo predvidoma porasli za 13, življenjski stroški za 10 in realni dvig standarda za 4 odstotke. Prispevki občanov bodo ostali na približno isti ravni, kot so bili letos.

Pomočnik direktorja Inštituta za ekonomska raziskovanja SRS Ermin Kržičnik je odgovarjal na vprašanja, ki mu jih je posredoval sekretariat kluba. Poslanci so ga vprašali, kako daleč je inštitut z izdelavo srednjeročnega in dolgoročnega programa razvoja Slovenije; ali ta program upošteva manj razvita območja in na kakšen način; kako bodo v programu zastopani ožja Dolenjska, Spodnje Posavje in Kočevsko-Ribniška dolina; kakšen bo program za območje desetih dolenjskih občin ter na kakšen način bodo s programom seznanjeni poslanci in občinske skupščine. Poslance je zanimalo, ali bodo imeli še pred izdelavo programa možnost prispevati svoja mnenja in predloge.

Kržičnik je odgovoril, da zahtevajo priprave za izdelavo srednjeročnega in dolgoročnega programa določen čas in da nestrpnost ni na mestu. Glede razvoja manj razvitih je menil, da republika računa na ta območja, ki jim bo pomagala pri razvoju, vendar ne na škodo nadaljnje rasti razvitejših območij. Na vprašanje, kako gleda na razvoj Dolenjske, je referent povedal, da ima iz razgovorov v Kočevju, Krškem in Novem mestu občutek, da so na tem področju tudi nekatere protirazvojne težnje, ki so škodljive. Prav bi bilo, da bi se celotno področje bolj povezovalo in upoštevalo vse razvojne nasilice na Dolenjskem. Na vprašanje glede javne razprave o

programu razvoja pa je Kržičnik izjavil, da sicer že obstajajo nekateri pokazovalci,

Pomočnik direktorja Inštituta za ekonomska raziskavanja SRS Ermin Kržičnik je opozoril na nekatere škodljive težnje, ki jih je zasledil na Dolenjskem. (Foto: S. Dokl)

vendar bi bilo za izdelavo določenih sklepov le še prezgodaj.

Tovariša Ermina smo medtem zaprosili za daljši odgovor na vrsto vprašanj, ki mu jih je v zvezi z opisanim posvetovanjem ter njegovimi izjavami zastavilo uredništvo našega časnika.

S. DOKL

Oglašujte v Dol. listu!

O mladini je treba pisati odkrito in pošteno

24. in 25. oktobra je organizirala republiška konferenca ZMS v Bohinjju dvodnevni razgovor, ki so se ga udeležili novinarji tiska, radia in televizije ter zunanji sodelavci RK ZMS.

Teme razgovorov so bile silno pester. Govorili so o vlogi ZMS v sodobnih družbenih dogajanjih doma in v svetu, o odnosu ZMS do nekaterih aktualnih družbenih vprašanj ter o idejno-političnih vidikih reorganizacije ZMS.

Predstavniki republiške konference ZMS so menili, da pišejo novinarji, ki se ukvarja z mladinsko problematiko, ali samo dobro ali samo slabo in da se pogosto ne zavedajo svoje odgovornosti. Z neupravičeno kritiko mladega človeka včasih tako prizadenejo, da mu uničijo voljo do dela. Razgovor je bil zgoščen in kritičen. Novinarji in vodstvo RK ZMS se bodo odšli pogovarjali o mladini na rednih mesečnih tiškovnih konferencah.

Mrtev jelen in razbita avta

27. oktobra ob 4.10 sta na glavni cesti med Kočevjem in Ribnico pri Gornjih Ložinah trčila jelen in osebni avto, ki ga je vozil Radislav Borovac iz Ribnice. Jelen je bil takoj mrtev, na avtomobilu pa je za okoli 2000 din škoda.

Samo šest ur pred Borovcem sta na skoraj istem mestu trčila srnjak in osebni avto, ki ga je vozil Stane Lavrič iz Kočevja. Vse kaže, da je ostal srnjak živ, ker ga po trčenju kljub iskanju niso našli, na avtomobilu pa je za okoli 3000 din škoda.

Trčenja z divjadjo so na tem delu ceste že nekaj vsakdanjega. Med drugim je v zadnjih dveh letih prišlo tu že dvakrat do trčenja osebnih avtomobilov z medvedom. Pri teh nesrečah je bil en medved mrtev, trije avtomobili pa poškodovani, od teh dva precej močno.

Sejmišča

Na sejmu niti enega Italijana

21. oktobra je bil metliški sejem bolj klavrn. Med sejmarji je stalo največ 500 glav živine, cene pa so bile visoke, četudi ni bilo med kupci niti enega Italijana. Mestarska podjetja iz raznih krajev Slovenije in Hrvaške ter večja gostinska podjetja so plačevala živino po 6 do 6,5 din kg, prašiči so povprečno veljali 7,5 din kg, teleta pa so šla v denar celo po 11 din kg.

Brežiški sejem

25. oktobra so pripeljali kmetovalci na brežiško sejmišče 1125 prašičev, kupujejo jih pa je bilo 555. Mlajši prašički so bili po 10 din kilogram, večji pa največ po 6 din kg.

V Novem mestu izbira pujskov

27. oktobra je bilo na novomeškem sejmu 1.151 pujskov, prodali pa so jih 688. Manjši prašički so šli v denar po 130 do 200 din, večji pa po 210 do 630 din. Največ kupcev je bilo iz Bele krajine.

V petek je obiskala Novo mesto delegacija deželnega komiteja KPI za Benetke, ki je bila gost centralnega komiteja ZK Slovenije, spremljala pa sta jo Mario Abram, direktor radia Koper in Ivan Renko, član stalnega dela konference ZKJ. Italijanski komunistični funkcionarji so obiskali občinski komitej ZKS, nato pa tovarno zdravil KRKO, tovarno Novoteks in bili na kosilu na Otočcu. Spremljali so jih tovariši Ludvik Golob, Miroslav Vuče in Franci Kuhar, ki so italijanske tovariše tudi seznanili z mnogimi vprašanji s področja delavskega in družbenega samoupravljanja ter komunalnega sistema pri nas (Foto: M. Vesel)

Gostinska podjetja so premajhna

Gostinci ugotavljajo, da bodo samo z združevanjem podjetij ustvarili pogoje za večje naložbe in za najemanje kreditov

21. oktobra je bilo v Kostanjevici posvetovanje turističnih in gostinskih delavcev iz strokovnih odborov Gospodarske zbornice SRS v Brežicah in Novem mestu. Na posvetu so najprej pretehtali dosežke in stanje v turizmu in gostinstvu, nato pa izvolili nova strokovna odbora ter po enega člana v svet za turizem in gostinstvo pri Gospodarski zbornici SRS.

Podatki iz poročil obeh odborov povedo, da se je letos turistični promet na Dolenjskem povečal za 10 odst., število gostov za 9 odstotkov, število nočitev za 23 odst. in devizna menjava za 28 odstotkov. V Spod. Posavju je bil promet večji za 51 odstotkov, število gostov za 6 odstotkov, število nočitev za 14 odstotkov.

Prisotni so ugotovili, da bo treba zlasti v zasebnem gostinstvu bolj skrbeti za ureditev gostišč v domačem

slogu in gostom ponujati predvsem jedila, ki so značilna za območje. Vzdrževanje sanitarnih naprav je zelo pomembno. Zasebniki so vpraševali, zakaj ne dobe kreditov za obnovo svojih gostišč.

Oba strokovna odbora sta dobro nadomestila za nekdanje zbornice, ki smo jih dolga leta pogrešali. Na posvetu so zavrnili predlog, da bi se odbora združila v enega za celotno območje. Menili so, da bi se s tem

novi združeni odbor preveč oddaljil od zasebnih gostincev.

Dolenjska in Spod. Posavje sta prehodno območje in vrata skozi katera mora večina gostov, ki prihajajo v Jugoslavijo. Prav zato se morata turizem in gostinstvo usmerjati predvsem v orehodne goste.

Velika razdrobljenost gostinskih podjetij (povprečno gostinsko podjetje je bila območju je pol manjše kot v SRS) je vzrok, da ni mogoče dobiti denarja za naložbe. Ena najpomembnejših ugotovitev posveta je bila, da je pri združevanju gostinskih podjetij, ne glede na meje in stroke, končno treba od besed k dejanjem.

M. J.

Ferličev dober nasvet

Jože Ferlič iz Novega mesta je častna izjema med varčevalci: ne skriva tega, da varčuje, brez pomišljanja pa je bil pripravljen povedati tudi to, da je lani na žrebanju varčevalcev pri DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI zadel fička! Pri sluhimo:

— Varčevati sem začel 1957 po prodaji naše hiše pri sedanji Petrolovi črpalki v Novem mestu. Pred tem sva bila z ženo vedno zadolžena, ker je stara stavba sproti pojedla to, kar smo zaslužili. Hišo so porušili zaradi razširitve ceste in križišča. Takrat so se po Novem mestu širile govorice, da smo Ferličji postali veliki milijonarji. Ljudje pač niso vedeli, da nas je bilo v družini 5 dedičev in da je dobil vsak le petino.

Svojo petino, bilo je 1.600.000 din, sem obrnil tako: pol za ureditev gostilne, ki smo jo odprli pri Rotovžu, in pol na hranilno knjižico. S tem je bilo ustvarjeno prvo veselje do varčevanja in od takrat sem sproti nosil na knjižico, kolikor se je dalo. Odkar sem upokojenec, nimam kaj vlagati, v toliko večje veselje pa so mi obresti od tega, kar sem privarčeval.

Od takrat nikoli ne držim denarja doma, ampak vedno v hranilnici: vsak trenutek mi je dosegljiv in tam tudi raste! Obresti tečejo vsak dan. Izplača se: brez skrbi si, da bi te kdo okradel, da bi denar zgorel ali da bi ga pojedle miši. Za nameček pa dobiš še obresti!

Se posebej me je lani osrečila nepričakovana lepa nagrada, ki sem jo dobil pri DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI kot varčevalec na vezano vlogo. Zreba mi je namenil glavni dobiček: fička! ZATO SVETUJEM VSEM: VARČUJTE V HRANILNICI IN NE DRŽITE DENARJA DOMA!

„Želim si lasten dom“

Z varčevanjem do stanovanjske hiše, ki bo veliko skrajšala pot do delovnega mesta

Stanuje v Petrolovem stanovanju v Trebnjem, dela pa na pošti v Novem mestu. Le včasih nadomešča pošto uslužbenko v kraju bivanja. Dnevi nadomeščanja so zanjo manj naporni. Kako težko je vsak dan zgodaj vstajati in čakati na vlake, vedo vsi, ki imajo daleč do delovnega mesta.

»Zaradi vsega tega sva se z možem odločila, da bova začela namensko varčevati za gradnjo stanovanjske hiše, ki jo nameravamo zgraditi v Novem mestu,« pravi poštna uslužbenka Anica Šepić iz Trebnjega.

»Lahko pogrešate denar, ki ga varčujete v te namene?«

»Izplača se varčevati, to je važno. Za plačevanje stanarine v bloku je treba odšteti vse več denarja. Novejša stanovanja marsikomu skoraj niso več dostopna. Človek si želi imeti lasten dom.«

»Kako bi, po vašem, še povečali zanimanje za varčevanje?«

»Če denar ob zvišanju cen izgublja vrednost, se zmanjšuje zanimanje za varčevanje. V takih razmerah bi morala banka ponuditi še ugodnejše pogoje varčevanja. Prvi pravilnik o namenskem varčevanju za gradnjo stanovanj je bil bolj ugoden kot sedanji. To varčevalci hitro občutimo.«

VARČEVALCI IMAJO BESEDO!

■ Letos so porasle hranilne vloge pri DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI za 9 milijonov din. V začetku leta so imeli varčevalci na hranilnih knjižicah pri banki 38.600.000 dinarjev, konec septembra pa 47.600.000 dinarjev.

■ Število varčevalcev se je povečalo letos za 1702 varčevalca. V začetku leta jih je bilo 22.127, konec septembra pa 23.879.

■ Povprečno ima vsak varčevalec letos prihranjenih na banki 2000 din, konec lanskega leta pa je imel 1740 din.

■ Lani je denar varčevalcev predstavljaj v celotni kreditni moči DOLENJSKE BANKE IN HRANILNICE 7,93 odst., od lani na letos pa so se hranilne vloge povečale za toliko, da predstavljajo že okoli 12 odstotkov celotne kreditne moči banke.

■ Hranilne vloge so predstavljale letos kar 20 odst. vseh naložbenih posojil, ki jih je nudila gospodarstvu in posameznikom DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA.

■ Okoli 37 milijonov potrošniških posojil so na našem območju omogočili varčevalci. Ne gre pozabiti še 814.000 posojil za naložbe zasebnikov v turizem, ki so bile prav tako omogočene s hranilnimi vlogami.

■ Prebivalci, ki nameravajo graditi hišo, nosijo denar na hranilno knjižico. Iz tega vira je v DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI privarčevanih 6.070.000 din.

■ Že s pomočjo teh nekaj podatkov lahko ugotovimo, kako pomemben je denar varčevalcev tudi za gospodarstvo.

Dolenjska banka in hranilnica Novo mesto

s poslovnimi enotami v Metliki, Krškem in Trebnjem
čestita vsem varčevalcem za svetovni dan varčevanja!

Nič se ne ve...

Ana Simčič je doma s kmetije v Radovičih 16 pri Metliki, že 10 let pa dela v tovarni Novoteks. Se ondan se je od srca zasmejala, ko sva govorili o šivalnem stroju znamke Mirna, ki ga je lani zadela kot varčevalka v dolenjski banki.

— Veste, s strojem je bilo kar neverjetno. Nikdar nisem vlagala zato, da bi bila deležna nagrad, zato me je telegram iz banke na moč presenetil.

— Zakaj ste se sploh odločili za vezano varčevanje?

— Prva leta službe nisem mogla nič dati na stran, kasneje pa sem se odločila za banko. Nič se ne ve, kaj me čaka na stara leta! Doma hraniti denar ni pametno, ko zmeraj beremo o požaru in tatovih. Meni ni prav nič žal, da sem se odločila za bančno knjižico. Tudi to je res, da mi več ostane, če denar nesem na banko, kot če bi ga imela doma. Vem, da sem prej več porabila.

— Boste ostali vlagateljica še naprej?

— Seveda bom. Odkar sem dobila tako nepričakovano šivalni stroj, pa sem sploh navdušena nad banko.

Ko bom obnemogla...

»Žal mi je vsakega dinarja, ki bi ga zapravila po nepotrebnem«

Pred devetimi leti je Angela Mikošičeva iz Stare vasi pri Krškem izgubila življenjskega tovariša. »Nekaj malega je imel naloženega v banki, njegovi vlogi pa sem od tistega časa vsako leto še jaz dodala skromen delež,« pripoveduje. »Veliko ne morem, plačati moram vodo, elektriko, časopis in davke, a posestvo mi ne donaja kaj prida. Sin mi pride pomagat in še sama se mučim, da bi kaj prigrisnodela.«

»Zakaj varčujete predvsem?«

»Zato, da sem manj v skrbeh za čase, ko bom popolnoma obnemogla. Kdo ve, v kakšni stiski se bom še znašla. Ko pride bolezen, mi bo prišel prav vsak dinar, ki sem ga dala na stran. Nekaj se mi nateče tudi od obresti. Če bi držala denar doma, jih ne bi imela.«

»Kot kaže, ste že od nekdaj vajeni skromnosti.«

»Seveda, tako sem bila vzgojena in tudi svoja sinova sem vedno učila, naj varčujejo. Posnemata me. Vedno mi pravita, da si premočno privoščim, toda jaz gledam na te stvari drugače. Skromnosti sem vajena in žal mi je, da bi po nepotrebnem zapravljala denar. Toda mladi svet dandanes nič ne misli naprej. Bog ne daj, da bi ga doletela kaka vojna!«

»Ali niste bili lani med tistimi vlagatelji, ki jim je žreb prinesel srečo? Kaj ste zadeli?«

»Tranzistor. Od takrat naprej ga pridno poslušam. No da, kosilnica bi mi prišla bolj prav, toda dobitka sem bila kljub temu vesela. Sina sem tedaj vprašala, ali naj ga prodam, pa mi je rekel: »Bodi no pametna! Obdrži ga in poslušaj!« Tako sem tudi napravila, saj je bil hišni radio že dolgo pokvarjen. Tranzistor mi je neke vrste spomin in obenem veselje na stare dni.«

Ne mlaka, temveč ribnik

V imenu ribiške družine narodnega heroja Maroka iz Sevnice si dovoljujem dati odgovor piscu prispevka v 40. številu Dolenjskega lista pod naslovom »Mlaka pod naseljem«, hkrati pa tudi odgovor na razne pritožbe in pripombe stanovalcev v novem naselju nad ribnikom za Kopitarno.

Odgovor na članek »Hlapčevstvo in šovinizem«

Dne 23. oktobra 1969 je bila v Dolenjskem listu št. 43 objavljen članek pisca T.O., Okrog 15, pod naslovom »Hlapčevstvo in šovinizem«. Ker so navedbe netočne, neresnične, predvsem pa žaljive, se bom poslužil pravne poti in pisca tega članka tožil.

To je moj odgovor.

Vodja restavracije:
DUSAN ZAKRAJSEK

Tovariš urednik!

V Dolenjskem listu št. 43 z dne 23. oktobra 1969 ste objavili članek pod naslovom »Hlapčevstvo in šovinizem«. Drugi del članka je napad name kot gostilničarja na Mirni. Vsebinsko, ki se nanaša name, je v nasprotju z resnico in je žaljivo. Zato se bom poslužil pravne poti in bom vložil zoper pisca tožbo.

Prosim, da zgornje objavite kot moj odgovor.

Gostilničar
BOJAN KOLENC

tarno.

Pisca članka in prebivalce bi želel opozoriti, da je ribnik za Kopitarno lastnina ribiške družine in da ima družina vso potrebno dokumentacijo ter dovoljenje, ki ga je izdal občinski odbor v Sevnici 2. 7. 1958. Ribnik je bil zgrajen v okviru urbanističnega načrta, in to prej kot omenjeno naselje. Vsak, kdor je začel graditi hišo nad ribnikom, je moral računati, da ima pravico do obstoja. Če je kdo mislil, da bodo ribnik zasuli, se je zmotil, saj je bilo zanj porabljeno veliko denarja, razen tega pa je naselju tudi v okras.

Pisec v svojem članku omenja, da je v ribniku žabje leglo. Ne trdim, da ni tu pa tam tudi kakšna žaba, toda če pogledamo okolico naselja, kjer so hiše že dograjene, pa tudi lahko ugotovimo, da se zdaleč ni urejena tako, kot bi morala biti. Ljudje naj bi se najprej spotaknili ob okoličih teh hiš, kjer rastejo zdaj koprive in buče. Ribiška družina je ribnik očistila in napolnila z vodo, v kratkem pa bo vanj vložila krape.

Ker bo prihodnje leto ribnik odprt za turistični ribolov, bi bilo zaželeno, da bi okolico naselja nad ribnikom uredili s cvetličnimi parki. Za tako načrtno ureditev pa bi moralo seveda poskrbeti tudi Komunalno stanovanjsko podjetje Sevnica.

IVAN NOVAK

Ivan Dular: SAMOTNI KRIZI

Jagode iz Avstrije po pošti

Iz Gradca v Avstriji se nam je oglasila bralka Angela Krampač in nam razen toplih pozdravov poslala tudi šopek jagod, ki jih je nabrala v letošnjem oktobru. Čeprav se je bala, da bi zavojček zadržali na carini, so jagode srečno prispale k nam, le da jih je močno načela plesen.

Bralka Angela Krampač nam je obljubila, da nam jagode lahko pošlje tudi v novembru, ni pa nam sporočila, kje rastejo tudi v tem času.

Zahvaljujemo se ji za pozdrave in najlepše želje, da bi se vnaprej dobro in zanimivo pisali. Želimo si, da bi ji »Dolenjski list« tudi v prihodnje krajsal čas in jo obveščal o vsem, kar jo zanima. Lojzetu Slaku naj piše pa kar na RTV Ljubljana.

UREDNIŠTVO

Zakaj streljajo pse?

V nedeljo, 19. oktobra zvečer, smo imeli privezanega psa čuvaja Runo na njivi, da bi nam čuval jesenski pridelek. Njiva je pol kilometra od naše hiše. Trikrat je počila puška in dobre Rune ni bilo več: ustrelili so jo lovci s Poloma. Bila je privezana na 4 m dolgi verigi. Vzeli so njo, novo verigo in njeno hišico. Julija letos so enega psa zastupili. Letos smo ob dva dobra psa. Če je čuvaj pri njivi privezan, ga lovec nima pravice streljati. Zato prosim, da lovci škodo poplačajo in da jih kaznujejo po zakonih.

Anton Pečjak
Prevole 22 — Hinje

Anki Salmič v spomin

2. septembra je v novomeški bolnici umrla ljudska pesnica Anka Salmič, doma iz Gorenje vasi pri Leskovcu

Tvoj grob je posut z rožami, kakor ni bila nikoli tvoja življenjska pot. Zapustila si nas tiho in vdano, kakor si tudi živela. V življenju so te spremljali viharji in boji, ki so spodbudili tvojo pesniško žilico, da si začela pisati.

V težkih časih pred 27 leti, ko so nas sovražniki preganjali v tujino, ko smo jokali in obupavali, si nas ti tolažila in nam vplivala upanje, da se bomo vrnila in da bodo tudi za nas prišli lepši časi. Res smo se vrnila in spet obnavljali svoje domove in rodno deželo.

Priča tvoje velike ljubezni do domovine je knjižica »Iz črnih dni pregnanstva«.

Prezgodaj se ti je izpolnila velika želja, da bi počivala v rodni zemlji, saj je bilo v tvojem srcu še toliko neizpetih pesmi.

Tvoje znanke in prijateljice
z Dolenjske in iz Posavja

»Nič čudnega, če je izguba«

12. oktobra sem prišla v metliški hotel po cigarete. Kar sapo mi je zaprlo, ko sem videla, da natakara sploh ne posluša. Večkrat sem morala ponoviti, kakšne cigarete želim. Istočasno je druga natakara vsem gostom na obeh jedila kikiriki in se sploh ni zmenila zanje. Gostje so si morali nositi piščančjo samljo.

Kako naj hotel dobro posluša, če ima osebe tako malomaren odnos do gostov? Kdor zaide v hotel, ima občutek, da so vsi zaposleni prepuščeni sami sebi in da so brez pravega vodstva.

VIKA LOZAR
Črnomelj, Zadruga 5a

Anka Salmič:

Pesem pregnancev

Kje ostal si dom premili?
Več oko te ne doseže!
Vlak hropi vse dalje, dalje,
v duši pa je vedno teže.

Kje ostale ste, vasice,
v zlatem soncu nasmejane?
Kje, ve plodne njive naše,
od marljivih rok rahljane?

Kje, gorice vinske, zlate,
pesem čričkov sladka, mila?
Griče, trate in doline
vse nam pesem je zakrila.

Kje ostala za gorami
si nam, draga domovina?
O, kako je vendar strašna
domotožja bolečina!

Kdaj te bomo spet zazrli,
ljuba domovina, mati?
Da bi vsaj po smrti mogli
v naročju tvojem spat!

Prisrčna hvala, tovariši zdravniki!

Novomeška kirurgija bo za vedno z zlatimi črkami zapisana v srcih vseh članov Zagorčeve družine

1. avgusta se je pripetila pri mostu v Krškem huda prometna nesreča, katere žrtev je bil skrbni oče Alojz Zagor.

Srca njegove družine so se stisnila v bolečini. Zaradi velike izgube krvi je njegovo življenje viselo na nitki. Le hitremu prevozu rešilnega avtomobila in pri sebnosti šoferja J. Spilerja se moramo zahvaliti, da je ponesrečenec še živ prispel v novomeško bolnišnico. Tu so mu nudili takojšnjo pomoč, mu dali transfuzijo krvi in mu pomagali s kisi kom. Udarec po glavi in v prsni koš je bil tako močan, da je bil ponesrečenec v nezavesti.

Izvidi so pokazali zlom reber, ključnice in lopatice. Najbolj poškodovana pa je bila leva noga, ki je bila skoraj odtrgana. Držala se je le na prst debelem mehkem liktu — kiti. Razen tega so bile mišice popolnoma odtrgane od kosti, žile pa pretrgane. Zdravniki so zmaževali z glavami: »Nogo bo treba odrezati.«

Želje naše družine so se strnile v eno samo prošnjo: »Pomagajte mu, ohranite mu nogo, rešite nam očeta!«

Zdravniki so vsak dan priče kruti usodi, ki nam jemlje naše najdražje, in neizprosnim zakonom življenja. Vendar ob tem niso otopeli. V njihovih srcih je plemenitost in želja, da bi pomagali sočloveku tudi takrat, ko odpove zdravniška zna-

nost in se jim zdi, da so brez moči.

Odločili so se, da bodo nogo operirali. Operacija je bila zelo tvegana, je pa neverjetno dobro uspela. Bili smo se, da se bo po operaciji ponesrečenecovo stanje poslabšalo, vendar so zdravniki nanj budno pazili.

Noga je s pritokom krvi spet oživila. Za vso družino so bili to trenutki napetega pričakovanja in upanja v uspeh. Sedaj je noga v mavcu, prvo obdobje zdravljenja je bilo uspešno in upamo, da bo tudi naprej slo vse po sreči.

S temi besedami se prisrčno zahvaljujemo vsem zdravnikom kirurškega oddelka: dr. Cepudru, ki je operiral, dr. Savlju, dr. Baragu, dr. Morelu, dr. Kramarju in tudi vsem tistim, katerih imen niti ne vemo, pa so vendar pomagali z večjo roko in s spodbudno besedo. Prisrčna hvala tudi ostalemu osebju!

Naše besede so skromne in z njimi ne moremo izraziti vsega, kar čutimo.

Pred kratkim je pisalo v nekem časopisu: »Če se kje v inozemstvu posreči zdravnikom tvegan poizkus, to zapišejo z velikimi črkami.« Pri nas pa grede taki dogodki navadno tiho mimo nas in kmalu v pozabo. Velikokrat tudi brez zahvale.

Kot naročniki Dolenjskega lista, tega našega priljubljenega domačega časnika, želimo izraziti priznanje požrtvovalnim zdravnikom, da bi

tudi širši krog bralcev izvedel za njihov veliki uspeh te tvegane operacije.

Njihova imena bodo res ostala z zlatimi črkami zapisana v srcih vseh članov naše družine. Vsem želimo še veliko uspehov pri njihovem nadaljnjem odgovornem in napornem delu.

ZAGORČEVA DRUŽINA
iz Nove Rese pri Krškem

Iščemo grob Iga Zbačnika

V Dolenjskem listu št. 42 z dne 16. oktobra 1969 ste v rubriki »Pisma uredništvu« objavili odgovor, ki ga je dal J.P. na vprašanje matere Katarine Zbačnik v TV-15. Žal odgovor ni pravičen. V Hrovači pri Ribnici je res pokopan njen sin Aleksander, ki je padel 1943 na stranski cesti Breže—Zlebič v času, ko so partizani napadali Kočevje. Na pogrebu smo bili poleg majhnega števila znancev tudi domači. Brat Igo, za katerega povprašuje mama, pa je padel že julija 1942 nekje nad Danami. Ze takrat smo zvedeli, da je pokopan nekje na pokopališču v Sodražici. Ko je bila mama na proslavi Notranjskega odreda v Sodražici, je želela obiskati tudi njegov grob. Ker tega ni našla in ni mogla na kraju samem dobiti zadovoljiv odgovor, je poslala vprašanje na TV-15. Mama je začasno odsotna.

Ker torej J.P. v omenjenem sestavku ni odgovoril na vprašanje glede groba Iga Zbačnika, vprašanje v mamini imenu ponavljam, čeprav upam, da je medtem že prišel odgovor na TV-15.

Dragica Pejanovič
Novo mesto
Glavni trg 24

Dobiček in primanjkljaj v isti sapi?

Izvršilni odbor skupščine zdravstvenega zavarovanja delavcev v Novem mestu je obvestil republiški izvršni svet, zakaj sklad zdravstvenega zavarovanja delavcev ne more ustreči republiškem sklepu o imobilizaciji

Delavski sklad, kakor krajše pravimo skladu zdravstvenega zavarovanja delavcev za pet dolinskih občin, je končal tričetrletno poslovanje zelo uspešno, najbolj v zadnjih letih. Namesto izgube (lani je bilo v enakem obdobju 1.200.000 din) ali izravnane rezultata (dohodki enaki izdatkom) so knjižili 288.400 din presežka (dobička). In prav so imeli tisti, ki so trdili, da je izgubam v delavskem skladu naposled odzvonilo, s tem pa tudi izrednim prispevkom.

Dobiček, kolikršen je že, je presenetljiv, nenapovedan. Podobna analiza pa je pokazala, da je povsem utemeljen. Razlogi za to so:

■ **povečana stopnja osnovnega prispevka (največjega vira dohodkov) od 5 na 5,2 odstotka;**

■ **(nominalni) osebni dohodki, od katerih plačujejo zavarovanci osnovni prispevek, se je povečal za 17 odstotkov, in ne samo za 8, kot so predvidevali;**

■ **število aktivnih zavarovancev se je zaradi nepričakovanih novih zaposlitev povečalo za 5,2 odstotka;**

■ **zdravstvena služba je prevzela letos od sklada vse rizike.**

Do konca septembra se je v sklad nateklo za 2,33 odstotka več denarja ali 858.600 din več, kot je bilo predvideno za to obdobje. Se posebej je razveseljivo, da je glavni vir — osnovni prispevek — dal skladu v tem času za 3,93 odst. več denarja, kot bi ga bil moral.

Ob tako ugodnih dohodkih je razveseljiv podatek, da so bili izdatki manjši od predvidenih, česar tudi niso pričakovali. Samo za denarne datjave je šlo (za 0,77 odst. ali 55.696 din) več, kot je za tričetrletje dovoljeval denarni načrt.

Riziko je začel dušiti...

Vse bi bilo lepo in prav, ko bi stvari teklo tako, kot so želeli ob podpisu pogodb upravljavci sklada in potrošniki denarja tega sklada. Pa niso. Zaradi nepričakovane čezmerne porabe denarja za zdravila,

prevelikega odliva v druge skupnosti, podražitev in povečanja materialnih stroškov nasploh je novomeška bolnišnica zašla v denarne težave in razveljavila pogodbo s skladom. V isti sapi so razveljavili tudi pogodbe z zdravstvenim domom in zavodom za zdravstveno varstvo.

Prav tedaj so začeli razpravljati o tako imenovani imobilizaciji denarja. Po sklepu in priporočilu republiške skupščine bi morali iz sklada prenesti na poseben račun za leto 1970 ves denar, ki bi se zbral nad predvidenim (planiranim). To je bil povod, da so sklicali sejo izvršilnega odbora dolenjske delavske zavarovalne skupnosti, ki je ugotovil, da republiškega sklepa oziroma priporočila ni možno uresničiti. Poudarili so, da so presežek že s pogodbenimi dali zdravstvenim zavodom, ki so zato tudi prevzeli vse rizike od sklada.

Medtem je tudi ekonomsko-finančna komisija pri zdravstvenem centru dala oceno za bilanco zdravstvenega doma in bolnišnice ob koncu leta. Predvidela je, da bi imela oba zdravstvena zavoda 2 milijona din primanjkljaja, to pa predvsem zaradi omejenih rizikov. Odločili so se, da pogodbe z njima popravijo oziroma dopolnijo s tem, da sklad zdravstvenima zavodoma pokrije tiste materialne stroške, ki niso bili predvideni, preostali del presežka pa bo za kritje med letom obračunanih rizikov.

O vsem je obveščen izvršni svet

Izvršni odbor je potem preklical razveljavitev po-

godb z utemeljitvijo, ki so jo poslali tudi republiškemu izvršnemu svetu:

■ **1. Dolenjska skupnost je ena redkih, ki ves čas samouprave posluje v okviru zmožnosti gospodarstva na svojem območju. Zdravstvena služba se je letu ves čas prilagajala, tako da do zdaj še ni bilo treba predpisati izrednega prispevka.**

■ **2. Ko so sprejemali denarni načrt sklada, niso predvideli, da se bo število aktivnih zavarovancev in zavarovanih oseb tako povečalo, prav tako niso predvideli tolikšnega povečanja cen.**

■ **3. Splošni sporazum in pogodbe z zdravstvenimi zavodi so sklenili s tem, da so doli zdravstvenemu varstvu na voljo denarne rezerve in morebitni presežek, zdravstvena služba pa je morala prevzeti vse rizike za odliv in čezmerno potrošnjo zdravil.**

■ **4. Povečano število zavarovancev se bo povečalo za 1.200, število zavarovanih oseb pa za 3.500, za kar pa niso predvideli izdatkov.**

■ **5. Materialni oziroma poslovni stroški se bodo v bolnišnici povečali na 600 tisoč din, v zdravstvenem domu pa za 170 tisoč din.**

Proti imobilizaciji — pogodbe so pravni akti

S tem je bil izvršni svet SRS tudi obveščen, da v dolenjski zavarovalni skupnosti ne morejo ustreči republiškem priporočilu o imobilizaciji.

Na to obvestilo je dala svoj pečat tudi skupščina zdravstvenega zavarovanja delavcev v Novem mestu 21. oktobra, ki je hkrati potrdila sklep izvršilnega odbora, da morajo z zdravstvenimi zavodi sklenjene pogodbe veljati še naprej kot pravni akti.

Na tem zasedanju so bili člani skupščine obveščeni, da je bolnišnica za kritje povečanih materialnih izdatkov medtem že dobila 650.000 din, zdravstveni dom pa z istim imenom 170.000 din.

Kaj je dala reorganizacija?

Člani sku so ob tem zastavili vrsto vprašanj, ki ne smejo ostati brez odgovora. Med drugim jih je zanimalo, ali imajo zavarovanci takšno zdravstveno varstvo, kot je bilo zagotovljeno z reorganizacijo zdravstvene službe, in ali je bil denar, razdeljen po splošnem sporazumu, porabljen tako, da imajo zavarovanci koristi. Povedali so, da ne vidijo strokovnega in drugih učinkov ob reorganizaciji zdravstveni službi. Med drugim so navedli primer, da je dobil novomeški zdravstveni dom denar za zaposlitev 17 zdravstvenih delavcev, da pa je na novo zaposlil le dva.

Zato je skupščina dala nalogo zdravstvenemu centru, naj sestavi komisijo, ki bo ugotovila, ali je bil ves zdravstveni službi dani denar upravičeno porabljen ali ne. Hkrati pa je priporočila, naj zdravstvena služba tisti denar, ki ga je letos dobila za izboljšanje stanja, pa ga ni porabila, izčrpa za isti namen prihodnje leto.

Razprava na tej seji bi se bržkone končala drugače, če bi v njej sodelovali tudi predstavniki zdravstvenih ustanov. Ni pa še končana. Sklenili so, da se mora nadaljevati ob navzočnosti vodilnega osebja bolnišnice, zdravstvenega doma in zavoda za zdravstveno varstvo.

Osnutka novih zakonov v javni razpravi

27. oktobra je bila v sekretariatu za informacije pri izvršnem svetu SRS tiskovna konferenca, na kateri so predstavniki izvršnega sveta, republiškega sekretariata za delo, sekretariata za zdravstvo in socialno varstvo, predstavniki zveze sindikatov in republiškega zavoda za socialno zavarovanje seznanili novinarje z osnutkom zakona o zdravstvu in osnutkom zakona o zdravstvenem zavarovanju. Obvestili so jih tudi o spremembah in dopolnitvah, ki jih bosta prinesla nova zakona. Oba osnutka bosta v javni razpravi od 1. novembra do 15. decembra. Novinarji so v zvezi s tem dobili napotke za obveščanje občanov o javni razpravi in za seznanjanje javnosti z bistvom obeh novih zakonov.

A. V.

OKVIRNI NAČRT REPUBLIŠKEGA SOCIALNO-ZDRAVSTVENEGA ZBORA

Človeške skrbi na poslanskih mizah

Od 1. novembra do 15. decembra bosta v javni razpravi zakonska predloga o izpolnitvi zdravstvenega varstva in zavarovanja

24. oktobra je imel predsednik socialnozdravstvenega zbora republiške skupščine dr. Srečko Koren v Ljubljani častniško konferenco, na kateri je obrazložil okvirni delovni program zbora do julija 1970, ki bo obravnavan in sprejet v nekaj dneh. Poleg tega je odgovoril na več vprašanj, ki so mu jih zastavili častniki slovenskih dnevnikov, tednikov in RTV.

Socialnozdravstveni zbor se bo v omenjenem obdobju zavezal zlasti za ureditev zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja, izpolnitev invalidskega in pokojninskega zavarovanja ter sistemsko ureditev socialnega varstva. Od 1. novembra do 15. decembra bo v ta namen tudi javna razprava o zdravstvenem varstvu in zavarovanju. V prvem tromesečju prihodnjega leta bo zbor že obravnaval zakonske predloge s teh področij.

Sočasno bodo poslanci spregovorili o samoupravnih odnosih, delitvi dohodka, kadrovskih vprašanjih in strokovnem šolstvu na področju zdravstva poleg tega pa bodo reševali tudi pereča vprašanja zobozdravstva (npr. privatna zobozdravniška praksa), higiensko-epidemiološke dejavnosti, zdravstvenega varstva študentov in podobno. Posebno pozornost bo zbor posvetil krivodajstvu in pripravi skupščinski akt o izboljšanju krivodajalske dejavnosti v Sloveniji.

Prvič bodo pred zbor prišla vprašanja varstva prebivalstva pred hrupom in ropotom, hkrati pa bodo pregledali, kako se izvaja že sprejeti zakon o varstvu zraka pred onesnaženjem, kar velja predvsem za pristna industrijska naselja.

Na poslanske mize bo prišlo tudi več vprašanj, na katera čakajo odgovor kmetje. Zbor bo proučil možnosti za uvedbo pokojninskega zavarovanja kmetov in pripravi rešitve, ki bodo ustrezale njihovi plačilni zmožnosti.

Zelo pomembni bodo ukrepi o varstvu invalidov. Do sredine prihodnjega leta naj bi v Sloveniji dobili zakonske predloge o obveznem zaposlovanju slepih in zaposlovanju invalidov sploh.

Večji del svoje skrbi bo socialnozdravstveni zbor odmeril borem NOV in predvojnimi revolucionarjem, borem za severno mejo iz let 1918 in 1919 ter vojaškim vojnim invalidom. Predvsem bo

preverjal, ali je izvajanje že sprejetih zakonov v redu ali ne in ali je potrebno še kaj dopolniti oziroma spremeniti.

Naštete so le najpomembnejše naloge. Predsednik socialnozdravstvenega zbora dr. Srečko Koren je poudaril, da bodo morali poslanci delati kot še nikoli, k reševanju pa so poklicani tudi drugi, ki lahko kakorkoli pomagajo. Sami poslanci so namreč tudi predvsem ljudje.

Kdo bo plačal izgube?

Na torkovem zasedanju skupščine zdravstvenega zavarovanja kmetov v Novem mestu so ugotovili, da izgub v kmečkem skladu ne bi kazalo pokriti z bančnim posojilom. Za odplačilo posojila bi morali spet obremeniti kmečke zavarovance, ti pa še rednega in izrednega prispevka niso zmožni plačati. Zaradi neizterljivosti prispevkov četrtna kmečkih zavarovancev zdaj ne more uveljavljati zdravstvenega varstva na račun sklada, ker nimajo potrjenih zdravstvenih izkaznic, stanje pa se tudi do konca leta ne bo bistveno popravilo. Glede na povečane prispevne stopnje v letu 1970, o katerih zdaj razpravljajo v Sloveniji, pa so se vprašali, kdo bo pokrili vse izgube, brez katerih v sedanjem sistemu, kot kaže, ne gre.

SKRIVNOST

blagostanja je v varčevanju. Ob 31. oktobru, svetovnem dnevu varčevanja, lep pozdrav vsem varčevalcem pri DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI Novo mesto in pri njenih poslovnih enotah v Krškem, Trebnjem in Metliki!

250 NAGRAD

NOVOLEETNO

NAGRADNO ŽREBANJE

V žrebanje so avtomatično vključeni varčevalci vezanih hranilnih vlog, stanovanjski in kmetijski varčevalci, lastniki vezanih deviznih računov; vsi, ki bodo imeli do 31. decembra 1969 vložnih 2000 din, vezanih z odpovednim rokom nad eno leto. Vsakih nadaljnjih 2000 din prinaša še eno žrebno številko.

LAHKO VELJA TUDI ZAVAS

250 NAGRAD

VAŠA BANKA IN HRANILNICA

Umetnost je življenje

7. 11. popoldne bodo v krški galeriji odprli novo razstavo: akademski slikar Miro Kugler iz Brežic se nam bo po daljšem času predstavil z 28 akvareli, pasteli, grafikami in risbami — Kugler: »Vse smeri v umetnosti so plod istega čudežnega, nenehno cvetočega drevesa... Dela vseh časov in vseh smeri so mi enako draga, saj so verna podoba našega življenja.«

1

Tovariš Kugler, po smrti Vladimira Lamuta in po preselitvi nekaterih drugih slikarjev z območja Dolenjske ter Spodnjega Posavja ste razen kiparja in medaljerja Vladimira Stovička v Leskovcu in kiparja Staneta Jarma v Kočevju edini likovnik z akademsko izobrazbo na našem širšem področju. Zanima nas, kako se počutite v tej »osamljenosti«, če lahko ta položaj poimenujemo z malce neobičajno oznako. Mar ni škoda, da pokrajina nima več oblikovalcev in umetnikov, ki bi sredi nje ustvarjali?

Pozabili ste hčerko mojstra Stovička, akademsko kiparko Vlado Stoviček.

Rad sem sam. Mnogi slikarji formata Cezanna so delali v samotni, v tišini. Človek je lahko grozljivo osamljen v New Yorku ali Parizu, ker mu ni tovariš priroda, to za človeka edino zdravo okolje. Da sem vsaj nekaj tednov res sam, se vsako poletje umaknem na samotne otoke. Kaj bi v kakem glavnem mestecu, kjer kraljujejo komolčarstvo, menedžerstvo, zveze itd., kjer se zvezde in zvezdice vseh umetnosti prepirajo o tem, katera izmed njih je boljša.

Prepričan sem, da bi v pokrajini bilo več akademsko izobraženih slikarjev in kiparjev, če bi se veljala nekdanja uredba o manjši učni obvez-

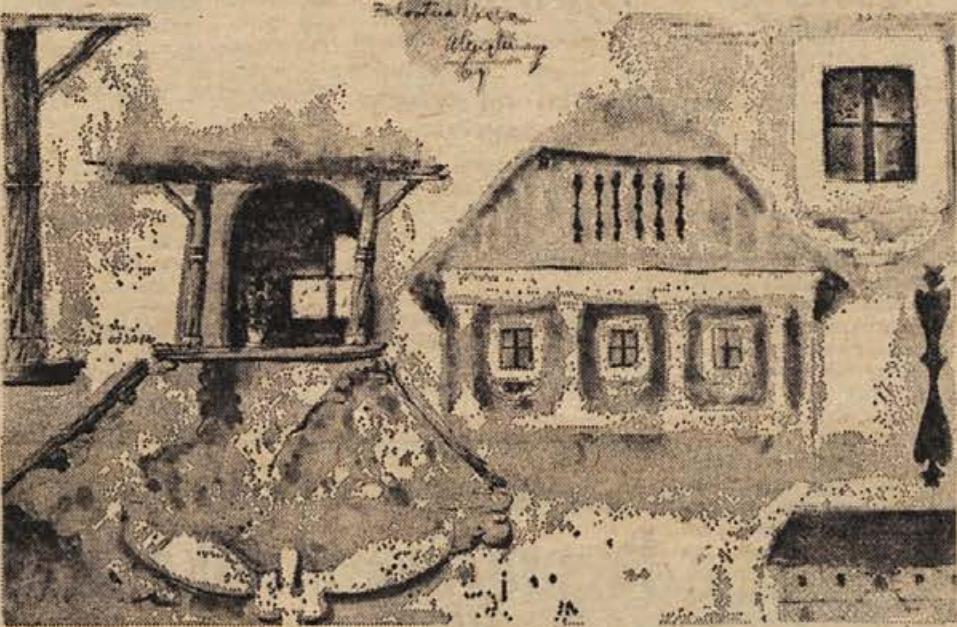
nosti in strajenih urah. Menim, da lahko res koristen likovni pouk lahko vodi v likovni teoriji in nasploh v umetnosti široko razgledan, ustvarjalno aktiven kipar, slikar ali arhitekt, ki ima rad otroke in njihovo neposrednost. Ni strah pred osamljenostjo vzrok, da nas je v pokrajini malo. Akademski slikar, kipar, ki želi del svojega interesa posvetiti delu z otroki, se s tem ne misli odreči lastnemu likovnemu oblikovanju. Tak likovnik želi drugo s prvim in obratno dopolniti, kar ima najgloblji likovnovzgojni smisel. Ker pokrajina ne nudi potrebnih pogojev, se akademsko izobraženi likovniki drže velikih mest; tam so galerije, njih ravnatelji, so uredništva, založbe itd.

2

Prosimo, povejte nam kaj o svojem delu. Katere umetniške smeri so vas navduševale in kateremu ključu v sebi ste sledili pri svojem delu? Čemu se še danes najraje posvečate?

Likovna umetnost je moj bistveni interes. Vse, kar je v tem ali onem smislu dobro, me vznemiri. Umetnost je življenje. Vsa raste iz korenine, ki tiči v neznanih globinah človeške duše. Vse smeri so plod istega čudežnega, nenehno cvetočega drevesa. Ni ljubitelj umetnosti tisti, ki pri-sega na eno samo smer. To jesen je bila v Krškem razstava mojstra Gasparija in nekako isti čas v Kostanjevici razstava akad. slikarja Šuteja. Nekdo mi je povedal, da so neki — menda likovni — ugledneži izjavili, da mojstrov delo ni umetnost, a Šutejevo je. Kdor ni sposoben v Gasparijevih podobah doživeti njegove iskrene, romantične zaljubljenosti v idealizirano ljudsko preteklost, ne more doživeti lepote hladnih, strogih geometričal in optical art kompozicij.

Ako pa take kompozicije oblikuje sam, pa te ne nosijo tistega tajnega znaka, ki ga likovnemu delu — umetniški vtisni dejstvo, da je nastalo iz imperativa: »Živim ali umrem. Jaz — tvoje bistvo.« Dela vseh časov in vseh smeri so mi enako draga, saj zrcalijo življenje. Sledim samemu sebi. Breme me pa dobro poznavanje likovnih umetnosti. Plesalec, ki natančno zna plesne like in nenehno misli nanje, se težko sprosti. Kadar pa se sprosti, pleše bolje od tistih, ki likov dobro ne znajo. Intelektualna kontrola v času oblikovanja je najtežji problem za samokritičnega duha. Zastopam načelo univerzalnosti. Vse me veseli. Zaradi pomanjkanja časa, sredstev in priložnosti življenje moje-mu delu ni bilo nikoli naklonjeno. Ne morem napraviti

fresko, mozaika, plastike itd. Ker ni omenjenih pogojev, je moje delo v glavnem zapis, studija, analitično razmišljanje. To, zadnje, mi je potrebno tudi za šolsko delo. Težko je govoriti o Braqueu ali Kleeju, če nismo v praksi posnели notranjega toka njihovega ustvarjalnega postopka.

Ker me šolsko delo ovira, nisem mnogo razstavljal; bile pa so razstave v Ljubljani, Beogradu, Zagrebu, Novem mestu, Kostanjevici in Brežicah. Samostojnih razstav nisem imel, vedno so bile v okviru DSLU. Pripravljal bi samostojno razstavo olj, če bi vedel, kje se nahajajo moja dobra platna. Nimam beležk o svojih delih. Vem pa, da se nekatera nahajajo v Južni in Severni Ameriki, Nemčiji, Avstriji in Italiji. Starejši rod

ima rad impresionistično in postimpresionistično podano realnost: pokrajine, cvetje, vedute. Mnogi iz mlajšega rodu pa so naklonjeni tudi abstraktnim negeometričnim kompozicijam.

Odkup javnih ustanov je zdaj zelo slab. Ne prodam nič. Drugače je bilo, ko je bil še okraj v Novem mestu. Privatno prodam kako olje. Niti stroškov svojega dela ne krijem. Naj povem, da je pred kakšnim mesecem prišel k meni neki Amerikanec, ki je videl moje risbe v novem motelu na Catežu. Trgovsko podjetje PETROL in ta Amerikanec sta mi risbe dostojno plačala. Prepričan sem, da bodo mnoga moja platna nekoč dosti vredna, ker danes neposredno slikanje v prirodi izumira.

3

Kaj vam je pomenila umetnost v življenju? Kaj so-dite o njenem deležu v današnji družbi?

Rekel sem že, da mi umetnost pomeni vse. Ker je živ-

ljenje presneto zaplenjeno, je tudi njegova podoba — umetnost taka. Da zmoredno čitati poročila umetnosti, moramo imeti prirojeno neko občutljivost, neki posluh, ki ga je potrebno z učenjem vežbati, tako kot z učenjem vežbam materinščino. Šolstvo posveča smešno malo pozornosti likovnemu govoru, prasadstvu sporazumevanja.

Veliko govorimo o umetnosti; mnogo je slikarskih kolonij, simpozijev in galerij. Sam sem nekajkrat v sončnem, oblačnem in meglenem dnevu ogledoval dela Forme vive. Nekatere plastike spregovore dokončno šele s svojo obrisno linijo. Ko se začne plaziti mrak okoli podnožja, ko ugašajo poslednji moli svetlostnih kontrastov — zmeraj ožive.

Mnogi obravnavajo umetnost površno. Dojemajo jo nekako podobno kot zabavno glasbo. Premalo jih globlje razmišlja o bistvu umetnosti, ki je eno izmed temeljnih določil človeškega rodu. Današnjemu človeku lahko poglabljanje v pravo vsebino v umetnosti še posebno koristi — ne kot sredstvo duševne rekreacije, temveč kot metoda presoje družbenih dogajanj. Otrok, ki slika vse črno ali rdeče, izrazi s tem prirojeno in posledice ran ter poljubov, ki mu jih prizadene življenje. V njegovi risbi, sliki je pravzaprav navodilo za korekcijo življenja, v katerega je otrok vključen. Podobno navodilo za otroka prirode — človeški rod je umetnost v celoti.

MIROSLAV KUGLER:
Zalostna Nada (1969)
— Studija kmečke hiše (Volčje — Sromlje, 1963) — Dekle v črni bluzi (1969)

4

Zanima nas, kaj nam boste pokazali na svoji razstavi v krški galeriji; povejte nam o njej in o svojih načrtih kaj več.

V Krškem bodo razstavljena drobna dela, ki so nastala v glavnem letos. Z dr. Dragom Komeljem sva odbrala 28 akvarelov, pastelov, grafik in risb. Sem akademski slikar. Ni nujno, da s tem nazivom vezemo pojem umetnik. Moje delo je posledica nepremagljive potrebe.

Načrti? Rekel sem že, da mi življenje ni naklonjeno. Vztrajno delati dalje, še se učiti gledati, poizkušati do-umeti, da mi na koncu morda z enim samim delom uspe opravičiti predrznost, da sem stopil na pot Giotta, Dürerja, Cezanna, Braquea, Kleeja, Jap-kopiča in Franceta Pavlovca, ki je bil moj prvi učitelj.

Včeraj popoldan sem v zamačenem prostoru naslikal tri rdeče vrtnice in drobno vijoličasto cvetje v preprosti zeleni vazici na okrašt in modrikasto sivem ozadju starega lesa. Te dni bodo nebo prekrili oblaki... Ko sem slikal, je mala prijateljka, triletna Nataša, padla na belkasto sivi prašni kletni beton novogradnje. Ko se vrneš, Nataša, bova slikala mrko rdečo novogradnjo z grozljivimi črnimi nezaščitenimi odprtinami.

Tovariš urednik, nisem osamljen.

Intervju pripravil:
TONE GOSNIK

kultura in izobra- ževanje

Jakac razstavlja v Novi Gorici

V organizaciji ZKPO so v ponedeljek, 27. oktobra zvečer, odprli v Novi Gorici razstavo grafik in risb akademskega slikarja Božidarja Jakca. S tem je tudi Goriška dostojno proslavila življenjski jubilej tega slovenskega umetnika in mojstra grafike. Jakac je pripravil za razstavo 56 grafik in risb, ki so nastajale od leta 1921 do danes in v njih obdeluje primorsko in goriško življenje. Z Jakčev razstavo — otvoritveni govor je imel prof. France Stele — se je v Novi Gorici začela nova sezona v likovni razstavnici dejavnosti.

Greta Pečnik v Kranju

Pretekli petek zvečer so v galeriji Prešernove hiše v Kranju odprli razstavo slikarke Greta Pečnik iz Pirana, ki šteje med največje slikarke samouke ter je ena izmed redkih likovnih ustvarjalcev na Slovenskem. Pečnikova, ki smo jo bliže spoznali na letošnjem taboru naivnih slikarjev v Trebnjem, se predstavlja tokrat s 24 olji na steklu in platnu, od svojih zadnjih dveh samostojnih razstav v Piranu in Kopru (1968 in 1969) pa je pokazala velik napredek in lep razvoj. Močno so tudi tokrat poudarjeni številni folklorni motivi, ljudsko čustvovanje in hudo-mušnost, ki preveva večino slikarinih del. Njen opazovalni dar se je, kot je med drugim dejal ravnatelj Gorenjskega muzeja v Kranju tov. Cene Avguštin, ki je razstavo odprl, razrastle v pravo pripovednost. Slikarki Pečnikovi je treba priznati poleg izvrstne domiselnosti tudi pogum in vztrajanje na nalahki poti, na kateri pa je zvesta sama sebi, prav zavoljo tega tudi slika iz prave notranje potrebe.

Tg.

Keltski plavž

Arheologi Narodnega muzeja iz Ljubljane so začeli pred kratkim prve arheološke raziskave tudi v Mihovem pod Gorjanci, nekdanjem središču Iatobiovcv v keltski dobi. Najprej bodo odkrili keltski plavž, v katerem so davni naseljenci topili železno rudo. Pričakujejo presenetljive rezultate. Za ta izkopavanja se zanimajo zlasti metalurgi. Zgodovinsko analizo tega arheološkega projekta s podrobno topografijo je izdelal publicist Ivo Pirkoč v svoji študiji »Crucium«, ki je izšla v »Situla«.

Mali kulturni barometer

■ LACKOVIČ V PARIZU — Slikar Ivo Lacković, pripadnik hlebnike šole, bo razstavljal svoja dela v pariški galeriji Moca Lisa. To je veliko priznanje za enega najboljših sodobnih jugoslovanskih avtoritativov. O slikarju je napisal obširno študijo japonski strokovnjak.

■ IGRALSKI JUBILEJ — Slovenski dramski igralec Vladimir Skrbinašek proslavlja te dni lep umetniški jubilej: 45 let dela v gledališču. V tem času je oblikoval vrsto odličnih vlog v znanih gledaliških delih.

■ BRANKOVA NAGRADA MLADEMU PESNIKU — Brankovo nagrado, priznanje za najboljšo pesniško zbirko na arhivskem jezikovnem področju, je prejel mladi pesnik Rada Lavada, ki trenutno obiskuje zadnji letnik učiteljske v Sremskih Karlovcih.

■ »CICIBANOV« JUBILEJ — Letos je minilo 25 let, odkar je začel izhajati »Cicibana«, list za najmlajše. Ob praznovanju jubileja so se v Ljubljani srečali zidarji in sodelavci »Cicibana«.

Mejnik nove dobe v kulturi

Ob začetku javne razprave o osnutku republiškega zakona o kulturnih skupnostih in o financiranju kulturnih dejavnosti v Sloveniji

Osnutek zakona o kulturnih skupnostih in o financiranju kulturnih dejavnosti v Sloveniji, ki ga je dala časna komisija pri republiški skupščini v javno razpravo prejšnji teden, izhaja predvsem iz dveh temeljev: kako uveljaviti samoupravljanje v najširšem pomenu tudi na področju kulturnega ustvarjanja in kako zagotoviti stalne denarne vire za razvoj kulture. Ti dve bistveni prvini do zdaj nista bili urejeni, zato sta pogosto zavirali hitrejšo rast kulture. Osnutek oziroma predvideni zakon bo tako mejnik nove dobe, zato mu lahko zaželimo samo čimdaljšo obstojnost.

Sam razvoj je pokazal, da zahteva kulturno področje novo, boljše in širše obliko samoupravnega povezovanja, kot jo lahko da tu in tam že ustanovljen občinski sklad. Zakonski osnutek pravi, naj bi bila to kulturna skupnost, v kateri naj bi bili združeni in imeli možnost enakopravnega odločanja vsi, od kulturnih ustvarjalcev prek kulturnih organizacij do »odjemalcev« kulture. Zaradi izrednega družbenega

pomena kulturnih dejavnosti naj bi bile v teh skupnostih po predstavnikih zastopane tudi družbeno-politične skupnosti.

Osnutek zakona predvideva ustanovitev republiške skupnosti in temeljnih kulturnih skupnosti, le-te pa bodo lahko občinske ali medobčinske. V dosedanjih razpravah so priporočili ustanavljanje medobčinskih kulturnih skupnosti, ker bo tako lažje opraviti odgovorne na-

fi-loge, ki jih predvideva osnutek. Temeljne kulturne skupnosti bodo morale skrbeti za to, da bodo kulturne dobrine dosegljive za vse in da se bo tako bogatilo kulturno življenje na vsem njihovem območju.

Drugi del zakonskega osnutka o financiranju kulturnih dejavnosti poudarja, da je nujno zagotoviti stalne in zadostne denarne vire za kulturo v skladu s splošnim družbenim razvojem. Ta zahteva ima precej večji pomen, kot jo dojamemo v prvem hipu. Uresničiti jo bo možno edino tako, da bodo občinske skupščine v odlokih, ki naj bi veljali več let, predpisale, kolikšen del družbenega proizvoda bo dobila kultura. Enega najpomembnejših stalnih virov naj bi torej preskrbele občine ob tem pa bi po zakonskem osnutku usmerili v sklade kulturnih skupnosti tudi del republiškega davka od prometa blaga na drobno, del republiškega prispevka od avtorskih pravic in denar, ki bi ga zbrali na podlagi posameznih predpisov. Osnutek daje poseben poudarek financiranju kulturnih dejavnosti, kar bo v nasprotju s sedanjo prakso precejšen premik.

Javna razprava o tem pomembnem področju bo trajala predvidoma do konca novembra, po potrebi pa še dlje. Občinske skupščine naj bi že v letu 1970 odmerile za kulturo oziroma skladom toliko denarja, da bo možno kulturi opravljati tako poslanstvo, kot ga predvideva predlagani zakonski osnutek.

IVAN ZORAN

Pred Repnikovo razstavo v Ljubljani

V torek zvečer, 4. novembra, bodo v ljubljanski Mali galeriji odprli razstavo del slikarja-samouke Antona Repnika, kovača iz Mute ob Dravi. To bo Repnikova prva samostojna razstava v slovenskem središču, ki hkrati pomeni pomembno priznanje za njegovo dosedanje izvirno in samorastniško pot v svet likovne umetnosti. Antona Repnika smo letošni zadnjikrat srečali na delovnem taboru slikarjev-naivcev v Trebnjem ter na razstavi v novi mirninski šoli, poleti pa je hkrati z drugimi razstavljal v vili BLED.

Kot posebnost naj omenimo tu še Repnikovo »neuradno« malo, a nadvse zanimivo razstavo njegovih starejših kot novejših del: pred tedni mu jo je v Potočah pri Predvorju pripravil ljubitelj umetnosti dr. Marko Aljančič iz Kranja. Slike so bile popoldne obešene v dveh, z otavo napolnjenih kozolcih sredi slikovitega travnika, tako da so učinkovale nepavdno prijetno in privlačno. Nevsakdanja okolica »razstavišča« je Repnikovo umetnost poživila in

dala slikam pravi naravni okvir.

Tg.

Spomini na tržaška leta

V zbirki Spomini in srečanja je pri Slovenski matici izšla pred kratkim knjiga dr. Lava Cermelja z naslovom »Spomini na moja tržaška leta«. V avtobiografski knjigi opisuje avtor svojo pot preganjanega tržaškega Slovenca in hkrati podrobneje riše razmere, ki so pred desetletji vladale na Tržaškem.

GRAFIKA JUGOSLOVANSKIH PIONIRJEV V KOSTANJEVICI

Prepričljiva otroška likovna izpoved

I. razstava grafike jugoslovanskih pionirjev je presenetila obiskovalce — Razstavo je odprl akademik Božidar Jakac, diplome razstavljalcem pa je podelil družbeni delavec Peter Markovič

V petek, 24. oktobra dopoldne, je v Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici akademik Božidar Jakac odprl I. razstavo grafike jugoslovanskih pionirjev. Pionirji so poslali na natečaj 423 del, žirija pa je zbrala 122 listov. Mladi ustvarjalci iz Bečeja, Brežic, Celja, Grosupljega, Idrije, Izole, Krškega, Leskovca pri Krškem, Ljubljane, Maribora, Murske Sobote, Novega mesta, Nove Pazove, Petrovaradina, Raven, Sentjurja, Sremske Mitrovice, Subotice in Skofje Loke so razstavili dela, ki so številne obiskoval-

ce presenetila.

V imenu občinske Zveze prijateljev mladine, občinskega odbora Jugoslovanskih pionirskih iger, Dolenjskega kulturnega festivala, vodstva Gorjupove galerije in prebivalcev Kostanjevice je zbrane pozdravil Lado Smrekar. Spegovoril je tudi Marijan Tršar, docent akademije za likovno umetnost iz Ljubljane: »Vsak od teh otrok je skušal ujeti košček njemu lastnega sveta; izraziti svoj odnos do okolice, kjer se uči, igra, preživlja brezskrbne ro-sne ure otroštva, zadeva ob

prve ovire in nevšečnosti doraščajočega razumnega bitja. Vsa pestrost mladega življenja diha iz črno-belih kompozicij in nas na najbolj sproščen način vabi, da se poglobimo vanj; da se zamislimo in pretehtamo, ali niso kdaj začudene otroške oči prodrele globlje, se bolj približale večnim ugankam človeškega bivanja in pehanja skozi življenje...«

Po otvoritvi je pokrovitelj prireditve akademik Božidar Jakac povabil občinstvo, naj si ogleda razstavo.

S. Dokl

Največja likovna nagrada Šuteju

24. oktobra je posebna umetnostna žirija v Zagrebu podelila Račičevo nagrado 20.000 dinarjev Miroslavu Šuteju. To je največja nagrada za likovne ustvarjalce v Jugoslaviji. Akademski slikar Miroslav Šutej jo je dobil za svoje dosedanje izjemno impresivno in izvirno umetniško ustvarjanje, ki se je tako lepo izkazalo na retrospektivni razstavi oktobra v Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici. Tam so si člani žirije in predstavniki časopisne hiše »Vjesnik«, ki to nagrado podeljujejo, ogledali dosedanje umetniško pot in razvoj tega mladega ustvarjalca.

Sklep umetnostne žirije je prav gotovo tudi veliko priznanje Lamutovemu likovnemu salonu.

Kostanjevčani in ostali obiskovalci, ki jih je bilo precej, so si z zanimanjem ogledovali grafične liste najboljših mladih ustvarjalcev Jugoslavije. (Foto: S. Dokl)

Jana Videnič iz krške osnovne šole razstavlja na razstavi »GRAFIKA JUGOSLOVANSKIH PIONIRJEV« v Kostanjevici na Krki gornjo podobo, ki jo je vrezala v linolej in poimenovala »KMEČKI KOT«. Obisk razstave — odprta bo do 1. decembra — toplo priporočamo staršem, vzgojiteljem in vsem drugim ljubiteljem likovne umetnosti.

Trdinov svet na Kobetovi paleti

Razstava v Dolenjski galeriji izpričuje veliko sožitje pisateljevega in slikarjevega sveta

V počastitev občinskega praznika so v ponedeljek zvečer v Dolenjski galeriji odprli razstavo slik in grafik »Svet Trdinovih bajk« slikar-

ja Borisa Kobeta. Med obiskovalci je ravnatelj Dolenjskega muzeja prof. Janko Jarc posebej pozdravil predsednika CK ZKS tovariša Franca Popita, predstavnik novomeške občine in občinskih družbeno-političnih organizacij, Alenka Bole — Vrabec je uvodoma prebrala Trdinovo »Gospodičino«.

O slikarju Kobetu, ki je tudi prisostvoval otvoritvi, njegovemu delu in o razstavi je govoril umetnostni zgodovinar dr. Emilijan Cevc. Poudaril je, da slikar na paleti ni zajel le Trdinove besede, marveč tudi pisateljevega duha; slikarjeva ustvaritev se je v tem primeru strnila s pisateljevo v nerazdružljivo harmonijo. »Svet Trdinovih bajk« obsega 20 monotipij s podobami k Trdinovim bajkam, 21 temper s pokrajino pod Gorjanci, 20 monotipij, ki predstavljajo Trdinov čebeljak, in portret pisatelja »Bajk in povesti o Gorjancih«, Janeza Trdine.

Razstava, ki je že ob otvoritvi vzbudila veliko zanimanja, bo odprta do 25. novembra.

I. Z.

Podelitev oktobrskih nagrad

Na predlog upravnega odbora sklada za podeljevanje oktobrskih nagrad je občinska skupščina Brežice na svečani seji 28. oktobra glasovala za dve oktobrski nagradi: predsednik skupščine Vinko Jurkas ju je izročil Stanku Reberniku in Ludviku Metelku. Vsak od njiju je prejel po 3.000 din.

Direktor AGRARIE Brežice Stanko Rebernik je prejel to najvišje občinsko priznanje za dolgoletno vodenje podjetja, ki je pod njegovim krilom vztrajno napredovalo in ki še veliko obeta. Z vrtarskim obratom na Catežu se bo AGRARIA v prihodnjih dveh letih uvrstila med največje gojitelje cvetja v državi.

Ludviku Metelku so podelili oktobrsko nagrado za ogromno delo, ki ga je kot amater vložil v kulturno-prosvetno rast društva bratov Milavcev in njegovo uveljavljanje pri občinstvu. Nagrado je prejel tudi za ves tisti trud in delo, ki ga je kot predsednik občinske zveze DPM napravil za mladino.

Po 120 letih kotichek za kapelske godbenike

Člani kapelske godbe na pihal so 18. oktobra slavili otvoritev prostora za vaje in sestajanje. Sobotno so si uredili pri Ureku v Zupevcu. Po 120 letih so prvič igrali v lastnem prostoru. To jim veliko pomeni, čeravno še vedno gostujejo. Od hiše do hiše jim pa le ne bo treba več hoditi.

RADIO BREŽICE

PETEK, 31. OKTOBRA: 18.00 do 18.10 — Napoved programa in poročila. 18.10—18.30 — Nove plošče RTB, obvestila in reklame. 18.30 do 19.30 — Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

NEDELJA, 2. NOVEMBRA: 11.00 — Domače zanimivosti — Prihodnji teden v republiki skupščini — Damjan Vahen: Obraz Nemške demokratične republike danes — Za naše kmetovalce: Kmetijski tehnik Jože Volk se pogovarja s kooperanti — Zabava vns an. sambia Borisa Kovačiča — Nedeljski intervju — Bogata sezona galerije Krško — Pozor, nimam prednosti! — Obvestila, reklame in sponzorirani programi. 13.00 — Občinski čestitaji in pozdravljanje.

TOREK, 4. NOVEMBRA: 18.00 do 19.00 — Novo v knjižnici — Jugoton vam predstavlja — Iz naše glasbene šole — Tedenski športni komentar — Obvestila, reklame in filmski pregled. 19.00—19.30 — Iz diskoteke zbirateljev beat glasbe — Glasbena oddaja.

Frutella

NOVO V BREŽICAH

DANES ZVEČER bo seja občinske gasilske zveze. Pogovorili se bodo o nakupu gasilske opreme in pionirskih uniform. V občini dela precej pionirskih desetov, ki so se na nedavnem tekmovanju zelo dobro izkazale. Nove uniforme bi mladim gasilcem veliko pomagale, zato bodo skušali izpolniti te njihove želje. Na današnji seji bodo ocenili delo gasilskih enot in se dogovorili za tečaje, ki naj bi jih obiskovali gasilski častniki.

GODBA NA PIRALA IZ BREŽIC praznuje letos 10. obletnico obstoja. V tem obdobju so imeli godbeniki več kot 160 javnih nastopov. Zadnje leto deluje godba pod okriljem glasbene šole. Šola in vsi meščani ji želijo za njen jubilej še veliko uspehov.

V PONEDELJEK so učenci osnovne šole Brežice obiskali grobove padlih. Njihovemu spominu so se oddolžili s sopki in svečami. Tudi druge šole so dan pred občinskim

Na dan občinskega praznika so v obratu AGRARIE na Catežu slavili otvoritev novega, 5.200 kvadratnih metrov velikega rastlinjaka. V njem so zasadili 90.000 nageljnov, ki se bodo začeli razcvetati marca 1970. Prihodnje leto bo AGRARIA podvojila površine pod steklom. V nove rastlinjake bo investirala več kot milijardo starih din. (Foto: Jožica Teppey)

ZAPIS S KONFERENCE ZK V BREŽICAH 25. OKTOBRA

Za člana ZK je prva odgovornost

V krajevnih skupnostih pogrešajo pobude komunistov

V delo Zveze komunistov je minulo obdobje prineslo ne le organizacijske, ampak tudi vsebinske spremembe. Občinska konferenca je na sobotni seji ocenjevala, kako so se člani ZK vživeli v novo vlogo in kako so izpolnjevali dolžnosti, ki jih je prednje postavila organizacija.

Sekretar komiteja Franc Bukovinsky je v referatu nanašal uspehe in neuspehe v dosedanjem delu, pri tem pa poudaril, da se pri odločanju v predstavniških in samoupravnih organih v občini vedno bolj kažejo prizadevanja komunistov za preobrazbo in napredek občinske skupnosti.

Manj opazni so bili taki napori v krajevnih organizacijah, kjer ohranjajo prakso sestankarstva in prenašanja stališč višjih vodstev ZK, pri tem pa pozabljajo na ustvarjalno izmenjavo mnenj ter na žive posege v dogajanja okoli njih. Mnogi sestanki so bili prav zaradi dolgočasnosti slabobiskani in so povzročali pasivnost članstva. Velike težave nastajajo pri vključevanju komunistov iz delovnih organizacij v delo ZK po krajevnih skupnostih. Komunisti do njih nimajo pravega odnosa, čeravno so oni prvi dolžni usmerjati njihovo delo.

Tudi v Socialistični zvezi komunistov ni bilo dovolj čutiti. To je bilo zlasti močno poudarjeno v razpravi. Med-

tem ko je sodelovanje med družbenimi organizacijami na ravni občinskih vodstev zadovoljivo, pa v krajevnih organizacijah komunisti ne prevzemajo nase pobud in dolžnosti, ki jih ljudje pričakujejo od njih. V razpravi se je izoblikovalo mnenje, da je treba v vrstah Zveze komunistov poostriiti odgovornost in discipliniranost, pa ne le odgovornost do dela v ZK, ampak tudi odgovornost do dela v drugih organizacijah.

Sobotna konferenca je sprejela statutarni sklep o organiziranosti ZK v občini in s tem potrdila nekatere spremembe v dosedanjih oblikah. V devetih delovnih organizacijah so namesto aktivov ponovno ustanovljene osnovne organizacije ZK, v mestu, kjer so bile sedanje organizacije

prevelike, pa so ustanovili spet tri organizacije. Manjše število članstva v njih zagotavlja boljše sodelovanje posameznikov v njihovem delu. Konferenca je določila za v bodoče 60 članov občinske konference ZK namesto dosedanjih 75, komite pa bo štel 15 članov, kolikor jih je imel že doslej. Konferenca organizacij in aktivov ZK, na katerih bodo volili nova vodstva, morajo biti opravljene najpozneje do 30. novembra. Tak je sklep sobotne seje.

TEKMOVANJE MED DRUŠTVI DPM POSTAJA TRADICIONALNO

Ne zase, za otroke imajo nagrade

Prijatelji mladine skrb za letovanja in zimovanja šolarjev

Občinska zveza prijateljev mladine v Brežicah je ena najbolj delavnih organizacij v občini in je pred kratkim prejela široko zastavljen delovni program za leto 1969-70. Da bi spodbudila društva k živahnemu delu, je tudi letos razpisala tekmovanja po že ustaljenem programu.

Ta program ima zelo široke okvire in spodbuja organizacijsko učvrstitev društev kakor tudi težnje za vsebinsko pestrost dela. Društva ocenjujejo občinska zveza in ta že sproti vedo, koliko točk si prislužijo z različnimi dejavnostmi. Od števila doseženih točk je odvisna denarna nagrada, ki jo prejmejo ob koncu tekmovanja.

Najbolje so ocenjene priprave šol za starše, skrb za varstvene ustanove povsod tam, kjer teh še ni in kjer društvo prevzame pobudo za zbiranje sredstev, ureditev prostorov itd. Tudi ustanavljanje malih šol sodi med pomembno dejavnost društev prijateljev mladine. V brežiški občini so pokazali zanje veliko prizadevnost. Končna tekmovalna uvrstitev društev je odvisna tudi od založenosti in urejenosti šolskih mlečnih kuhinj. Dolžnost društev je skrbeti za to, da dobiva šolska malica čim večji odstotek učencev, da jo prejemajo revnejši otroci zastonj in da prebivalci kuhinjo jeseni čimbolje založijo z ozimnico. To velja zlasti za podeželske kraje. Letošnja jesen je zelo bogata. Ljudje imajo ogromne količine sadja, ki ga ne morejo prodati, a šolske kuhinje bi se lahko založile z njim

bolj kot katerikoli leto doslej.

Letos je bilo izredno uspešno počitniško letovanje otrok v Savudriji. Oddiha ob morju so bili deležni otroci iz vseh osnovnih šol v občini. Iz Artič jih je letovalo 26, iz Pišec 27, iz Globokega 31, iz Sromelj 3, Cateža 12, iz Skopje 3, iz Mrzlake vasi 3, iz Dobove 18, iz Kapel 6, iz Stare vasi 1, iz Bušče vasi 4, iz Cerkev 8, iz Velike Doline 18 in iz Brežic 24. V vsaki izmenici sta bila po dva vodilca. Občinska skupščina je prispevala za letovanje siromasnih otrok in rejencev 6.400 dinarjev, sklad za borbe pa 5.000 dinarjev.

Društva so skoraj v celoti porabila za letovanje ves denar, ki so ga prejela za uspehe v medsebojnem tekmovanju. Največ sta prispevali za otroke na morju društvi Globoko in Pišec, ker sta dali zraven tudi izkupiček od prireditve.

Drugo leto 3 milijone cvetov

28. oktobra so na Catežu odprli nov rastlinjak, ki meri 5.200 kv. m. AGRARIA bo prihodnje leto povečala zastekljene površine za 23.000 kv. metrov. Letos bodo natrpali 2,5 milijona nageljnovih cvetov, leta 1970 3 milijone in leta 1971 že 6 do 7 milijonov.

Otvoritev ceste Velika Dolina—Ponikva. V ospredju predsednik krajevnega društva Franc Vinetič in predsednik cestnega odbora Jože Heimbring.

(Foto: Jožica Teppey)

Cesta po tridesetih letih

V nedeljo so na Ponikvi slavili občinski praznik

»Cesto, ki seka hrib med Veliko Dolino in Ponikvo, smo gradili točno trideset let,« sta na otvoritvi v nedeljo, 26. oktobra, izjavila domačina Jože Heimbring in Franc Vinetič. Trasirali so jo leta 1939. Banovina je obljubila zanj denar, načrta pa niso uresničili. Bližnjica pelje po različnih parcelah in lastnica ene izmed njih ni hotela odstopiti svojega zemljišča. Pri tem je ostalo.

Leta 1964 so tamkajšnji ljudje ponovno obnovili misel na cesto. Začeli so ko-

pati in krajevna skupnost je podprla njihove napore. Vaščani s Ponikve so zbrali za cesto 2.270 din. Občina je primaknila 64.000 din, prostovoljnih ur pa so ljudje opravili za 12.390 dinarjev. Strokovno delo na cesti je prevzel Komunalni servis iz Kranja.

Ljudem na Ponikvi ta cesta veliko pomeni. Načrte očetov so uresničili sinovi, od vnukov pa pričakujejo, da bodo izpolnili za zdaj še plahe želje po asfaltiranju.

J. TEPPEY

Od Pišec do Vinjega vrha

Toliko krajevnih praznovanj, kot jih je bilo letos, v brežiški občini že dolgo ne pomnijo. Odprli so kar štiri vodovode, ki napajajo enajst vasi in dvesto gospodinjstev.

24. t.m. popoldne so se dopoldne v Vinjem vrhu. S zbrali na otvoritvi vodovoda prebivalci Gaja pri Veliki Dolini. S studenčnico so nazdravili osemnajstim gospodarjem. V goste so prišli predstavniki občinske skupščine, ki so se jim domačini prisrčno zahvalili za podporo pri gradnji.

V soboto je bil praznični obhod ob vodovodu na Pišecem. Domačine in goste je presenetil dež, toda obhodu od vasi do vasi se kljub temu niso odpovedali. V vsakem kraju je bilo vzdušje zelo slavnostno in veselo. V krajevni skupnosti so dobile vodo vasi Pišec, Orehovec, Podgorje, Dednja vas in Gornje Brezje. Slavnostni del otvoritve se je nadaljeval v lovskem domu, kjer se je zbralo okoli 200 ljudi.

Isti dan proti večeru so valili v goste prebivalci Zakota, Trnja in Bukoška. Tudi oni so slavili otvoritev vodovoda, za katerega so nekatere hiše prispevale po 1.000 din, druge pa po 1.700 dinarjev. Vodo je dobilo 70 gospodinjstev. Zadnja otvoritev je bila v nedeljo

Praznik v Brežicah

V veliki dvorani prosvetnega doma je bila 28. oktobra slavnostna seja občinske skupščine. Prisostvovala sta ji tudi oče in mati bratov Milavcev — padlih borcev brežiške čete. Odborniki so ju toplo pozdravili v svoji sredi. Med gosti svečane seje so bili tudi predstavniki bratske občine Velika Plana, predstavniki sosednjih občin, JLA, poslanci in družbeno-politični delavci. Na sejo so prinesli praznične pozdrave športniki brežiške občine, ki so s šafetnim tekom počastili obemnem tudi 50-letnico KPJ, SKOJ in sindikatov. — O poteku seje in odlikovanih bomo poročali še posebej.

BREŽIŠKE VESTI

Učenci osnovne šole Krško so na svečani seji delavskega sveta v počastitev 30-letnice Celuloze kolektivu priskrbeno čestitali za ta jubilej. Na sliki: predsednik DS Rajko Livio se rokuje s šolarji. (Foto: Jožica Teppey)

PREDLOGI KRČANOV ZA BODOČE GOSPODARJENJE Z GOZDOVI

Kmetom več besede in boljše plačilo!

V Sloveniji naj se ustanovi sklad za obnovo izčrpanih gozdnih območij - Zasebne gozdne parcele se z dedovanjem močno drobijo

Javna razprava o gospodarjenju z gozdovi bo ta mesec po vsej Sloveniji končana. V njej sodelujejo zasebni lastniki gozdov, predstavniki gozdnih gospodarstev in lesne predelovalne industrije ter družbeno-politični delavci. Pomanjkljivosti sedanje zakonodaje ocenjujejo z različnih zornih kotov.

Pred nedavnim je bila taka razprava v Krškem. Lado Trampuš, direktor tovarne Celuloze in papirja, je dejal, da sedanji način plačevanja kmeta premalo spodbuja za goščanje, zato so se predstavniki CELULOZE že dogovarjali z gozdnim gospodarstvom Brežice, da bi kmetom les sproti plačevali. GG pa bi moralo biti vsekakor bolj prožno pri določanju odkupnih cen. Če bodo vse to upoštevali, potem kmetje ne bodo več puščali lesa v gozdovih, lesna industrija pa bo trpela manj pomanjkanja osnovne surovine.

Kolektiv CELULOZE, ki porabi na leto naj 500 tisoč prostorninskih metrov lesa, se ne navdušuje za sprostitve cen, češ da bi to povzročilo velike možnosti za prekupčevanje in izkoriščanje kmetov. Tovariš Trampuš je le poudaril, da je odločanje kmetov pri gospodarjenju pomanjkljivo, od tod pa izvirajo tudi občutki kmetov, da so izkoriščani. Vsa gozdná območja v Sloveniji bi morala obravnavati enakopravno. Tega zdaj ni. Nekatera gozdná gospodarstva ustvarjajo velike dobičke, denar iz teh območij pa se ne prelijeva na območja, kjer so gozdovi izčrpani, kot sta na primer območji GG Brežice in Novo mesto. Predelovalna industrija in gozdarska podjetja premalo skrbijo za obnovo gozdov. CELULOZA je

doslej vložila 6 milijonov in 900 tisoč dinarjev v topolove nasade pri GG Brežice in GG Maribor.

Biološke amortizacije naj bi v prihodnje ne zaračunavali več kmetu, ampak porabniku lesa. Ta naj bi se obvezno odvajala v republiški sklad. Iz njega bi se potem financiralo pogozdovanje in vzdrževanje gozdov v siromašnejših gozdnih območjih.

Inž. Martin Vidmar je v razpravi opozoril na to, da so prispevki od dohodka iz gozdov preveliki in da so potrebne nekatere spremembe v davčni politiki.

Inž. Vlado Jenko je v imenu GG Brežice predlagal ustanovitev republiškega izravnalnega sklada za obnovo gozdov spodbudnejše cene za zasebne lastnike gozdov, enotno gospodarjenje z gozdovi ne glede na lastništvo in enoten promet z lesom, da bi onemogočili špekulacije.

Zasebni kmet Franc Plahuta je dejal, da so cene lesa občutno prenižale in da to kmeti ne spodbuja za sečnjo. Predlagal je še, da bi dali zasebnikom več pravic pri gospodarjenju z gozdovi. Anton Habine, prav tako zasebni kmet, je izrazil željo, da bi o razpravi in predlogih več pisali v Dolenjskem listu in Kmeškem glasu, ki in kmetje največ berejo.

Vodja gozdnega obrata Bo-

hor-Senovo inž. Dušan Hercog je govoril o veliki razdrobljenosti gozdnih posestev in se zavzel za to, da bi z zakonom o dedovanju preprečili nadaljnje razkosavanje gozdnih površin. Dejal je tudi, da bi morala občina znižati kmetom davke na kuhični meter lesa, obremeniti pa tiste lastnike gozdov, ki so zaposleni.

Jože Radej je opozoril na potrebo po večjem sodelovanju kmetov pri gospodarjenju z gozdovi. Odnosi med kmeti in gozdnimi gospodarstvi naj končno že dobijo jasno in pošteno osnovo.

J. T.

PREDSEDNIK SLOVENSKE SINDIKATOV NA SENOVEM

Spanje rudarjev še ni brezskrbno

Rudarji se ne želijo odpovedati keramični tovarni

V krški občini se je 24. oktobra mudil predsednik Zveze sindikatov Slovenije Tone Kropušek. Spremljala sta ga tajnik Jože Marolt in predsednik odbora za industrijo in rudarstvo pri republiški Zvezi sindikatov Jože Globačnik. Predstavniki občinske skupščine in družbeno-političnih organizacij so ga seznanili z gospodarskim položajem občine.

Razgovoru v Krškem je sledil razgovor v rudniku Senovo. Tovariša Kropuška so zanimali predvsem priprave za preusmeritev rudnika po opustitvi premogovnika. Predstavniki te delovne organizacije so ga podrobno seznanili z večletnimi napori za to, da bi namesto rudnika zgradili v kraju nove industrijske objekte, v katerih bi dobili rudarji ponovno zaposlitev. Nekaj teh načrtov je že padlo v

vodo, za sedanji program pa Senovčani upajo, da bo v celoti izpolnjen. Ta vsebuje postavitev obrata za izdelovanje gradbenih žerjavov in tovarne keramičnih ploščic. Obadva skupaj bosta zaposlila nekaj nad 650 delavcev.

Tovariš Kropušek je pazljivo poslušal vse obrazložitve in dejal, da se bo sindikat zavzel za to, da delavci ne bodo v negotovosti za svojo prihodnost. Izjavil je, da se ne strinja s polovičnim reševanjem načrtov za preusmeritev in da tudi ni mogoče reševati prihodnosti dveh rudnikov na enak način. V Sloveniji bo treba napraviti vrstni red, pri tem pa upoštevati socialne in gospodarske interese.

Predstavniki rudnika so dejali, da rudarji trdno upajo na zgraditev obeh objektov

30.000 din za šolo in borce

Delovni kolektiv Celuloze je prejel dvojne prisrčnih zahval za posnemanja vredno dejanje na proslavi 30-letnice tovarne. 30.000 din, namenjena za praznovanje, je delavski svet razdelil posebnimi šoli Krško za učila in občinski zvezi Združenj borcev NOV za zdravljenje bolnih članov.

Veriga na vaškem vodnjaku

Dolgotrajni spori poglabljajo sovraštvo

V bližini vasi Drnovo je majhno cigansko naselje. Družine, ki tam prebivajo, so v stalnih sporih z vaščani. Ljudje se nad cigani stalno pritožujejo, ker jim vedno kaj zmanjka, mnogokrat celo drage stvari. Cigani se specializirajo predvsem na perutnino. Nedavno tega so pred očmi vaščanov vzeli dve rački in pobegnili. Očividci so kričali in hiteli za njimi, toda plen so jim kljub temu odnesli.

V vasi je vodnjak, zaklenjen z verigo in ključavnico. Prebivalci ga zapirajo zaradi tega, ker Cigani ničesar ne prispevajo za njegovo vzdrževanje. Vsak dan se zbere ob tem vodnjaku kopica domačinov in Ciganov in vedno znova obnavljajo prepire. Za-

ljivke zadevajo na vse strani in poglabljajo nerazumevanje med domačini in ciganskimi družinami. V tej vasi pogosto naletijo tudi na Cigane iz drugih krajev, ki izkoriščajo ugodno prilagoditost in s krajinami podžigajo sovraštvo vaščanov do Ciganov.

Vprašanje je, kako dolgo se bo to še nadaljevalo. Domačini niso kos napraviti red. Obratujejo se na sodišče. Na vprašanje, zakaj ne poskušajo rešiti sporov na lep način, odgovarjajo prebivalci Drnovega, da so poskusili vse, toda zaman. Dogovori ne držijo, ker Cigani izkoristijo vsak trenutek, da jim kaj izmaknejo.

J. JARANOVIC

Pismo Krčanov v Ljubljano

Izvršni odbor SZDL Krško je 27. oktobra poslal republiški konferenci predloge za bodoče gospodarjenje z gozdovi, ki so jih izoblikovali zasebni kmetje, predstavniki Gozdnega gospodarstva Brežice in zastopniki tovarne papirja Krško na skupnem posvetu. Krčani pričakujejo, da bodo te predloge upoštevali, ko bodo krojili zakon o gozdovih.

Celuloza gre v četrto desetletje

30. rojstni dan tovarne je delavski svet proslavil na svečani seji 24. oktobra. V tem obdobju je Celuloza doživela velik razvoj. Kolektiv je prehodil trdo pot, usmerjeno k večji rentabilnosti in proizvodnji. Sprva so v tovarni izdelovali le celulozo. Leta 1955 so prešli tudi na papir. Od 5.000 ton celuloze, kolikor so je napravili pred vojno, so 1954 na istih strojih povečali njeno proizvodnjo na 9.000 ton. Izreden razvojni skok je napravilo podjetje po letu 1955 in po letu 1963, ko je stekel drugi papirni stroj. Sedanja proizvodnja dosega 185.000 ton na leto in je 37-krat večja kot v predvojni časih.

Roman Albreht v Krškem

Na povabilo občinskega sindikalnega sveta Krško je 28. oktobra obiskal občino član ZKJ Roman Albreht. Popoldne se je zadrževal v Celulozi. Ogledal si je proizvodnjo in imel razgovor s predstavniki vodstva in samoupravnih organov podjetja. Za popoldne je bil sklican razgovor z gospodarstveniki, sindikalnimi delavci spodnjeposavskih občin, po odnevi reforme v jugoslovanskem gospodarstvu.

TELEVIZORJI NA UGODEN KREDIT

V prodajalnah

ELEKTROTEHNA v Krškem nudi posebne ugodnosti pri nakupu televizijskih sprejemnikov.

Vse vrste TV sprejemnikov nudijo na enoletno odplačevanje brez pologa in brez porokov. Izkoristite priložnost!

KRŠKE NOVICE

■ GOSTILNICARJI SE PRITOŽUJEJO, KER SO VEZANI S PREDPISI SAMO NA TRI ZAPOSLJENCE. Pravijo, da za sodobno organizirano gostilno to ne zadostuje. Določeni so največ 8-urni delavnik, ta pa avtomatično zmanjšuje število ljudi pri delu, ki traja od jutra do pozne večera.

■ V LESKOVCU asfaltiranje ceste dobro napreduje. Asfalt povezuje s Krškimi zgornji del vasi ob gradu in posestvu, zdaj pa nadaljujejo delo do vaškega središča.

■ SREČANJA PRAVNIKOV na delovnih sestankih postajajo stalna oblika medsebojnega sodelovanja v tej stroki. Tako so ugotovili na sestanku 24. oktobra v Krškem. Medsebojna izmenjava izkušenj jim omogoča, da se dokopljajo do enotnih stališč pri razreševanju marsikdaj zamotanih pravnih vprašanj.

■ SKUPINE SOLARJEV pridno obiskujejo razstavo otroške grafike v Kopanjski. Vest o tej priložnosti

ti je razgibala mnoge mlade talente v solskih klopih, zato je v prihodnje pričakovati veliko večji odziv na sodelovanje na razstavi.

■ POSEBNA SOLA v Krškem je bila deležna velikega razumevanja kolektiva tovarne CELULOZE in papirja, ki ji je poklonila poldrugi milijon starih dinarjev za nakup najnovejših učnih pripomočkov. Ta sola dela v sklopu osnovne šole in ni bila deležna nobene posebne podpore, čeprav potrebuje za redno delo zelo draga učila. Vodstvo šole pričakuje, da se bodo njegovemu poslu odzvali vsaj nekateri Krčani in pomudili čez zimo streho najbolj oddaljenim učencem.

■ NA OBREZJU SAVE med starim in novim mostom je spet odšlo delovno doletenje vodne skupnosti. Nabore bodo dokončno utrdili, da Sava ne bo več delala preglavic Krčanom in jim izpodjedala še tako deek pas zemljišča pod hribom.

Posveta na Senovem, na katerem sta inž. Anton Koželj in inž. Anton Peternel predsedniku slovenskih sindikatov Tonetu Kropušku natančno obrazložila večletna prizadevanja rudnika za preusmeritev. (Foto: J. Teppey)

Prihodnje leto novi prostori

V devetih mesecih letošnjega leta je Kovinsko podjetje Sevnica kljub težkim delovnim razmeram ustvarilo že za 2 milijona novih dinarjev celotnega dohodka, od tega pa 95.000 dinarjev skladov. To je za majhno delovno organizacijo, ki se je vseskozi ubadala s težavami, veliko. Obneslo se je sodelovanje s podjetjem STT Trbovlje, za katero izdelujejo različne dele opreme. V Sevnici izdelajo na dan tudi po 200 kovinskih stropnikov za rudnike. Podjetje je usposobilo več varilcev, prihodnje leto pa si bo postavilo novo proizvodno dvorano.

Šmarje: mali spisek želja

Nekaj stvari je, ki bi pripomogle k boljšemu razpoloženju prebivalcev tega dela sevniciške občine. Ljudje bi radi primerno avtobusno postajališče ob novi cesti Sevnica-Radeče, prosijo pa tudi za prevoz šolskih otrok, ki imajo zdaj daleč do šole. Pripominjajo tudi, naj bi kmetijski kombinat »Zasavje« prestavil brod za prevoz prek Save na staro mesto, ker ob visoki vodi na sedanem mestu ni uporabljiv. Krajevna skupnost bo morala urediti tudi kanalizacijo v Kopolju, saj se zdaj dogaja, da gnojica zateka v vodnjake.

Volitve in imenovanja

Na dopis občinskega sodišča v Sevnici je občinska skupščina na zadnji seji sklenila, da je treba povečati število sodnikov na tri. Predvideno je, da bi postal nov sodnik v Sevnici diplomirani pravnik Marjan Černe, ko mu bo v decembru potekla pripravniška doba. Čeprav bodo v prihodnje trije sodniki, bo na vsakega izmed njih še vedno prišlo več zadev, kot znaša republiški normativ. Skupščina je izvolila v svet osnovne šole v Sevnici Karla Kolmana, v svet šole na Blatni Antona Lipovška, v svet vaješke šole lesne stroke pa inž. Jožeta Jagra, Matijo Kužnika in Franca Puhnerja.

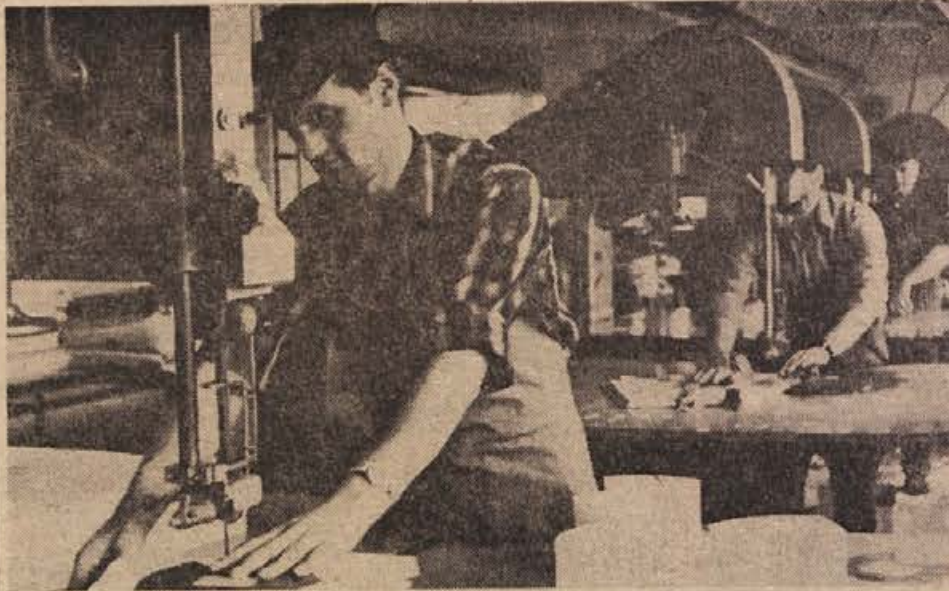
SEVNIŠKI PABERKI

NAMESTO PRVIC NA DELO — V NESREČO. Slabo pregleden dostop z lesnega mostu čez Savo na modernizirano cesto pri Radni je imnil teden terjal novo nesrečo. Marija Jene se je s kolesom prvič peljala v službo v konfekciji Jutranjka, nepravilno zapeljala na prednostno cesto, kjer jo je podrla prikolica tovornjaka, čigar voznik Vincenc Pajk iz Celja ni mogel preprečiti nesreče. Kot smo zvedeli v celjski bolnišnici, poškodba ni bila tako huda, kot je sprva kazalo. Nesreča je opomin, da je prometno varnost pri mostu nujno urediti drugače.

ŽALNA SLOVESNOST. Za dan mrtvih bo jutri pred spomenikom NOB žalna slovesnost, na kateri bodo sodelovali tudi učenci osnovne šole. Komunalno stanovanjsko podjetje sporoča, da ima pripravljen večjo količino različnih venov, ki jih lahko posamezniki ali delovne organizacije kupijo v počastitev spomina mrtvih.

VSE POGODBE NA VPOGLED. Kot je v petek sklenil svet za urbanizem, komunalne in stanovanjske zadeve, mora odsej Komunalno stanovanjsko podjetje predložiti oddelku za gospodarstvo na vpogled vse pogodbe o oddaji mestnega zemljišča. Pogodbe bodo morale v prihodnje vsebovati tudi cene stanovanjske površine. To so sklenili na podlagi zadnje izkušnje, ko je novomeško podjetje Pionir ponudilo veliko za zemljo, da je zmagal na licitaciji, večje stroške pa bo seve prelozilo na ceno stanovanj.

SPET TECAJ ZA PRVO POMOČ. Tudi letos bo občinski odbor RK prirejal tečaj za prvo pomoč, ki so bili že lani zelo

Na gospodarska gibanja v sevniciški občini še naprej največ vpliva konfekcija LIS-CA, vse bolj pa tudi konfekcija JUTRANJKA. Na sliki je del krojilnice v LISCI. (Foto: Legan)

ZASEDANJE ZBORA DELOVNIH SKUPNOSTI 23. OKTOBRA

So priporočila dovolj učinkovita?

Zbor je razpravljal o Metalni, Kopitarni, Mizarski zadrugi in drugih podjetjih — Preveriti izvajanje sanacijskega programa kombinata

O letošnjem gospodarjenju podjetij ter o njihovi plačilni zmogljivosti je pod vodstvom predsednika Franca Ogorevca minuli četrtek razpravljal zbor delovnih skupnosti. K besedi so se javili tudi naslednji odborniki in predstavniki delovnih organizacij: inž. Martin Novak, Ivo Pinterič, Rado Umek, Janez Valant, Friderik Pečnik, tov. Perko, Jože Knez, Maks Zemljak, Franci Avsec in še nekateri drugi.

Kot podlaga za obravnavo so služili podatki o gospodarjenju v letošnjem polletju in tričetrtletju. Industrija še nadalje najbolj napreduje, vendar so med posameznimi podjetji precejšnje razlike. V razvoju močno zaostaja obrtništvo, kmetijstvo dosega majhen dohodek, za republiško rasto zaostaja tudi gostinstvo.

Ko so obravnavali sklade podjetij, so opozorili na obrat Metalne v Krmelju, ki je moral velikokrat izplačati osebne dohodke iz rezervnega sklada. Vzporedno s povečanjem delovne storilnosti so se precej povečali zaslugi delavcev, vendar ni ob tem skoraj nič ostalo za sklade, čeravno bi treba prej ali slej obnoviti neka-

tere zastarele delovne priprave, so dejali v razpravi. Zaradi tega so priporočili organom samoupravljanja, naj temeljito preučijo položaj podjetja.

Pod povprečjem rasti je tudi Kopitarna. Njen direktor je na seji dejal, da dohodek ne bo tolikšen, kot so ga ob rekonstrukciji pričakovali, ker so močno narasli nekateri stroški. Pripomnil je tudi, da so se delovni pogoji zelo izboljšali, uporabljajo pa še veliko starih strojev, kar vpliva na delovno storilnost in rentabilnost poslovanja.

Konfekcija Jutranjka ima največjo stopnjo rasti, vendar ima težave zaradi pomanjkanja obratnih sredstev. Nujno je ob povečanju proizvodnje izločiti tudi več dohodka za lastna obratna sredstva. Predstavniki gostinstva je opozoril na podražitve mesa in nekaterih drugih izdelkov, ki močno vplivajo na donosnost gostinstva. Ko so obravnavali razmere v kmetijskem kombinatu »Zasavje«, so člani zbora sklenili, da je treba preveriti izvajanje sanacijskega programa.

Mizarski zadrugi so priporočili, naj njeni organi samoupravljanja čimprej uredijo notranje odnose ter izvolijo direktorja. Tehnografski so priporočili, naj preučijo, kakaj ima v času velikega povpraševanja za gradbenim materialom tako velike zaolge. Vsem delovnim organizacijam so tudi priporočili, naj več denarja namenijo za amortizacijo.

Glede trgovine, ki je v Sevnici dosegla zadnja leta velik napredek, so zahtevali popolne podatke, ki bi upo-

Jelovec: premalo zanimania

Na letni konferenci krajevnih organizacij SZDL v tem kraju so se udeleženci spraševali, če je krajevna organizacija sploh potrebna, ko je tako malo zanimanja za njeno delo. Kritizirali so tudi svet krajevnih skupnosti Boštanj, ker ne vabi predstavnikov Jelovca na svoje seje, kjer obravnava tudi stvari, ki zadevajo to območje. Na konferenci so sprejeli delovni program SZDL za prihodnje obdobje.

šteli vsa trgovska podjetja, ki imajo prodajalne v občini. Znova so odborniki zelo negodovali, ker ne dobijo na vpogled podatkov o gospodarjenju tistih obratov, ki imajo sedeže v drugih občinah.

M. L.

Čuvajmo podjetja pred požari!

Gasilska zveza v občini Sevnica je v tednu varnosti 24. septembra izvedla nočni pregled večjih gospodarskih organizacij na območju občinske skupščine Sevnica. Komisijo so sestavljali šef oddelka za notranje zadeve, namestnik komandirja postaje LM, poveljnik občinske gasilske zveze in sektorski poveljnik.

S tem pregledom so hoteli preizkusiti budnost vratarjev in delavcev, ki so zaposleni v nočnem času, preveriti njihovo znanje in uporabo gasilnih naprav ter dolžnosti in postopek v primeru požara. Pregledali so naslednja podjetja: Kovinsko podjetje, Jutranjko, Mizarsko produktivno zadrugo, Konusov obrat Jugotarin, Kopitar, no, Zago, Metalno v Krmelju in obrat Lisce v Krmelju.

Komisija je ugotovila, da v večini podjetij osebe, ki so zaposlene v nočnem času, niso dovolj seznanjene s postopkom obrambe v primeru požara. Gasilne naprave niso redno pregledane, navodila o dolžnostih zaposlenih v primeru požara niso izobešana na vidnih mestih, tudi načrt za gašenje ni izdelan. Zato za izboljšanje varnostne službe upravičeno zahtevamo, da samoupravni or-

Kako pa napreji?

Do konca septembra je občinski proračun moral plačati za zdravljenje kmetovalcev, ki niso imeli potrjenih zdravstvenih knjižic, že kar 8,5 milijona starih dinarjev ali več kot dvakrat toliko kot lani vse leto. Le manjši del tega denarja je občina izterjala od prizadetih, saj je ugotovila, da mnogi ljudje plačila sploh ne zmorejo. Nihče ne ve, kako bo prihodnje leto, ko bo še več ljudi brez knjižic. Če bo že moral občinski proračun plačevati te stroške, naj bi to upoštevali vsaj pri republiški pomoči občinskemu proračunu.

Pritožba na republiko

Prebivalci Dol. Boštanja so se pritožili zaradi prispevka za uporabo mestnega zemljišča

Prejšnjo nedeljo je bila v Boštanju konferenca krajevnih organizacij SZDL, na kateri so sprejeli delovni program, obravnavali pa so tudi pereče komunalne krajevnne zadeve.

Največ besed je bilo okoli uvrstitve Dol. Boštanja v območje, ki mora plačevati prispevek za uporabo mestnega zemljišča. Čeprav je bil postopek za uvedbo tega prispevka speljan po predpisih, so na konferenci ljudje govorili, da je bil natihoma podtaknjen, da prizadeti niso bili vprašani za mnenje

in celo, da občinska skupščina nima razumevanja za Boštanj in njegove probleme. Boštanjčani so sestavili tudi pritožbo in jo poslali republiškim organom, podpisalo pa jo je 26 ljudi. V njej so ponovili svoje zahteve in pripombe.

Na konferenci so udeleženci ob koncu vendarle razumeli, da je prispevek uveden za potrebe njihove krajevnne skupnosti, ki ima veliko dela in nalog, pa malo denarja. Soglašali so s tem, naj bi uvedli prispevek tudi za Gor. Boštanj. V petek je o zadevi razpravljal tudi svet za urbanizem, stanovanjske in komunalne zadeve, o njegovi odločitvi pa bomo poročali posebej.

Poplava prispevkov

V sevniciški občini morajo računovodje obračunati kar 29 vrst prispevkov od osebnih dohodkov in si vsako leto znova belijo glave, kako sestaviti finančne načrte, ker ne vedo, kakšne bodo prispevne stopnje v prihodnjem letu. Na mnoge kritike, kaže, bodo letos vsaj z republiškim proračunom malo pohiteli, saj so od njega odvisne tudi občinske dajatve. V občini tudi že priganjajo, naj strokovne službe čimprej pripravijo predlog občinskih potreb za leto 1970, da ne bo treba planirati tisto, kar je že na pol minilo.

Orehovo: pritožbe nad cesto

»Tudi ves mesečni zaslužek bi bili pripravljene žrtvovati, samo da bi imeli dobro cesto Šmarje-Orehovo,« so govorili na zadnjem sestanku na Orehovem. V ta namen so predlagali, naj bi ustanovili poseben odbor, ki bi imel na skrbi popravilo te ceste. Vanj naj bi pritegnili tudi zastopnike konfekcije LISCA, ki gradi na Lisci hotel in ji zato ne more biti vseeno, kakšna je cesta, ki pelje na goro.

KREDITNA BANKA CELJE

S SVOJIMI POSLOVNIMI ENOTAMI:

- OSREDNJA ENOTA CELJE
- Z EKSPOZITURAMI: ZALEC, MOZIRJE, LASKO, SEVNICA, BREZICE, ROGASKA SLATINA, ŠMARJE PRI JELSAH, SENTUR PRI CELJU IN SLOVENSKE KONJICE
- PODRUŽNICA SLOVENJ GRADEC
- Z EKSPOZITURAMI: DRAVOGRAD, RAVNE NA KOROŠKEM, RADLJE OB DRAVI, PREVALJE IN MEZICA
- PODRUŽNICA VELENJE
- Z EKSPOZITURO V SOSTANJU
- PODRUŽNICA SLOVENSKA BISTRICA
- PODRUŽNICA CELJSKA MESTNA HRANILNICA
- PODRUŽNICA ZA KMETIJSTVO V CELJU

vam daje vse informacije o denarnih zadevah, svetuje, skrbi za najugodnejše poslovno sodelovanje v bančnih poslih in je na voljo s svojimi storitvami gospodarskim organizacijam in občanom.

DECEMBRSKO NAGRADNO ŽREBANJE VSEH HRANILNIH VLOG

NAGRADE:
AVTO ZASTAVA 750, 30 POTOVANJ PO 10 DNI V PARIZ IN LONDON
IN SE 94 DENARNIH DOBITKOV.

Žrebanje bo 13. decembra 1969 v BREŽICAH

V SKLADIŠČU V ŠENTLOVRENCU: odkar so zmanjšali dovoljeno debelino semenskega krompirja, ga sortirni stroj izloči precej več. Nejevoljnimi kmetom ne preostane nič drugega, kot da ga odpeljejo domov in prodajo kot jedilni krompir. (Foto: Legan)

VELIKI GABER, NJEGOVA ŠOLA IN PROBLEMI

„Takega vprašanja si ne zastavljam“

Razgovor s političnim delavcem in ravnateljem šole Slavkom Kržanom

Osem let je bil poklicni politični delavec: sekretar občinskega komiteja ZK, predsednik občinske organizacije SZDL, vmes je bil nekaj časa študent visoke šole za politične vede, sociologijo in novinarstvo. Imel je še precej drugih dolžnosti. Zdaj je ravnatelj osnovne šole v Velikem Gabru.

»Ne bi hotel tehtati pomembnosti političnega in pedagoškega dela. Ker se je marsikje vendarle zadržalo prepričanje, da je pot političnega delavca uspešna edicija, če pešje navzgor, bi vprašal, če ti sprememba pomenu življenjski neuspeh?«

»Takega vprašanja si sam ne zastavljam. Mislim, da je sprememba nekaj povsem normalnega. Vrniti sem se v svoj osnovni poklic in sem tudi prepričan, da je tako prav.«

»Zakaj?«
»Ljudje morajo sčasoma s takih položajev. Priti mora jo novi. Priznam nekaj: če si dolgo samo v tem, nekako otopiš, postaneš manj delaven, z manj zanosa in manj idejami. Tako je pač v večini primerov.«

»Bi lahko primerjal prednosti in slabosti prejšnjega in sedanjega dela?«

»Politično delo je bolj dinamično, hkrati pa bolj površinsko, nekako hlastajoče. Omogoča človeku, da je zraven povsod tam, kjer se kaj pomembnega in aktualnega dogaja ter odloča, daje s tem občutek pomembnosti. Pedagoško delo v šoli je bolj mirno, temeljito, bolj neposredno, omogoča mi po-
gledanje.«

»In če te povprašam, kdaj si bil bolj zadovoljen?«

»Sedanje delo mi daje več osebnega zadovoljstva. Človek postane vesel, najmanjše uspeha pri delu, v šoli, z ljudmi, pri odpravljanju težav. Vse to čuti bolj neposredno, bolj prizadeto.«

»Prav v Velikem Gabru je to veliko neizkoriščeno. Šola je stara in premajhna, kraj nima nobene primerne javne zgradbe, krajevni urad in pošta sta kar v kmečki hiši. Podobno je s trgovino. Spisek s tem še ni izčrpan: najna sta novo potokališče, javna razsvetljava. Skratka: Veliki Gaber je eno bledih občinskih središč, ki ima te stvari najslabše urejene, čeprav ima veliko kmetijsko zalogo in gospodarsko prihodnost.«

»Število prebivalstva se ne zmanjšuje. Kaj bi po tvojem lahko naredili?«

»Kot pri vsaki stvari je tu tu vse odvisno od ljudi. Dostoj lahko rečem, da so

prebivalci v tem delu občine sprejemljivi za novosti in spremembe. S pomočjo samoprispevka za šolstvo smo delno preuredili šolo, še prej pa zgradili stanovanje za učitelje. Bilo je tudi več uspešnih akcij, med njimi zgradbo dobro obiskanega črna kmetijske šola.«

»Da se povrneva k šoli, ki jo vodiš. Kaj je ta čas njena najvažnejša naloga?«

»Trebanjska občina šteje med tiste, kjer razmeroma velik del učencev ne konča popolne osemletke. Iz tega se ponuja odgovor: napeti vse moči, da se bodo učni uspehi izboljševali in da se bo večala raven znanja, ob tem pa ne zanemarjati vzgoje. Mislim, da je razen od dobrih učiteljev in materialnih razmer veliko odvisno

tudi od sodelovanja s starši in okoljem.«

M. LEGAN

S SEJE OBČINSKE KONFERENCE ZK 21. OKTOBRA V TREBNJEM

Kritično o slabostih komunistov

Vprašanje: kdaj bo vodstvo ZK povedalo jasno besedo o kmetu?

Deveta, zadnja seja občinske konference ZK v tem sestavu je bila namenjena aktualnim idejno-političnim in družbeno-ekonomskim odnosom. Njen pomen se povečuje čas: konferenca se je sestala že takoj drugi dan po končani pomembni osmi seji CK ZKS.

ROMAN OGRIN, član CK ZKS, je v uvodni besedi govoril o stališčih in sklepih 8. seja CK ZKS ter o vodilni vlogi Zveze komunistov. Dejal je, da je v preteklosti organizacija sprejela veliko dobrih dokumentov in sklepov, vendar pa so bili v mnogih primerih mimo članstva. Poglavitna slabost je nedoslednost in premajhna odgovornost vsakega člana ZK, zlasti pa vodstev organizacije, ki se premalo zavzemajo za uresničitev sprejetih sklepov in stališč. Govoril je tudi o liku komunističnega moralnega slabosti, omahljivosti, nepravilnem odnosu do nadrejenih in pod., kar vse slabi revolucionarno vlogo ZK.

IVAN GOLE je govoril o vzrokih za premajhno delavnost članov organizacije. Menil je, da je pomemben vzrok prepričanje mnogih, da delo v organizaciji ni obvezno in se zato raje posvetijo dodatnemu delu tam, kjer

dobijo plačilo. JOZE TOMAZIN je razpravljal o vlogi delavskega razreda in o velikih družbenih nasprotjih, ki omogočajo napake in izkrivljanje v družbenem življenju. Pripomnil je tudi, da velik del članstva ne more več slediti zapletenim dogajanjem in ne ve, kaj so njegove naloge.

MARIJA BREZOVAR je govorila o odklanjanju funkcij v ZK. Člani neradi sprejemajo odgovorne dolžnosti, ker pri delu največkrat ostajajo sami. JANEZ GRATNAR je poudaril zlasti, da je za slabosti ZK v občini odgovorna občinska konferenca ZK in vsak njen član, ki je dolžan uresničevati sklepe konference ter se zavzemati za vpliv ZK v okolju, kjer dela in živi. Dejal je, da je organizacija doslej premalo preverjala izvajanje sklepov in delo članov ZK. Premalo se je ukvarjala s kadrovske politiko, zanemarjala vzgojno vlogo in de-

PRI SEMENARJIH V ŠENTLOVRENCU

„Brez moči prestrezamo jezo kmetov“

»Običajno je že tako,« doda agronom A. Metelko, ki vodi pridelovanje semenskega krompirja

Spet se dan za dnem težko natovorjeni vozovi pomikajo proti skladišču v Šentlovrencu: začel se je odkup semenskega krompirja, poljščine, ki daje marsikateri kmetiji v okolici Velikega Gabra največji del dohodka. Letos je pridelek ocenjen na okoli 700 ton, kar je nekaj več kot lani, vendar bo dobrih sto semenarjev, ki so s tem ukvarjajo v sodelovanju s KZ Trebnje dobili zanj manj kot v minulem letu.

»Mi smo pri tem brez moči. Ker smo pač najbližji, prestrezamo jezo kmetov, ki so jo povzročili drugi. Lju-

bijanska Semenarna, ki odkupuje semenski krompir, je ob dobri letini, zlasti pa ob možnosti uvoza, poostila zahteve. Tako zahteva zdaj drobnejši krompir, le do debeline 5 cm ali 5 mm manj kot lani. To se zelo pozna, saj je večina semenskega krompirja nekako te debeline in ga zato precej ne pride v poštev za seme,« pravi inž. Alojz Metelko, ki vodi pridelovanje in odkup semenskega krompirja.

»In kako je letos z odkupnimi cenami?«

»Pridelovalci bodo dobili 5 par manj kot lani — pri kategoriji semena in pri sorti, vendar še vedno precej več kot za jedilni krompir. Seveda so imeli tudi večje stroške. Na večjih površinah in ob manjšem številu sort se bo pridelovanje semenskega krompirja še vedno izplačalo, saj se stalni stroški pregledov in kontrole porazdelijo na večjo količino pridelka. Prav v to bomo morali še bolj usmerjati naše pridelovalce.« M. L.

Samo še 5 kombiniranih oddelkov

V minulem šolskem letu je obiskovalo pouk v kombiniranih oddelkih le še 122 učencev ali kar 75 manj kot leto dni prej. Ukinjeni so bili trije kombinirani oddelki in namesto njih uveden pouk v samostojnih oddelkih. Zdaj imajo kombinirani šolski pouk samo še v petih razredih treh podružničnih šol: v Knežji vasi, na Catežu in Selih-Semberku. Od skupnega števila šolarjev obiskuje zdaj v trebanjski občini samo še 4,4 odst. učencev.

Tečaja za varnost prometa

Na četrtkovni seji izvršnega odbora občinske organizacije Rdečega križa so sprejeli delovni program in zadolžitve za požitvev dela krajevnih organizacij RK. Obravnavali so tudi sodelovanje pri akciji »Varnost prometa«, v kateri nameravajo organizirati dva tečaja: enega v Trebnjem, enega na Mirni.

Priprave na sejo konference SZDL

Kot je konferenca sklenila na zadnji seji, bo naslednja seja občinske konference SZDL posvečena kulturi v občini. V ta namen je bila imenovana 9-članska komisija, ki ima nalogo pripraviti gradivo. Ta teden je bil sklican prvi sestanek te komisije, ki naj bi razen tega razpravljala tudi o osnutku zakona o kulturnih skupnostih in financiranju kulture.

Vlom v Gorenji vasi

Ponoči od 22. na 23. oktober je neznanec vlomil v hišo Angele Zakrajšek iz Gorenje vasi pri Mirni. S kolom je nasilno vdrl skozi vrata stanovanja, vzel več kosov ženskega perila in obleke, žensko ročno uro, tranzistor in 100 dinarjev.

OBIŠČITE BLAGOVNICO KMETIJSKE ZADRUGE TREBNJE

v združenem domu.

PO UGODNIH CENAH VAM NUDIMO

TEKSTIL, GALANTERIJ IN POHIŠTVO!

Blagovnica je odprta NON-STOP vsak dan od 7.30 do 17. ure, ob nedeljah pa od 7.30 do 10.30.

TREBANJSKE IVERI

■ PREDLOGI ZA POMOC. Komisija za pomoč otrokom borcev je prejšnji teden obravnavala predloge in sklenila predlagati republiknemu odboru 10 otrok za stalno pomoč, 6 pa za enkratno.

■ REZERVNI OFICIRJI POSEBEJ. Včeraj je bila v Trebnjem sklicana skupščina zveze združenih rezervnih oficirjev in podoficirjev. To je zdaj postala samostojna organizacija.

■ OBISKI. V četrtek so bili na obisku v Trebnjem predstavniki občine Ljubljana-Vič s predsednikom in tajnikom ObS na čelu. Z zastopniki občinske skupščine so se pogovarjali o sodelovanju. V Trebnjem je najavil tudi obisk predsednika republiške gospodarske zbornice Leopolda Kreseta.

■ DANES LONGMARK. Rokobitrec Longmark bo danes nastopil tudi v prosvetni dvorani v Trebnjem. Na sporedu sta dve predstavi. Cene so 5 din za odrasle in 3 din za otroke.

Spored žalnih slovesnosti

V počastitev dneva mrtvih bodo 1. novembra žalne slovesnosti v naslednjih večjih krajih občine: ob 8. uri v Sentrupertu, ob 9. uri v Velikem Gabru in Mokronogu, ob 10. na Mirni in ob 14. v Trebnjem. Slovesnosti bodo pri spomenikih in spominskih obeležjih NOB. Na sporedu so recitacije, petje, polaganje vencov ter igranje godbe na pihala.

Včeraj je zasedala skupščina

Včeraj je bila v Trebnjem seja obeh zborov občinske skupščine. Dnevni red je obsegal poročilo o delu osnovnih šol v minulem šolskem letu, poročilo o občinski upravi, o plačevanju prispevkov in davkov, razprava o gospodarstvu v gozdovih, pravnistvo v občini, dopolnila nekaterih odločkov ter druge zadeve. Več bomo o seji poročali prihodnjic.

Avtobusa sta ga stisnila

V nedeljo zvečer se je na cesti tretjega reda med Zburami in Dol. Lankicami pripetila huda prometna nesreča. Drago Damjanovič iz Ljubljane je vozil avtobus proti Mokronogu, nasproti pa mu je pripeljal osebni avtomobil, tako da se je avtobus moral umakniti na skrajni rob ceste. Ob tem je zdrknil v 70 cm globok jarek. Ker ni mogel izpeljati, mu je prišel na pomoč avtobus novomeškega podjetja Gorjanci, ki ga je upravljal Jože Poljanec. Sprevodnik tega avtobusa Janko Kerec je napol vlečno vrv, vendar se je med vožnjo strgala. Kerec je priskočil, da bi spel vrv, tedaj pa sta se avtobusa stisnila in stisnila sprevodnika. S hudimi poškodbami reber in kolka so ga odpeljali v novomeško bolnišnico.

TREBANJSKE NOVICE

Komemoracija v Kočevju

1. novembra ob 10. uri bo pri spomeniku padlim borcem in žrtvam fašističnega terorja komemoracija, na kateri bo govoril član občinskega odbora ZZZB NOV Kočevje Peter Sobar. Na žalni svečanosti bodo sodelovali tudi učenci kočevske osemletke (iz recitacijami), rudniška godba in skupina vojakov, ki bo izstrelila častno salvo. Razen tega bodo položili v Kočevju vence, pred spomenik avobode in pred spominski obeležji narodnih herojev Jožeta Šeška in Mirka Bračiča.

Iz Kočevja so poslali sožalno brzojavko v Banjaluko

V torek je bila seja občinske skupščine Kočevje, na kateri so razpravljali o problematiki razvoja otroškega varstva do leta 1990, o ciganskem vprašanju, zasebni obrti in sprejeli plan odzivanja na ječeni in medvedov za to lovsko leto. Na začetku seje so počastili z enominutnim molkom žrtve, ki so izgubile življenje ob potresu v Banjaluki, občinski skupščini Banjaluka pa so poslali sožalno brzojavko. Več o seji bomo poročali v naslednji številki.

Po čem je ozimnica?

Kakor vsako leto tako je tudi letos pripravila kočevska trgovina s sadjem in zelenjavo za potrošnike ozimnico. Kosmatci so po 1,70 din kilogram, jonatan in rdeči delišček po 1,80 din kg, hrške za vlaganje po 2 din kg, krompir cvetnik in igor po 0,78 din kg, sveže zelje po 0,50 din kg in česen po 10,30 din kg. Vse blago je zelo dobro.

Dva meseca brez vode

Prebivalci Trave so bili julija in avgusta brez vode, ker je počila cev 32 let starega vodovoda ki ga doslej ni nihče popravil. Precej so se namučili, preden so odkrili napako, ki je bila v bližini pipe na vasi, iskati pa so jo začeli prav na napačnem koncu, se pravi pri rezervoarju. Vasčani trdijo, da je ves vodovod potreben temeljitega popravila, razen tega je sedanji rezervoar premajhen. Dokler niso odkrili napake, so morali po vodo kilometer daleč.

DROBNE IZ KOČEVJA

■ **KOT NA KOSOVEM** je bilo pretekli četrtek pri voznikiških izpitih. Od 31 kandidatov jih je izpit uspešno opravilo le 8, od tega dve ženski. Že pri pismenem delu je padlo 9 kandidatov (ena ženska), pri praktičnem delu pa 14 kandidatov (5 žensk). Vse kade, da prihaja na voznikiške izpite vedno več kandidatov, ki se bolj zanašajo na srečo kot na znanje. Med njimi je tudi nekaj takih, za katere bi bilo najbolje, če bi misel na voznikiški izpit kar opustili.

■ **MOCNO JE PORASLO** v zadnjem letu število osebnih avtomobilov v občini Kočevje, hkrati pa je občutno padlo število mopedov in motornih koles. Zasebniki imajo vedno več motornih vozil. 30. septembra letos so bila v občini 2104 motorna vozila. Od tega je bilo v družbenem sektorju 16 motornih vozil, v zasebnem sektorju pa 894 motornih koles in mopedov ter 938 avtomobilov. Tako je razmerje 282:1922 v korist zasebnega sektorja.

■ **ZELO SO SE RAZMNOŽILI** v mestu golobje. Največ jih je okoli nove osnovne šole. Okolica šole (in najbolj odgovarja zato, ker tu dobijo največ hrane, posebno po glavnem odmoru, ko solari pomalica). Takrat letijo po zelenih kosi kruha in druge

Obupani ljudje ob Kolpi

Ob Kolpi žive le še starčki, otroci in divjad - Ljudje se počutijo, kot da so nanje vsi pozabili - Rešitev vidijo samo še v tem, da bi dobili boljše ceste in da bi lovci odstrelili več divjadi

Obup se je naselil v krajih ob Kolpi, posebno na območju Vasi-Fare. Ljudje sami ga ne morejo premagati. Zasluzka ni. Za delo sposobni so se zaposlili v Kočevju ali inozemstvu. Doma so ostali le starčki in otroci, ki za delo niso sposobni; če pa le obdelajo kos zemlje, jim vse uniči divjad, ki se je tu zelo razmnožila.

Zaradi strahu pred medvedom (trdijo, da jih je zdaj od Fare do Kostela osem) vodijo starši svoje otroke-solarje vsak dan do glavne ceste. Od medvedov in sploh divjadi Kolpska dolina nima nobenega dobička, ampak le veliko izgubo, ker jim dela na poljih in drugod veliko škodo.

Zaradi slabe (republiške!) ceste, ki je celo poleti včasih kornaj še prevozna, ostajajo ti kraji pozimi po več dni ali celo tednov brez zveze s svetom, v šoli ni pouka in v trgovini zmanjkuje hrane. Vendar se za težave teh ljudi nihče kaj posebno ne zmeni. Pravijo pa, da jih miličniki hitro najdejo, če odkrijejo v gozdu kakšno sledi krpeljev, in sprašujejo, če je tu kaj divjih lovcov.

Znani partizanski aktivist Matija Letig iz Vasi mi je potožil: »Na tej in na oni, hrvaški, strani Kolpe smo bili vedno enotni in oboji smo reveži. Med vojno smo pomagali partizanom in ta-

krat so nam obljubljali, da ne bodo pozabili na nas. Pa so vse, kar imamo, smo si zgradili sami s prostovoljnimi delom. Naše območje je zaostalo, zato bi bilo prav, da bi nam družba zgradila vsaj cesto, da bi imeli zvezo s svetom.»

Upravitelj osemletke in občinski odbornik Franc Volf pa ga je dopolnil: »Dve tretjini staršev naših solarjev dela v tujini, kot je delala tudi v stari Jugoslaviji in rajni Avstriji. Kako naj učencem razlagam Zupaničovo »Duma« ali Cankarjeva dela, ko danes ni nič drugače in me lahko vsak otrok zavrne, češ moj ata tudi danes dela za one, za kapitaliste!

Slovenija je majhna. Obdelati in izkoristiti bi morali vsak košček naše zemlje. V naše kraje se mora vrniti življenje, k čemur pa lahko pripomore le dobra cesta. Za modernizacijo ceste smo pripravljeni tudi sami prispevati in delati. Pričakuje-

mo namreč, da nas bi lahko rešil le še turizem. Vendar ta cesta ni stvar nas samih ali samo kočevske občine, ampak vse Slovenije.

Kako uporabiti »prvo pomoč«?

Jesen je tu in bliža se zima, ko je na naših cestah vse več nesreč. Vožnja postaja posebno nevarna zaradi megle in poledic. Soferji-amaterji in drugi imajo s seboj zavitek »prva pomoč«, le redki pa so, ki bi ga v primeru nesreče znali uporabiti in tako rešiti življenje marsikateremu ponesrečencu. Občinski odbor RK Kočevje bo zato organiziral tečaj o nujenju prve pomoči, skupaj z AMD, ZSAM in gasilci pa še tečaj o gašenju in motoroznanstvu.

Hvaležni Pungerčani

Združeno kmetijsko gozdarsko podjetje Kočevje je začelo junija letos graditi cesto do Pungerta. Za to vas se nova cesta odcepi z glavne ceste v klanecu med Čabrom in Travo. Cesta bo dolga okoli 3 km, gotova pa bo še letos. Prebivalci Pungerta so Združenemu kmetijsko gozdarskemu podjetju za to delo zelo hvaležni.

Novo v knjižnici

Ljudska knjižnica v Kočevju je v zadnjem obdobju prejela naslednje leposlovne mladinske knjige: Pavček: Kaj je najlepše, Ravnik: Črte naših gor, Ribič: Miško-lin, Hromadič: Ptice jezera, Rozman: Janko in njegov svet, Rodari: Vid v televizorju, Švajnc: Ključ pa obliki, Kovačič: Fantek na oblaku, Bevk: Naše živali, Novos: Neznanček na luni, Seliskar: Deklica z junaškim arcem, Rozman: Teden ima 7 dni, Tatarske pravljice in Japonske pravljice.

Bodo ljudje zmrznili?

V edini stanovanjski stavbi v Kočevju, ki nima dimnikov, zatajuje centralna kurjava

Vse do 14. oktobra so stanovalci in hišni svet novega bloka v Kidričevi ulici v Kočevju milo prosili, zahtevali in se kregali pri Stanovanjskem podjetju, naj poskrbi, da bo tudi njihova centralna kurjava delala in da se bodo greli, kot so se srečni stanovalci bližnjih stolpnih in drugih blokov. Posebnega uspeha do 14. oktobra ni bilo, za ta dan pa so bili napovedani med 7. in 8. uro strokovnjaki, ki bodo centralno kurjavo le spravili v pogon.

Ob napovedanem času so stanovalci čakali, kot da bo prišel na obisk kakšen pomemben državnik, pa ni bilo nič. Z nekaturno zamudo so monterji le prišli, tu in tam kaj privili in odšli in centralna je prijetno grela. Komaj pa so monterji odnesli pete, že ni več grela v nekaterih stanovanjih ali vsaj sobah in stanovalci danes (15. oktobra) spet zmrzujejo.

Tak odnos Stanovanjskega podjetja, ki ima blok v upravljanju, SGP PIONIR, ki je blok gradilo (blok ima še garancijo) in podjetja iz Grosuplje, ki je v blok montiralo centralno kurjavo, zasluži vse obsojanje!

Ta blok je namreč ed-

Divjad dela na Kočevskem občutno škodo, zato zahtevajo kmetje, naj bo odstrel večji. Vendar pa zasluži mrtva divjačina le malo kulturnejši prevoz, saj pogled na iznakažene in krvave živali na kočevski avtobusni postaji ni najbolj prijeten. (Foto: Primc)

Dedek Mraz se že pripravlja

V Kočevju je že sklical sestanek, na katerem se je s pomočniki pogovoril o novoletni jelki

Pretekli četrtek, 23. oktobra, je v Kočevju dedek Mraz že sklical sestanek pripravljalnega odbora za letošnje praznovanje novoletne jelke. Letos je bolj »gden s pripravami zato, ker menim, da bodo le tako prireditve boljše in bodo nemoteno potekale.

Dedek Mraz je svojim sodelavcem predlagal, da bi mu pomagali pripraviti novoletno jelko krajši kulturni program, ki bi ga izvedli v Seškovem domu. Po

izvedenem programu bi on obdaril otroke. Če bo pridnih otrok veliko, jih bo prisel obdariti celo večkrat na dan ali več dni. Predlagal je, naj bi bile načeloma vse obdaritve v Seškovem domu, kjer bo tudi lepo okrašena dvorana. Če pa bi vodstva nekaterih delovnih kolektivov izrecno zahtevala, naj otroke njihovih članov kolektiva obdaril v njihovem podjetju, jim tudi ne bo odrekal.

Dedek Mraz je posamezne svoje sodelavce zadolžil, da mu bodo pomagali pri zbiranju denarja v delovnih kolektivih, da bo novoletna jelka čim lepša, druge spet za okrasitev mesta, za pravno kulturnega programa, za razsvetljavo in postavitev razglasne postaje itd. Določil je tudi, da se bo s sodelavci sestel spet 20. novembra.

Samoprispevek za vaška pota

Na nedavnem zboru občanov v Oslinici so izglasovali samoprispevek za popravilo vaških poti na območju krajevne skupnosti Oslinica. Sklenili so, da bo vsak občan plačal 100 din samoprispevka ali pa dva dni dela, se pravi popravljal pota. Tako bodo na območju vasi Oslinica, Podvrh, Bezgovica, Čačič, Križman in Padovo zbrali okoli 7000 din, prav toliko pa jim je za popravo potov prispevalo Združeno kmetijsko gozdarsko podjetje Kočevje. S tem denarjem bodo popravili okoli 7 km poti. Popravila je potrebna še več drugih poti.

Zadovoljni čeprav je težko

Na nedavni konferenci krajevne organizacije ZK Draga so največ razpravljali o gospodarstvu dragarske doline. Menili so, da je gospodarstvo kar zadovoljivo. Predvsem velja to za gozdni obrat (ki pa mu zamerijo, da prenaša skrb za gradnjo gozdnih cest) in obrat LIK »Jelke« (ki mu zamerijo nizke osebnih dohodkov), medtem ko z delom kmetijskega obrata niso bili zadovoljni. Na konferenci so za novega sekretarja izvolili Janka Zagarja, za člana občinske konference pa Milana Pajniča.

KOČEVJSKE NOVICE

Izvoljeni so novi člani konference ZK

Na konferencah krajevnih organizacij ZK v ribniški občini so izvolili v občinsko konferenco 27 članov - Razpravljali so tudi o predlogih za novi komite - Za predsednika so ponovno predlagali Danila Moharja

Na vseh konferencah krajevnih organizacij, ki so bile zaključene pretekli teden, so razpravljali o sedanjem političnem položaju v družbi in izražali soglasje s sklepi 8. seje CK ZKS ter zadnjega plenuma. Razen tega so komunisti zelo zavzeto razpravljali o neresenih družbeno-političnih in gospodarskih problemih v občini ter zahtevali, da jih je treba čimprej rešiti.

Ti nereseni problemi so na območju Loškega potoka solstvo, komunalna ureditev naselij in zaposlovanje. Na območju Sodražice so zahtevali skladnejši razvoj v primerjavi z ostalimi kraji v občini, več možnosti za zaposlovanje in načrtne, so ter hitrejšo usmeritev tega območja na področje turizma. V Ribnici in Grčaricah so se zavzemali za bolj urejeno

financiranje telesne vzgoje in drugih družbenih in političnih dejavnosti. V Ribnici so podrobneje razpravljali o položaju v gospodarskih organizacijah, na vsem območju občine pa seveda tudi o komunalnih zadevah.

Na konferencah so izvolili za nove člane občinske konference ZK naslednje: Boga Abrahamsberga, Vena Čihala, Faniko Gelze, Ivana Gradiča, Nežo Henigman, Franca Lapajeta, Dušana Lavriča, Načo Ložar, Jožeta Marolta, Danila Moharja, Ančko Pakiž, Janeza Peka, Vinka Sparovca, Franca Tanko, Franca Zajca, Pepco Zakraček, Alojza Zbašnika, Matija Zbica, Miro Zibert, Eda Derovška, Slavka Skrinjarja, Mirka Oražma, Jožeta Mihele, Janeza Lesarja, Ivana Petriča, Ivana Lavriča in Olgo Mohar.

Po mnenju komunistov naj bi nova občinska konferenca izbrala v svoj komite naslednje člane: Faniko Gelze, Franca Lapajeta, Danila Moharja, Ančko Pakiž, Vinka Sparovca, Franca Tanko, Ivana Petriča in Ivana

Lavriča. Za devetega člana ni bilo soglasnih predlogov. Za sekretarja so komunisti

v krajevnih organizacijah predlagali ponovno Danila Moharja.

Pri seji dve občinske konference ZK bo okoli 15. novembra. Na njej bodo izvolili med drugim novi komite občinske konference in sekretarja.

V glasbeni šoli 109 učencev

Uspešno delo šole odvisno predvsem od denarja

V tem šolskem letu obiskuje ribniško glasbeno šolo 109 starih in novih učencev, od tega v oddelku v Sodražici 23. V šestih letih obstoja šole jo je dokončalo okoli 250 učencev.

Tudi letos se največ učenec uči igranja na harmoniko in brenkala. Letos bodo imeli razen posamičnega tudi skupinski (ansambelski) pouk, in sicer za godala, brenkala in harmonike: učenci nižjih letnikov pa bodo imeli Orffov ansambel. Razen tega bo delovalo več manjših komornih skupin.

Tudi letos se je v glasbeno šolo vpisalo precej kmečke in delavske mladine. Učenci bodo nastopili razen na rednih javnih šolskih prireditvah (produkcijah) tudi na raznih drugih prireditvah in proslavah. Že ob koncu prvega semestra bo nekaj njihovih solističnih in ansambelskih izvedb posnela ekipa ljubljanskega radija in jih bodo zato

predvajali v oddajah za mladino.

Vodstvo glasbene šole pričakuje, da se bo letos materialni položaj šole le izboljšal in da bo na razpolago denar za ureditev učilnic ter zamenjavo opreme. Uspešno delo glasbene šole je namreč odvisno največ od tega, če bo imela denar za nemoteno delo.

160 jih išče delo

Nad 100 žensk in okoli 60 moških (polproletarcev) iz Loškega potoka išče delo. Vsi bi se radi zaposlili doma. Zenske so se prijavile za pletilski tečaj, ki ga bo organizirala delavska univerza v Kočevju. Krajevna skupnost pa si prizadeva, da bi za zaposlitev moških odprli kovinski obrat. Potrebne prostore že imajo. Kovinski obrat bi bil v prosvetnem domu (pod kino dvorano), pletilski pa v zadružni stavbi.

Sodražica: telovadišče

Še letos bo Sodražica dobila telovadišče - Učenci so uredili tudi okolico osemletke

Učenci osnovne šole v Sodražici urejajo zadaj za šolo prostor, na katerem bo bodoče sodraško telovadišče, ki bo merilo okoli 800 kvadratnih metrov. Nekaj del so že končali, zdaj pa bodo na bodoče igrišče navozili material in utrdili zemljišče. Ko bodo ta dela končali, bodo igrišče asfaltirali.

Telovadišče bodo uporabljali šola, vrtec, telovadno društvo, turistično društvo in še nekateri. Vsi ti tudi po svojih močeh pomagajo pri urejanju telovadišča. Tako je turistično društvo že plačalo dovoz gramozu, ki je potreben za utrditev zemljišča.

Koliko bo izgradnja telovadišča veljala, še ne vedo, predvidevajo pa, da bo samo asfaltiranje stalo dvaintrideset tisoč dinarjev. Za to vsoto so že zaprosili kre-

dit pri temeljni izobraževalni skupnosti. Odplačevalo ga bo telovadno društvo.

Učenci osnovne šole so zadnji športni dan izkoristili za ureditev prostora pred šolo. Potrebno orodje so prinesli s seboj. Del prostora pred šolo so uredili kot nasad, preostali del pa so sploširali in ga bodo hkrati s telovadiščem predvidoma še to jesen asfaltirali.

RIBNIŠKI ZOBOTREBICI

■■■■ SAMO ENO JAVNO LUC imajo v vasi Jurjevica, pa še ta je večkrat pokvarjena. Krajevna skupnost si prizadeva, da bi na mestu še stari javni luc, kar bi za razsvetljavo vasi zadostovalo.

■■■■ POLHARSKA PRIREDITEV je bila pred kratkim v gostini Krnc v Bukovici. Na zabavo je prišlo veliko ljudi. Bilo je prijetno, čeprav je bila poljska bera bolj slaba.

■■■■ VSAKO LETO je potrebno popravila cesta med Dolenjo vasio in Zlebičem. Kakor smo zvedeli, bodo začeli ta odsek temeljito popravljati. Na sedanjo cesto bodo položili še 6 cm asfalta. Del ceste od Zlebiča proti Ribnici, dolg 2,5 km, bodo popravili še letos, preostali del do Prigorice pa v prihodnjem letu.

■■■■ O SLABEM VZDRŽEVANJU zadržnega doma v Zlebiču smo že pisali, vse pa kaže, da kritika ni prišla do ušes tistih, ki z domom upravljajo. Blizu se zima, na podstrešnem delu stavbe pa je še vedno razbitih precej oken. Tako bo spet padel sneg na podstrešje in uničeval stavbo. Okoliški prebivalci so v izgradnjo vložili veliko prostovoljnega dela, zato ni prav, da njihov trud zdaj propada.

■■■■ »CEMENTA NI« se pritožujejo številni graditelji. Cement, ki ga v zadnjem obdobju redno primanjkuje, je zelo iskano blago. Redke pošiljke cementa, ki prispejo, ljudje hitro razgrabi.

Ni stanovanj za učitelje

V Sodražici ni dovolj stanovanj za učitelje. Izmed 17 učiteljev, kolikor jih imajo (potrebovali bi jih najmanj 20), le trije stanujejo v novem bloku, ostali pa pri starših ali drugih zasednikih v Sodražici in okolici. Za učitelje bi nujno potrebovali najmanj 7 stanovanj. Zaradi pomanjkanja stanovanj v Sodražici nimajo dovolj učiteljev. Se tisti, ki trenutno so v Sodražici, pa običajno iščejo službo drugod, se pravi tam, kjer bodo dobili tudi primerno stanovanje.

Pričakujejo novo kolonijo

Letos poleti je prvič letovalo v Sodražici okoli 40 otrok iz Pulje. V 17 dneh so se seznanili s Sodražico in okolico. Med ostalimi so si ogledali Travno goro, Kadice, Goro in sv. Gregor. Nad temi kraji so bili zelo navdušeni in so izrazili željo, da bi spet prišli sem na letovanje. V Sodražici pričakujejo, da bodo puljski otroci prišli sem tudi v zimskih počitnicah, saj je v bližini okolici več zelo primernih smučišč.

Letos mani vozačev

V osnovno šolo v Sodražici se je lani vpisalo 111 šolarjev iz okoliških vasi, letos pa se jih vodi še točno 100. Nobene proze niso ukinili, celo nasprotno, vodstvo šole se prizadeva, da bi vozili v Sodražico v šolo tudi učence z območja sv. Gregorja, a SAP zaradi slabe ceste ne more prevzeti odgovornosti za prevoz. Temeljša obnova te ceste pa je predvidena šele v letu 1972. Vozačem nudi vodstvo šole tudi dodatno pomoč pri učenju.

Divjad uničuje

Na območju Loškega potoka je divjad uničila kmetom skoraj ves oves in več drugih poljščin. Največ škodo napravijo jeleni in medvedi. Konec avgusta je lovec Emil Turk, ki je član lovske družine Loški potok, ustrelil na z ovsmo posejani njič jelena. Ponj je šel naslednji dan, vendar je našel le še pol jelena, ostalo polovico pa je požrl medved.

Sprostiti odkup lesa

V razpravi o gozdarstvu so zelo prizadevno sodelovali tudi občani Loškega potoka. Zahtevali so, naj bo odkup lesa bolj sproščen, se pravi,

da bi ga lahko odkupovale vse gospodarske organizacije. Tako bo odkupila največ lesa tista gospodarska organizacija, ki bo delala za manjšo rečijo in bo torej lahko plačala kmetu več.

Menili so tudi, naj bi vse lastnike gozda (ne le kmete) cprostiti plačevanja prispevka od lesa za lastno porabo. Olajšava naj bi veljala vsaj za biološko amortizacijo, po možnosti pa tudi za občinski davek.

Predlagali so, naj bi obratnovali biološko amortizacijo od vrednosti lesa na panju, in ne od prodajne cene lesa. Menili so namreč, da ni prav, ker je zdaj obdavčeno tudi njihovo delo.

Večjo skrb turizmu

Na nedavni konferenci krajevnih organizacij ZK v Sodražici so ugotovili, da je v delovnih organizacijah premalo komunistov, zato njihovega vpliva v delu podjetij ni dosti čutiti. V ZK odo v bodoče sprejeli več neposrednih proizvajalcev. Zavzeli so se tudi za hitrejšo gospodarsko rast Sodražice, saj je od nje odvisna tudi hitrejša komunalna ureditev kraja. Poudarili so, da je Sodražica z modernizirano cesto precej pridobila, zato bo treba v bodoče posvetiti večjo skrb napredku turizma. Pri tem morajo biti najbolj prizadevni turistično društvo in komunisti, ki delajo v njem.

Cene v Kočevju in Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

	(cene v din za kg)	Kočevje	Ribnica
krompir	0,78	0,80	
sveže zelje	1,10	1,10	
kislo zelje	2	2	
ovetala	4,10	4,50	
fižol v zraju	7,05		
	in 7,35	6	
čebula	3,40	3,50	
česen	10,30	10,60	
solata	2,60	2,50	
paprika	3,40	3,50	
paradižnik	3	2,60	
korenje	2	2	
jabolka	1,40		
	do 1,80	1	
hruške	3,40	3,50	
grozdje	3,30	3,20	
limone	6,80	6,70	
mandarine	8,90		
banane	6,20	6,20	
jajca	0,65	0,77	
(cena za kos)	do 0,84	in 0,82	

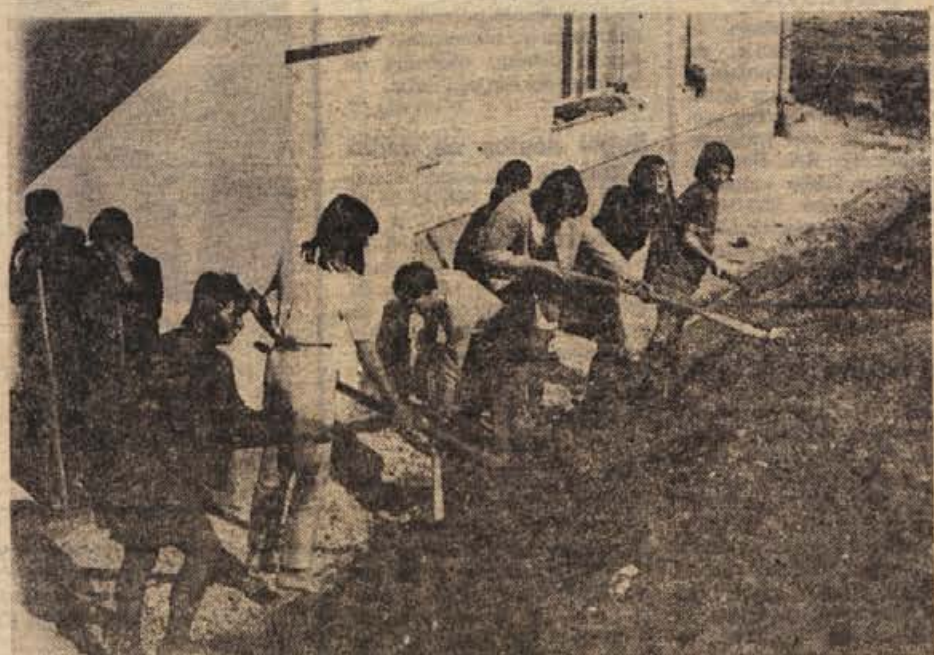
Ce želite

odgovor ali naslov iz malih oglasov nam pošljite v pisnu dopisnico ali znamko za 50 par.

UPRAVA LISTA

vsak četrtek

aniena
ZA MLADE
PO SRCU

Zadnji športni dan so učenci osnovne šole v Sodražici izkoristili za ureditev okolice svoje šole. V ostalih dneh pa učenci pridno pomagajo tudi pri gradnji telovadišča (Foto: Košmrlj)

REŠETO

Bo postaja na Otovcu res ukinjena?

Ker se občani več vasi, ki hodijo na vlak v Otovcu, razburjajo zavoljo govorice, da namerava ZTP postajo ukiniti, smo prosili za izjavo šefa postaje v Črnomlju, Bojana Vovka.

— Nikoli nismo razpravljali o ukinitvi postaje Otovcu, ker je za naše podjetje precej donosna. Imamo pa velike težave zato, ker ne moremo dobiti človeka, ki bi na postaji prodajal vozne karte. Samo do 1. novembra bo še v službi sedanji prodajalec vozni kart,

V nedeljo, 26. oktobra, so v Črnomlju lepo počastili 20-letnico AMD z razvitjem prapora, podelitvijo priznanj najzaslužnejšim članom in spretnostno vožnjo motoristov. Več kot 30 okrašenih vozil je šlo ob slovesnosti skozi mesto. Sledil je še lov na lisico. (Foto: Gorše)

BEGRAD: letos je doma dovolj dela

Že lani je imelo gradbeno podjetje dobro poslovno letino, a je letošnja še boljša — Ob koncu leta bo plan za 25 odstotkov presežen

V črnomaljskem gradbenem podjetju je stalno zaposlenih okoli 230 ljudi. Vč let so morali prevzemati dela na Hrvaškem, ker doma ni bilo dovolj kruha, lani in letos pa jim ni treba več odpirati oddaljenih delovišč. Doma je dela dovolj in naročil je celo več, kakor jih zmorejo.

Računali so, da bodo do konca 1969 opravili za 6 milijonov dinarjev gradbenih del, vendar je že zdaj očitno, da bo poslovna letina veliko boljša. Plan bo presežen za najmanj 25 odstotkov.

V letošnjem letu je Beograd dograjeval osnovno šolo na Vinici, v gradnji je poslovna trgovska stavba Dolenjke v Črnomlju, začeli so delati nov

26-stanovanjski stolpič v Črnomlju in dograjujejo gasilski dom. V Metliki gradijo otroški vrtec, ki bo kmalu končan, prevzeli pa so tudi gradnjo garaž za podjetje Metlika-Trans. Razen tega imajo sklenjene pogodbe še za nekaj preureditvenih del s podjetjem Novotehna iz Novega mesta in še z nekaterimi drugimi trgovskimi podjetji, ki modernizirajo svoje poslovalnice.

Ena izmed letošnjih pridobitev za kolektiv je izboljšano nagrajevanje po delu. Beograd je bil prejšnja leta znan kot podjetje, ki v občini Črnomelj najslabše plačuje delavce, zdaj pa so zaslužki begradovcev že precej enaki

osebnim dohodkom v sosednjih gradbenih podjetjih.

Večji poslovni uspehi podjetja so v precejšnji meri posledica izboljšane mehanizacije dela. V tem napredujejo sicer počasi, ker ne najemajo posojil, temveč z lastnimi sredstvi postopoma kupujejo stroje in sodobno opremo. Pozna pa se tudi, da je v kolektivu več strokovnjakov. Letos je Beograd sposoben zgraditi velik stanovanjski blok že v 8 mesecih, medtem ko so tako stavbo še pred nedavnim gradili več kot leto dni.

In kaj bo prineslo leto 1970? Po izjavi direktorja podjetja Franca Švrtarja kar veselo gledajo v prihodnost. Še nobeno leto niso imeli že oktobra 30 odstotkov zmogljivosti oddanih za naslednjo gradbeno sezono, kakor se je zgodilo letos.

R. B.

Turistične nagrade razdeljene

Za viniški krajevni praznik so razdelili nagrade občanom, ki so največ prispevali k lepši ureditvi Vinice. Pet nagrad po 100 din so prejeli Kazimir Malič, Marija Stegne, Katia Malič, Ana Jaketič in Bogomir Berkopec. Po 50 din nagrade so dobili: Franc Malič, Rudolf Trempus, Vince Ostrovič, Franc Miketič in Marija Stefanič. Razen tega je še 12 občanov dobilo pohvale. Nagrade so res skromne, vseeno pa so vzbudile med občani veliko zanimanje za ureditavo kraja. Prihodnje leto bodo tekmovanje ponovili, k sodelovanju pa nameravajo pritegniti celotno območje od Preloke do Sinjega vrha.

A. T.

Boljši dostop na Sadež

Krajevna skupnost Črnomelj je plačnik del, ki so se jih pred kratkim lotili na Belokranjski cesti. Nedaleč od hotela Lahinje širijo ovine, ki vodi z glavne ceste proti novemu naselju, tako da bo na Sadež veliko lažji dostop s prevoznimi sredstvi.

V BELTU rekordna prodaja

Ko je kolektiv strojne tovarne in železolivarne BELT v Črnomlju 14. avgusta letos sprejemal sanacijski program so imeli na mesec manj kot 1 milijon din realizacije, zdaj pa prodajo že za več kot 3 milijone din blaga. Ves kolektiv se je požitnovalno lotil uresničevanja sanacijskega načrta in uspehi ne izostajajo.

Trgovina je velika cokla v razvoju viniškega turizma

V lokalu še prav iste police, kot jih je pred vojno uporabljal trgovec Šterk

Krajevna skupnost na Vinici veliko prispeva k razvoju turizma in pozna tudi napake, ki jih je treba odpraviti, če se hoče kraj še bolj uveljaviti. Letos je krajevna skupnost poskrbela za asfaltiranje ceste od trga do šole, popravili so podporni zid ob parkirnem prostoru sredi trga, uredili so parkirišče in pomagali urejati naselje ob nekaj večjih turističnih prireditvah. Razen tega je v gradnji še nova tehtnica na sejmišču.

Na eni nedavnih sej je odbor sklenil, da bo v letu 1970 vsa razpoložljiva sredstva usmeril v olepšavo kraja. Uredili bodo še nekaj parkirnih prostorov ter vse naselje spremenili v en sam nasad cvetja.

Zelo pa bi bilo potrebno preurediti obe trgovini, saj že 16 let nista doživeli nobenih izboljšav ne v opremljenosti, ne v izbiri blaga. V združni trgovini imajo blago še na

istih policah, kot jih je pred vojno uporabljal viniški trgovec Šterk. Vinica bi potrebovala en nov večji trgovski lokal z bifejem, razen tega pa bencinsko črpalko, za katero se že tri leta potegujejo. Podjetje Petrol je pisмено obljubilo pomoč, vendar morajo avtomobilisti in lastniki kmetijskih strojev še zmeraj 11 km daleč hoditi po bencin v hrvaški Severini ali pa v 20 km oddaljeni Črnomelji.

Med zadevami, ki hromijo viniški turizem, seveda še vedno ostaja na prvem mestu vprašanje vodovoda, pa tudi s postavitvijo avtomatske telefonske centrale ne bo mogoče več dolgo odlašati. Telefonske zveze z Vinico so skrajno slabe, razen tega tudi prostori pošte ne ustrezajo. Star poštni lokal za Vinico ni več primeren, zato predlagajo, naj pošta sodeluje pri gradnji nove poslovne stavbe, v kateri bi bila tudi sodobna trgovina.

Hvala vam za darovano kri

Za krajevni praznik na Vinici so podelili 4 zlate in 18 srebrnih značk krvodajalcem — Ivan Volf iz Sečjega sela je dobil diplomo

Nikdar ni mogoče z medaljami ali diplomami poplačati človeške krvi, vendar so bili tudi na Vinici prostovoljni krvodajalci veseli, da je njihova požrtvovalnost le delu družbenega priznanja. Zlate značke krvodajalca so dobili: Marija Malešič iz Podklanca, Kazimir Moravec iz Podklanca, Rudolf Trempus z Vinice in Marija Ovar z Zilj.

S srebrno krvodajalsko značko pa so bili nagradi: Boris Stegne iz Goleka, Anica Miketič iz Goleka, Alojz Balkovec z Zilj, Barbara Mravinc iz Sečjega sela, Ana Flaj-

nik s Hrasta, Franc Balkovec iz Drenovca, Ana Spahič iz Podklanca, Marija Miketič z Vinice, Bare Ovetič s Hrasta, Jurij Brozović iz Sečjega sela, Ana Hudak iz Sečjega sela, Marija Trempus iz Ogulina, Anica Puhek iz Sečjega sela, Barbara Sutej iz Sečjega sela, Fanika Kobe iz Učakovca, Slavica Stampohar iz Vukovca, Franciška Balkovec s Preloke ter Ivanka Birs z Vinice. Ivan Volf iz Sečjega sela, ki je že petnajstkrat daroval kri za bližnjega, pa je za praznik dobil diplomu. Vsem, ki so dobili priznanja, prisrčno čestitamo!

Ivana Bizjaka ni več

Kakor blisk je semiški predel preletela žalostna vest, da je v Rožnem dolu umrl Ivan Bizjak, ki ga je bolezen sedem let priklepala na posteljo. Rodil se je 1888 v Bučki na

Delal je tudi na Češkem in na Dunaju, v Belo krajino pa ga je zanesla pot tedaj, ko so gradili železnico od Novega mesta do Karlovca. Kasneje je v Rožnem dolu dobil službo kretničarja na postaji in vestno opravljal delo vse od 1928 do upokojitve 1946.

Pokojni Bizjak je začel sodelovati z OI že 1941 in je za svoje požrtvovalno delo dobil dve odlikovanji. Za NOB je delal v zelo težkih pogojih, saj je živel v italijanski postojanki, vendar je imel stalno zvezo s partizani in jih je obveščal o sovražnih transportih. Po razpadu Italije je bil telefonist v Rožnem dolu. On je obvestil prebivalstvo o nemški ofenzivi 1943, da so se lahko ljudje umaknili in poskrili hrano.

Kako je bil Ivan Bizjak cenjen med domačim prebivalstvom se je videlo na pogrebu, ki je bil eden najlepših, kar jih pomnijo v Rožnem dolu.

FRANC DERGANČ

Banjški planoti na Primorskem. V rani mladosti je ostal brez staršev sam z bratom in štirimi sestrmi. Komaj 10 let je bil star, ko je moral po svetu.

V tem tednu priporočamo nakup kvalitetnega blaga za ženske in moške zimske plašče ter krila po ceni, nižnji do 40 %. Velika izbira konfekcije, pletenin in perila pri

„Veletekstil“ ČRNOMELJ

ČRNOMALJSKI DROBIR

■ V TORJEK, 31. oktobra, je šlo spet 36 krvodajalcev iz občine Črnomelj v novomeško bolnišnico oddati kri. Tokrat je bilo med krvodajalci največ občanov iz Črnomelja, akcije pa so se udeležili še posamezniki iz Vinice, Adlešič in Dragatuša.

■ POSLOVNA STAVBA SDK in podružnice Zavoda za socialno varovanje bo kmalu dobila novo podobo. Medtem ko so notranji prostori že prebavljeni in urejeni, pa delavci podjetja Beograd fasado še urejajo. Vsa dela bodo veljala okoli 70.000 din, stroške pa si bo delila oba uporabnika stavbe.

■ MATURANTI NA IZLETU — učenci četrtega razreda gimnazije so na maturantskem izletu obiskali Bihac, Jajce, Sarajevo, Mostar, dolino Neretve, Makarsko, Split in Trogir ter še mnogo lepših in znamenitih krajev na poti proti domu. Črnomaljec pa so povsod vzbujali pozornost, ker je njihov avtobus nosil napis: Varčujte pri

KB Ljubljana! Razen ljubljanske banke so dijakom za izlet prispevali: Lekra Semič, TIS, občinska konferenca SZDL in ZKS, sodišče, ObSS, podjetje Beograd in Turist-biro. Vsem se lepo zahvaljujejo.

■ SOLSKI OTROCI so lepo okrasili grobove padlih borcev na vseh pokopališčih v občini Črnomelj, glavna komemoracija pa bo 1. novembra dopoldne v Črnomlju pri spomeniku na Gričku. Ob tej priložnosti bodo nastopili godba na pihala, pevski zbor osnovne šole in recitatorji iz gimnazije. Slovesnosti bodo tudi pri vseh drugih spomenikih na podeželju.

■ ZA GLASBO VELIKO ZANIMANJA — Glasbeno šolo v Črnomlju in njen oddelki v Metliki obiskuje letos 76 učencev. Največ je prijavljenih za pouk klavirja in harmonike. Na šoli poučujejo trije redni predavatelji in 4 honorarni sodelavci. V okviru šole deluje letos tudi mladinska godba na pihala, v kateri sodeluje 30 mladih ljudi.

OBVESTILO

Obveščamo občane in delovne organizacije, da zbira pomoč za Banjaluko štab pri občinskem odboru RK Črnomelj, Trg svobode 2 in vse krajevne organizacije RK. Denarne prispevke lahko nakažete na žiro račun 5211-746-58 pri SDK Črnomelj ali v pisarni občinskega odbora RK vsak dan do 15. ure.

Pod novim vodstvom

Pred kratkim je bil v Črnomlju sestanek članov ZROP. Od 360 članov jih je bilo precej navzočih. Po referatu Martina Tomca so razpravljali največ o bodočih nalogah v samostojni organizaciji. Predvsem se bo ZROP ukvarjal z usposabljanjem starejšinskega kadra in izobraževanjem članstva. Izvolili so tudi nov upravni in nadzorni odbor ter 18 delegatov za občinsko skupščino ZROP.

NOVICE
črnomaljske komune

Za invalida ni prostora!

Invalid Jože Vraničar iz Slanice vasi je šel 21. oktobra v zdravstveni dom Metlika, ker se mu je bolezen poslabšala. Ko je pri zdravniku opravil, je pred bifejem čakal na avtobus, ki ob 14.10 pelje iz Metlike proti Radovici. Avtobus je pripeljal, toda bil je poln in sofer invalida ni hotel sprejeti. Čeprav je tovariš Vraničar pokazal invalidsko knjižico, so mu pred nosom zaloputnili vrata.

Užaljeni invalid je prišel na občino in potožil, kaj se mu je zgodilo. Pomagati niso mogli drugače kot tako, da je tajnik Tine Molek s svojim avtom odpeljal bolehnega borca domov.

Kdor odide, gre za zmeraj iz kolektiva

Tudi iz BETI množično odhajajo v Nemčijo, misleč, da se tam cedita med in mleko - Nekateri pa razočarani prihajajo iz tujine

Ze lani se je odhajanje v tujino razpaslo po vsej Beli krajini, vendar v BETI tega niso toliko občutili, ker so kolektiv zapuščali predvsem ljudje, katerih niso hudo pogrešali. V letu 1969 pa je iz metliške tovarne odšlo že 51 ljudi, iz drugih obratov BETI pa štirje. Največ jih je šlo v Nemčijo, posamezniki pa tudi v Kanado, Ameriko in Avstralijo.

Z odhodom letošnjih delavcev je bilo podjetje bolj prizadeto, zato so o tem razpravljali komunisti v kolektivu in tudi delavski svet. Kaj so ugotovili, je povedal vodja splošnega sektorja tovarne Martin Stefančič:

— V BETI smo hoteli priti do dna vzrokov odhajanja. V pogovoru z ljudmi, ki so želeli sporazumno odpoved, smo spoznali, da ne bi rešili problema, četudi bi delavcem povečali osebne dohodke za 1000 dinarjev. Ljudje, ki

gradijo hiše, si s tem ne morejo dosti pomagati. Pač pa smo zaposlenim mojim, mehanikom in električarjem, brez katerih v proizvodnji ne moremo izhajati, povečali osebne dohodke tudi za 30 odstotkov. Tako smo časno zagotovili obstoj našega potrebnega kadra. Menimo pa, da je to le izhod v sili in da so nujno potrebni ukrepi širše družbene skupnosti.

V kolektivu imamo primere, iz katerih je jasno videti nevhvaležnost posameznikov, po drugi strani pa tudi

to, da v tujini ni vse zlato, kar se sveti.

Pred leti smo vzeli na delo človeka, ki je bil zelo hvaležen, da je sploh prišel v kolektiv kot navaden delavec. Negovali in vzgajali smo ga ter kasneje še izsolali. BETI mu je plačala solanje in izredni dopust, zdaj pa, ko je mož postal strokovnjak, je podjetje pmtisnil ob zid z izjavo: ali večje osebne dohodke ali pa grem. Imamo pa tudi delavca v skladišču, ki se je pred dvema letoma napotil iskat boljše kruha v tujino. Naj sam pove, zakaj je prišel nazaj.

Iz skladišča so poklicali Antona Fira. Še mlad fant je in odkritosrčno je izjavil:

— Tujina me je zelo razočarala. V Avstriji sem bil.

Delal sem v več podjetjih, a sem srečen, da sem spet doma in da so me vzeli nazaj v službo. V inozemstvu še daleč ni bilo tako, kot sem si predstavljal. Ne bom pozabil časov, ko sem si sam pral in kuhel. Če bi živel v Avstriji tako kot doma, mi ne bi prav nič ostalo.

Kakor je povedal tovariš Stefančič, je ta delavec izjema. Ponovno so ga sprejeli na delo, ker je šel na tuje že prej in z rednim odpovednim rokom. Danes sporazumnih odpovedi zaradi odhoda v Nemčijo ne sprejemajo več. Delavci odhajajo samovoljno, brez delavskih knjižic. Morda bo kateri izmed njih prav tako razočaran kot Fir, toda če bo še kdaj poskusil priti v BETI, mu bodo rekli: »Tovariš, s kruhom si se skregal. Zda imaš, kar si iskal. Tvoje delovno mesto je že zasedeno.«

R. B.

Vkuhali so 500 kg marmelade

Z ozirom na letošnjo škodo letos dobro založena. Uskladiščenih je že več kot 500 kg marmelade, 100 l ribeza in grozdnega soka ter okoli 1000 kg jabolk. Solarji so kot vsako leto zelo pridno pomagali vkuhovati, prvič pa so tudi sami obirali jabolka. Za dan pionirjev otroci z metliške šole niso počivali, temveč so priredili izlet v sosednje vasi, tam pa so obirali jabolka. Šolska kuhinja je zdaj dobro založena in malice ne bodo podražili. Cena ostane ista kot lani, 8 din na mesec.

Poianova razstava odprta

V soboto, 25. oktobra zvečer, je bila v Belokranjskem muzeju odprta razstava italijanskega slikarja Orlanda Poiana, doma iz Monfalcone — Tržiča pri Trstu. Umetnika in njegovo delo je številnim navzočim predstavil ravnatelj muzeja prof. Jože Dular. Razstava je bila prirejena v okviru kulturnega sodelovanja med pobratenima mestoma Metliko in Ronkami. Ob otvoritvi je bila navzoča večja italijanska delegacija z županom mesta Ronke g. Umberto Blasutijem na čelu. Goste je pozdravil tudi predsednik metliške občinske skupščine tov. Ivan Zele, belokranjski deklet v ljudskih nošah pa sta umetniku in županu izročili šopke cvetja. Razstava bo odprta do 20. novembra.

Kaj se obeta za praznik?

Odbor, ki sestavlja program za občinski praznik, je sklenil, da se bodo prireditve v Metliki vrstile od 23. do 26. novembra, prej pa bo edino le na Suhorju proslava 25. letnice ustanovitve brigade Fontanot, če bo možno zbrati potrebna sredstva.

23. novembra bo v Metliki koncert okteta Toneta Tomšiča in otvoritev doma upokojencev; 24. novembra bo zaključek športnih tekmovanj s svečano podelitvijo priznanj; 25. novembra je predvidena akademija v počastitev občinskega praznika in dneva republike; 26. novembra pa bo slavnostna seja občinske skupščine, otvoritev otroškega vrta in otvoritev vinske pokušnje s podelitvijo nagrad najboljšim pridelovalcem vina. Med prazničnimi dnevi bo v muzeju odprta razstava »Metlika v objektivu«.

Odkup krompirja slabo kaže

Kmetijska zadruga Metlika je že objavila, da bo od kmetov odkupila 200 ton krompirja, vendar je kupec z Reke spremenil pogodbo, in tako se ne morejo držati dogovora ne glede odkupljene količine ne glede cene. Večletni odjemalec z Reke je nenadoma sporočil, da imajo na domačem območju krompirja na pretek po 45 par, zato ga tudi Metličanom ne morejo dražje plačati. Planirani odkup je bil s tem postavljen na glavo, saj so kmetje upali, da bodo krompir lahko vnovčili po 58 par, zdaj pa ne dobe zanj več kot 42 do 45 par. Za tako ceno kmetovalci krompirja ne prodajajo zadrugi, temveč ga raje sami vozijo na trg v Karlovac.

Kdor ne bo plačal, bo imel sitnosti

Te dni je davčna uprava v Metliki začela razpisovati opomine davčnim zaostankarjem, predvsem dolžnikom iz prejšnjih let in tudi vsem onim, ki še niso poravnali tretje akontacije za leto 1969. Na davkarji izjavljajo, da lahko zaostankarji pričakujejo že novembra nevhvaležnosti, če svoje dolžnosti do družbe ne bodo opravili. Popuščanja ne bo več, vseeno pa ne želijo, da bi se morali poslužiti prav vseh možnosti, ki jih dovoljuje zakon.

Posojilo za dograditev in popravilo hiš

Objavljamo drugi del spiska borcev, ki so dobili posojilo iz občinskega sklada za reševanje stanovanjskih zadev borcev NOV

LOKVIČA: Marija Klemenčič — 10.000 din, Marija Konda — 15.000 din, Marija Zeljko — 5.000 din, Marija Stefančič — 5.000 din, Franc Nemanič — 5.000 din, Anton Tomc — 7.000 din, Terezija Skof — 5.000 din, Jože Kočev — 5.000 din, Jože Matkovič — 10.000 din, Jože Nemančič — 5.000 din, Marija Mikešič — 5.000 din.

TRNOVEC: Anton Pezdirc — 5.000 din, Jože Kokalj — 5.000 din, Franc Kokalj — 10.000 din, Martin Dragovan — 5.000 din.

HRAST: Gabrijel Bogdanovič — 10.000 din, Štefica Konda — 7.000 din, Anton Pečavar — 8.000 din, Janez Savoren — 5.000 din, Marko Belopavlovič — 10.000 din, Izidor Kočev — 8.000 din.

DRAGE: Marko Reba — 7.000 din, Marta Damjanovič — 5.000 din.

DOLE: Franc Težak — 5.000 din, Agata Vrtačič — 3.000 din, Janez Težak — 5.000 din, Stane Težak — 5.000 din, Peter Kuzmič — 4.000 din, Anton Jelenič — 5.000 din, Ivanka Težak — 5.000 din, Jure Damjanovič — 5.000 din.

RAVNACE: Jože Zlogar — 5.000 din, Jože Kikelj — 5.000 din, Helena Brajkovec — 5.000 din.

GRABROVEC: Marija Crnugelj — 5.000 din, Jože Petric — 3.000 din, Jože Dragovan — 5.000 din, Anton Stojnič — 5.000 din, Jože Težak — 10.000 din, Stanko Nemančič — 10.000 din, Katarina Gornik — 5.000 din, Marjeta Kočev — 2.000 din, Jakob Skof — 3.000 din, Jože Kostelec — 5.000 din, Marija Kramarič — 5.000 din.

SELA PRI JUGORJU: Ana Klemenčič — 4.000 din, Terezija Bojanc — 5.000 din, Alojz Sodja — 5.000 din.

BOZIC VRH: Marija Ogulin — 5.000 din, Jože Krstinc — 5.000 din, Jože Plut — 5.000 din.

SKEMLJEVEC: Jože Ma-

rinčič — 5.000 din, Gabre Popovič — 5.000 din, Gabre Belopavlovič — 4.000 din.

JUGORJE: Peter Popovič — 10.000 din, Anica Mohar — 3.000 din, Janez Radkovič — 5.000 din.

RADOVICA: Emilija Vovk — 10.000 din, Janez Matekovič — 3.000 din, Ana Jerman — 5.000 din, Jože Golobič — 3.000 din, Jože Petric — 5.000 dinarjev, Stanko Bajuk — 5.000, Jože Zlogar (št. 73) — 5.000 din, Ana Nemančič — 10.000 sin, Jože Zlogar (št. 41) — 5.000 din, Marija Zlogar — 5.000 din, Janez Bajuk — 3.000 din, Franc Režek — 10.000 din.

KRASNI VRH: Janko Malič — 10.000 din, Peter Mavrinac — 5.000 din, Jože Savič — 3.000 din, Franc Golobič — 5.000 din.

BOJANJA VAS: Martin Bajuk — 5.000 din, Ivan Radoš — 5.000 din, Jože Režek — 7.000 din, Jože Kuzmič — 3.000 din, Jože Bajuk — 3.000 dinarjev.

RADOŠI: Jože Bajuk — 10.000 din, Alojz Janžekovič — 5.000 din.

SLAMNA VAS: Jože Vraničar — 5.000 din, Karolina Vraničar — 7.000 din, Martin Plešec — 5.000 din, Anton Molek — 7.000 din.

BOLDRAZ: Anton Humljan — 8.000 din, Angela Rus — 5.000 din, Niko Obradovič — 5.000 din, Jože Skof — 5.000 dinarjev.

ZELEZNIKI: Draica Petruša — 5.000 din, Niko Dragan — 5.000 din, Marko Bajuk — 5.000 din.

KRMACINA: Nežka Zugelj — 5.000 din.

DRASICI: Ivan Kostelec — 5.000 din.

BOZAKOVO: Jožefa Petric — 10.000 din, Jože Nemančič — 3.000 din.

RAKOVEC: Anton Matjašič — 2.000 din, Jože Matjašič — 5.000 din.

ZELEBEJ: Martin Vukšinič — 5.000 din.

SUHOR: Katarina Gerkšič — 4.000 din, Katarina Težak — 4.000 din, Neža Fink — 4.000 din, Francka Zlogar — 5.000 din, Anton Gerkšič — 5.000 din, Anton Govednik — 7.000 din, Jože Gerkšič — 5.000 din, Janez Brajkovec — 10.000 din, Martina Brajkovec — 4.000 din, Jožefa Stepan — 8.000 din.

BEREČA VAS: Marija Kossec — 4.000 din, Jože Krašev — 4.000 din, Jože Suklje — 5.000 din, Marija Stefančič — 10.000 din, Franc Stefančič — 5.000 din, Marija Nemančič — 3.000 din, Danica Damjanovič — 4.000 din.

DRAGOMLJA VAS: Jože

Krstinc — 6.000 din, Martin Težak — 10.000 din.

BUŠINJA VAS: Franc Stefančič — 3.000 din.

Toni je povsem slučajno naletel na Podgane

Duša metliške igralске skupine mladih je Toni Gašperšič — Ni pa samo organizator, temveč tudi prevajalec in igralec, od nekdanj pa že humorist — Pogovarjala sva se o »Podganah«

Ko je komaj ustanovljena metliška igralska skupina mladih zaigrala na Suhorju »Podgane« — narodni sovražnik šte. 1, je to pomenilo, da so Suhorčani prvi v Jugoslaviji gledali odsko delo mlade pisca Janka Jankoviča iz Gline. Zakaj so izbrali

Metličani prav to delo, zakaj prav na Suhorju premiera in kaj sploh »Podgane« nudijo gledalcem, mi je povedal učitelj Toni Gašperšič.

— Na »Podganah« sem naletel slučajno. Pred leti sem se na mladinskem pohodu po Banji seznanil s študentom iz Gline Jankom Jankovičem. Ostala sva v pismenih stikih in tako mi je večkrat poslal svoje pesmi v prevod. Nekako pred letom dni pa mi je poslal zanimiv sodoben satirični tekst »Podgane« — narodni sovražnik šte. 1. To delo me je tako privlačilo, da sem več mesecev in vse letošnje počitnice zabil s prevaja-

njem. Delal sem po več ur na dan.

Podgane obsegajo pet zgodbic iz sodobnega življenja. Prva pripoveduje o resničnih podganah, ki so hročani prvi v Jugoslaviji gledali odsko delo mlade pisca Janka Jankoviča iz Gline. Zakaj so izbrali

Tretja zgodba govori o sodobni umetnici. Predstavlja jo dekletje z dežele, ki pride v mesto, se moralno izgubi in na stara leta postane družbeno breme. Četrta zgodba je pravljica o človeku, ki je z zvezami prišel do položaja, toda ko je dosegel visok standard, opusti javno delovanje. Peta zgodba nosi ime »Zgodba o dveh letih«. Prikazuje zanimanje ljudi za govore v letu 1945 in leta 1970.

— Koliko časa ste delo študirali, preden je prišlo do uprizoritve in kdo vas je denarno podprl?

— Mladi igralci, večinoma učitelji in delavci domačih podjetij, smo začeli vaditi sredj avgusta. Ker nismo vedeli, kako bo občinstvo delo sprejelo, smo se najprej odločili za gostovanje v manjših krajih. Šele potem za oder v Metliki. Suhor je bil spet slučajno prvi na vrsti. Denarja nismo nikjer prosili. Igralci smo zaenkrat sami založili denar za kulise, sami smo oskrbeli obleke in tudi plačali prevoz do Suhorja. Ko smo videli, da smo si že prvi pri gledalcih pridobili simpatije, je bil ves trud pozabljen in poplačan. RIA BACER

SPREHOD PO METLIKI

MLADA IGRALSKA SKUPINA »Osp Sesta se je v nedeljo, 19. oktobra, tudi Metličanom predstavila z duhovito Jankovičovo satiro »Podgane« — narodni sovražnik šte. 1. V kolektivu je nekaj dobrih igralskih talentov, pa tudi sicer je ves večer zapustil v gledalcih prav lep vtis.

SESTIH OTROK OSNOVNE ŠOLE v Tomažu nad Ormožem, ki so izgubili življenje v nedavni železniško-avtobusni nesreči v Podvinah, so se spomnili tudi učenci metliške osnovne šole. Na komemoraciji za umrliimi so sklenili, da bodo sami in pa člani učiteljskega zbora zbrali za preživele ranjene učence tamkajšnje šole nekaj denarja.

POSLOVNO-OBRATNA STAVBA metliškega komunalnega podjetja, ki je zrasla iz nekdanjega zadržnega hleva, dobiva zaključno podobo. Prostori za delavnice so že pod streho, dvonadstropni upravni prostori pa bodo v grobem dograjeni prihodnji mesec. Vsa stavba bo centralno ogrevana in bo delno vseljava že do novega leta. Tako bo komunalno podjetje imelo na enem kraju združene vse svoje obrate, kar bo za kolektiv velika pridobitev.

OBCINSKA LJUDSKA KNJIŽ-

NICA, ki posluje v stavbi kmetijske zadruge na Partizanskem trgu, vabi ljubitelje knjig, da se vpišejo med njene člane in si ogledajo ter izberejo knjižne novosti. Knjižnica je odprta vsak četrtek od 17. do 18. ure, ob nedeljah pa od pol desetih do enajstih dopoldne.

METLIŠKO POKOPALISČE bodo začeli razširjati že letos. — Lastniški odnos s sosedom, ki bo odstopil prostor, kamor se bo pokopališče razširilo, so že urejeni. Zgraditi bo treba nove oporne zidove — ti bodo nižji kot stari — del zemljišča splanirati, pobojce pa zasuti z zemljo. To bodo dobili pri raznih izkopih za nove gradnje. Sezidali bodo tudi metliško vežo. Drugo leto o prazniku mrtvih bo metliško pokopališče imelo verjetno precej drugačno podobo.

ŠPORTNA TEKMOVANJA v počastitev bližajočega se občinskega praznika se lepo nadaljujejo. Doslej so bila zaključena tekmovalna v nogometu (prve so bile Rožalnice), v odbojki, kosarki in namiznem tenisu (vse trikrat je zmagala BETI). Kot posameznik je prvo mesto v namiznem tenisu zasedel Zvonko Hartman. Na vrsti so še tekmovalja v kegljanju, šahu in streljanju.

Trdinovi nagrajenci

V torek, 28. oktobra zvečer, je Boris Gabrič v imenu občinskega sveta za prosveto in kulturo na slavnosti v Dolenjski galeriji podelil Trdinovo nagrado za leto 1969. To visoko tradicionalno priznanje so dobili: profesor novomeške gimnazije Marjan Dobovšek za izredno prizadevanost, pedagoško domiselnost in uspešnost pri delu z mladino v šoli in njenih organizacijah; profesorica Ema Musar za zasluge pri razvoju šolstva na Dolenjskem v obdobju po vojni in za uspehe pri vzgajanju mladih generacij, zlasti mladih učiteljev; učiteljica osnovne šole »Kataja Rupena« Mara Glonar za življenjsko amatersko kulturno-gledališko dejavnost v Novem mestu ter estetskovzgojno delo z mladino — ter arheolog in kustos Dolenjskega muzeja Tone Knez za znanstvenostrovne in poljudnoznanstvene razprave v domačih in tujih publikacijah o starejši zgodovini Novega mesta ter okolice.

Obsojamo in protestiramo!

Spomenik mučenim žrtvam na Sentišču pri Novem mestu je poškodovan. Stoji v gozdnem gaju, kjer so v juniju in juliju 1942. odmevali kriki žrtve, ki so jih mučili belogradiški proslulega Štajerskega bataljona. Napis na spomeniku pove: »Na vseh koncih te naše zemlje spite, strahotno ubiti, mučeni, tepeni za podli okupatorjev drobiž — Matej Bor — Beseda«. Neznani zlikovec je poškodoval spomenik tako, da je odkrutil del marmorja. Brez ozira na to, ali je bilo to storjeno iz malomarnosti ali celo hote, takšno skrunjenje spomenika ostro obsojamo in protestiramo! Okolje spomenika je kot kraj zgodovinskega pričanja o strahotah, ki so jih preživljali naši ljudje v NOV, zaščiteno. Okoličani kljub temu tam sekajo dreve, grabijo listje in obračajo ob spomeniku vozove ter spreminjajo podobo zgodovinsko zaščitene okolice. Zahtevamo ukrepe, da bodo imeli padli zasluženi mir vsaj po smrti!

Industrija na prvem mestu

Industrija v novomeški občini je v strukturi gospodarstva na prvem mestu. Njena udeležba v ustvarjenem družbenem brutoproduktu znaša 55,2 odst.; sledijo: gradbeništvo 12,6%, trgovina 12,5%, promet 5,6%, kmetijstvo 4,6%, obrt 4,5%, gozdarstvo 2,2%, stanovanjsko-komunalna dejavnost 1,4% in gostinstvo 1,2%. Udeležba posameznih panog pri številu zaposlenih v gospodarstvu, kjer dela danes 11.031 delavcev (85,2 odst. vsega zaposlenega prebivalstva v družbenem sektorju v občini), je naslednja: industrija 58 odst., promet 10,4%, gradbeništvo 7,3%, obrt 6,4%, trgovina 5,6%, gozdarstvo 3,9%, kmetijstvo 3,6% itd.

NOVOMEŠKA KOMUNA

25. oktobra je Zavod za izobraževanje kadrov in produktivnost dela Novo mesto svečano proslavil 10-letnico svoje pomembne izobraževalne dejavnosti, namenjene predvsem zaposlenim. Na slavnosti so sodelovali številni predstavniki gospodarstva, STS strojne stroke iz Ljubljane, VEKS iz Maribora, diplomantov in družbenih organizacij ter oblasti. Na sliki: pogled na slavnost med govorom predsednika ObS Novo mesto Franca Kuharja, ki je bil pokrovitelj proslave. (Foto: M. Jakopčec)

Kako priti do kmečkih pokojnin?

Pohvala prizadevanjem zdravstva za boljšo zdravstveno zaščito prebivalstva — Kmetom, ki večinoma niso zmožni plačila za zdravstveno zavarovanje, za pokojninsko pa sploh ne, zagotoviti pomoč

Na četrtkovi seji občinske skupščine je bila osrednja točka, o kateri je bilo največ razprave, socialno zavarovanje in zdravstvo. Odbornikom so bila predložena obsežna poročila o zdravstvenem zavarovanju delavcev in kmetov in o stanju skladov za obojno zavarovanje, o možnostih za uvedbo pokojninskega zavarovanja kmetov ter poročila o delu bolnišnice, zdravstvenega doma in zavoda za zdravstveno varstvo. Največ odbornikov je razpravljalo o težavah zdravstvenega zavarovanja kmetov in o tem, kako ob gospodarski nemoči kmečkega prebivalstva zagotoviti kmečko pokojninsko zavarovanje.

Skupščina je soglasala s stališčem samoupravnih organov skupnosti socialnega zavarovanja delavcev, da ni mogoče izločiti presežka sklada tega zavarovanja. Zdravstvenim zavodom je bil ta presežek namreč obljubljen že ob sklepanju pogodb za l. 1969 zato, da so prevzeli tveganje za odliv plačil za zdravstvene storitve na druga območja in za čezmerno porabo zdravil. Če

prav dobe presežek, zdravstveni zavodi še vedno ne bodo imeli kritja za okoli 300.000 din.

Skupščina je podprla prizadevanja bolnišnice za dograditev dveh novih krakov k sedanji stavbi nove bolnišnice, s čimer bi bila bolnišnica po načrtih iz leta 1961 dograjena. Bolnišnica bo skupaj z gospodarstvom iskala kredite, ki bodo najugodnejši tako glede odpla-

čilnih rokov kot glede obrestne mere. Menili so, da tudi zdravstveni dom posluje v premajhnih in neustreznih prostorih. Zaenkrat je treba iskati dodatne prostore, hkrati pa tudi prostor za gradnjo novega zdravstvenega doma in pripravljati zanj načrte.

Ko so govorili o zdravstvenem zavarovanju in možnostih za uvedbo pokojninskega zavarovanja kmetov, so na seji ugotovili, da je to nemogoče pod pogojem, da kmečko prebivalstvo samo financira to dvoje zavarovanje. Dosedanji primanjkljaji v kmečkem zdravstvenem zavarovanju so tolikšni, da brez izdatnejše družbene pomoči ne bo moglo izhajati. Najetije premostitvenih kreditov ni rešitev, ker bo treba te kredite vrniti.

Kmetu, ki je velika prispeval v NOB in v obdobju graditve prvih osnov gospodarstva po vojni, je družba dolžna povrniti njegove napore s tem, da mu omogoči zdravstveno in pokojninsko zavarovanje. Izoblikovan je bil predlog, da bi gospodarstvo po ukinitvi prispevka za Skopje, namenilo ta prispevek za potrebe zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja kmetov.

Tečaji za voznike

Od 1. do 10. novembra pa bo v ta namen propagandna akcija »Prva pomoč in varnost prometa«

Na pobudo občinskega odbora RK v Novem mestu bo propagandna akcija »Prva pomoč in varnost prometa«, ki bo v dneh od 1. do 10. novembra zajela vso Slovenijo, tudi v novomeški občini. 22. oktobra so se dogovorili, da bodo med akcijo raztresli okoli 700 letakov in nalepili večje število plakatov, ki bodo opozarjali voznike motornih vozil na dajanje prve pomoči ponesrečenim v cestnem prometu. V Sloveniji se vsako leto število poškodb v prometnih nesrečah poveča za okoli 20 odstotkov, kar pa ranjenci ne dobijo na kraju nesreče pravočasno prve pomoči, jih precej umre. Propagandna akcija ima namen opozoriti voznike motornih vozil, da so oni največkrat edini, ki bi lahko dali prvo pomoč ponesrečenemu na cesti.

Propagandna akcija bo prava za tečaje prve pomoči za voznike, ki se bodo začeli takoj po 10. novembru in nadaljevali v zimskih mese-

cih. Tečaji bodo brezplačni, predavanja pa opremljena s filmi in diapozitivi. Praktični del bo obsežnejši, da si bodo udeleženci več zapomnili. Prijave bo sprejemal občinski odbor RK v Novem mestu.

Tokrat tečaji ne bodo obvezni, pripravljajo pa že predpise, po katerih bo moral vsak voznik opraviti tečaj prve pomoči. To je tudi nujno, saj zna zdaj le malo voznikov uporabljati škaflo z materialom za prvo pomoč, ki jo morajo imeti med avtomobilsko opremo.

Presežek so namenili peskokopu

Peskopop na Poljanah je glavni vir dohodkov krajevnega skupnosti Žužemberk. Od krivanja jalovine je vedno bolj drago, ker peskopop nima ustreznih mehanizacij. Razen tega zahtevajo kupci sortirane peske, in ker jih lahko dobijo v drugih peskokopih, bo moral tej zahtevi ustreči tudi poljanski. Krajevna skupnost Žužemberk je zato sklenila, da bodo ves leto ustvarjeni presežek denarja namenili za nakup mehanizacij za poljanski peskop. Najbolj so potrebne sejalne naprave, pa tudi buldozer ne bi bil odveč.

Pošta ostane v Šmarjeti

Po trimesečni razpravi, v kateri je bilo nemalo krat veliko ihte, je skupščina odklonila soglasje za preselitev pošte v Šmar. Toplice

V četrtak je občinska skupščina že drugič razpravljala o predlagani premestitvi pošte iz Šmarjete v Šmarješke Toplice, kjer so pripravljeni novi poštni prostori ob že vgrajeni novi avtomatski telefonski centrali. Po daljši razpravi, v kateri so tudi tokrat sodelovali predstavniki PTT podjetja Novo mesto, je skupščina sklenila (z enim glasom proti), da ne da soglasja k preselitvi. Takšno stališče je bilo utemeljeno z naslednjim:

Med prebivalstvom, ki naj bi spadalo v bodočo poštno okoliš nove pošte Šmar. Toplice, ni bilo doseženo soglasje. Odborniki prebivalcev, ki so se želeli priključiti škoojanski pošti, je izjavil na seji, da nasprotuje preselitvi, odbornik šmarješkega območja prav tako, odbornik belocerkovskega območja je bil za preselitev, odbornik z območja, kjer so prebivalci izrazili željo za priključitev k šentjurnjski pošti, pa je izjavil, da se ne more odločiti.

Ker so po nepotrebnem v razpravah privrli na dan stari in neutemeljeni razlogi med prebivalci z območja

Šmarjete in Bele cerkve in ker PTT podjetje ni postreglo s prepričljivimi ekonomskimi vzroki za preselitev, je skupščina menila, da je najboljši kompromis: ATC, ki pomeni veliko pridobitev za Šmarješke Toplice, naj ostane na Prinovcu, pošta pa v Šmarjeti. PTT podjetje naj zagotovi delavca, ki bo še dalje delal na pomožni pošti Bela cerkev, in naj z izboljšanjem storitev na šmarješkem območju ustvari pogoje za preselitev pošte iz Šmarjete v Šmarješke Toplice.

6 m široka Kristanova ulica

SGP PIONIR in občina sta se sporazumela o ureditvi Kristanove ulice od križišča s Trdinovo do naselja nad mlino. PIONIR bo Kristanovo ulico, ki bo široka 6 m, asfaltiral in zgradil na obeh straneh pločnike, občina pa bo PIONIRJU v zameno odstopila družbeno zemljišča in stavbe v naselju Nad mlino, ki so predvidene za rušitev. Občina bo prevzela obveznosti, ki bodo posledica razširitve Kristanove ulice.

Svečanosti za dan mrtvih

Šolska mladina naj s prebivalci dostojno počasti spomin na padle in umrle borce

Občinski odbor ZZB Novo mesto bo tudi letos na dan mrtvih skupaj s prebivalstvom in šolsko mladino počastil spomin na padle in umrle borce NOV. Krajevne organizacije ZB bodo na vseh večjih partizanskih grobiščih skupaj s šolsko mladino priredile žalne spominke svečanosti s krajšimi programi. Šolska mladina bo okrasila s cvetjem spominška obeležja in grobišča.

Prebivalce opozarjamo zlasti na osrednje žalne svečanosti, ki bodo na sam praznik, 1. novembra:

- ob 8.30 na pokopališču v Šmihelu pri Novem mestu,
- ob 9.30 na novomeškem pokopališču v Ločni in
- ob 11. uri ob množični partizanski grobnici na Cviblju pri Žužemberku.

V omenjenih osrednjih prireditvah bodo sodelovali: novomeška godba na pihala, moški zbor DPD Svobode Dušan Jereb, častni vod JLA in šolska mladina območnih šol.

Ne pozabimo na skromno oddolžitve, ki smo jo za dan mrtvih dolžni tistim, ki so za našo svobodo in srečo darovali največ, kar so imeli; svoja življenja! Po sebi vabimo k udeležbi na žalnih svečanostih šolsko mladino, delegacije iz delovnih kolektivov ter vse ostalo prebivalstvo! Počastimo spomin na padle in umrle borce s cvetjem in s svečami, ki jih bomo prilegali na grobiščih!

Od 1964 so zasadili

Gozdno gospodarstvo Novo mesto je teritorialno razdeljeno na šest gozdnih obratov in gospodari s 76.000 ha gozdov. Od tega je 50.400 hektarov zasebnih in 25.600 hektarov družbenih gozdov. Lesne zaloge gozdov na Dolenjskem gospodarski moči med najšibkejšimi. Zlasti so majhne v zasebnem sektorju, so med najnižjimi v Sloveniji, zato je tudi novomeško gozdarsko podjetje po saj znašajo le 138 kub. metrov na hektar, v družbenem pa 201 kub. meter na hektar. Vendar dolenjskih gozdarjem nimamo kaj očitati, saj so v zadnjih petih letih pogozdili 1.768 hektarov, za kar so porabili 6 milijonov sadik in 376.000 delovnih ur. Za ta dela so namenili blizu 9 milijonov dinarjev. Znano je, da so bili pred leti med najbolj prizadevnimi v naši republiki in tudi danes so še vedno v ospredju.

Ravno zdaj tečejo javne razprave o gozdpodarnosti z zasebnimi gozdovi in so v tej zvezi bila postavljena tudi nekatera vprašanja. Zato smo zaprosili direktorja GG Novo mesto inž. Janeza Penco, naj nanje odgovori:

— Lastniki gozdov trdijo, da so od skupne cene lesa preizke, kaj menite o tem?

— Odkupne cene so v pravem sorazmerju z našo prodajno ceno. Dejstvo je, da so preizke, zato je naš delavski svet na zadnji seji obravnaval nove cene, ki se bodo zvišale za 20 do 30 odst. Več sredstev bomo dobili gozdarji, ravno tako tudi kmetje.

— Kaj menite o republiškem skladu za financiranje gozdnogojitvenih del?

— Zavzemam se za osnovevanje republiškega sklada, ki je nujen, če hočemo pomagati tistim gozdnogospodarskim območjem, ki imajo premalo lastnih sredstev, imajo pa dobra rastišča. Pogozditev okrog 10.000 hektarjev zemljišč na Dolenjskem bi bila velika pridobitev za vso Slovenijo. Prispevek v sklad naj bi bil obvezen za vsa gozdarska podjetja, ne pa za lesno in papirno industrijo, ki naj plačujeta realno tržno ceno. Seveda bi moral biti sklad strogo namenski.

— Slišimo, da boste imeli dva delavska sveta. Zanima nas, zakaj je to potrebno?

— S pritegnitvijo večjega števila kmetov v samoupravo podjetja bomo obogatili naše sodelovanje. Dva sveta, — svet lastni-

Kdo jih bo zaustavil?

Prebivalci Brusnic so potočili, da si ob nedeljah in praznikih zaradi dirkačev ne upajo več na cesto. V dirkališče se je spremenila cesta tja do Gabrja. Z mopedi in motorji švigajo sem ter tja tudi učenci osnovne šole, čeprav nimajo vozniških izpitov in čeprav so jih starejši zaradi tega že nekajkrat prijeli. Ljudje so proti njim in drugim, starejšim voznikom, za katere pravijo, da niso dosti obzirni do pešev, nemočni in samo sprašujejo, kdo bo le-te zaustavil.

V zadnjem času govorijo

pod Gorjanci o prometni nesreči, v kateri je izgubil življenje 14-letni učenec brusniške šole, doma iz Gabrja. V razredu je njegovo mesto prazno in sošolci še vedno ne morejo verjeti, da jim je smrt tako kruto ugrabila tovariša. Nesrečni dogodek naj bi bil, kakor je boleč za fantove starše in šolske tovariše, nenehen opomin vsem, ki mislijo, da je cesta dirkališče, ne pa prostor za vsakogar, kjer ima vsakdo pravico hoditi ali se peljati in tudi ostati živ.

I. Z.

Ni me sram žuljavih rok

Kmečki mladini se po mnenju Lojzeta Kastelca lepa bodočnost šele svetlika na daljnem obzorju

Ko mi je ondan ponudil v pozdrav žuljavo roko Lojze Kastelc, najmlajši odbornik občinske skupščine Novo mesto, doma iz Biške vasi pri Mirni peči, sem ga nehote primerjala z njegovi mestnimi vrstniki. Življenje ga je kovalo drugače. Odraščal je v številni kmečki družini in že od ranih nog poznal trdo delo in skrb. Morda je bilo prav zato njegovo obličje manj sproščeno in brezskrbno, ko sem ga prosila, naj se predstavi.

— Ali ste na sejah skupščine doslej že postavili kakšno vprašanje v imenu svojih volivcev?

»Nisem. Ko bomo spregovorili o zasebnem in družbenem kmetijstvu, pa bom dvignil roko v imenu ljudi, ki si želijo, da bi se kmetijsko vprašanje hitreje reševalo.«

— Kako lahko predstavite življenje današnjih kmetov?

»Za kmeta pri nas ni lahko, zlasti še, če ima kmetijo daleč od mestnih središč. V preteklosti smo naredili veliko napak, ki jih je zdaj težko popravljati. Trdemu kmetiču delu smo vzeli ugled. Ne pretiravam, če rečem, da uporabljamo besedo »kmet«, »kmečki« še vedno z omalovaževanjem. Kmečka mladina je vsa zadnja leta odhajala v mesta, tisti, ki

so ostali, se ne sramujejo svojih žuljavih rok. Skrajni čas je, da postane tudi pri nas poklic kmeta bolj cenjen in donosen, da ne pobegnjejo v mesto še tisti, ki so ostali zvesti svojim domačijam.«

— Kaj bi po vašem držalo kmečko mladino na kmetijah?

»Ustrezna posojila, s katerimi si bodo popravila stanovanjske hiše in gospodarska poslopja, nabavili stroje in izboljšali zemljo. Vzporedno morajo iti tudi njihovi koraki: obiskovati morajo ustrezne kmetijske tečaje, kjer si bodo nabrali vsaj osnovno znanje o sodobnem kmetijstvu.«

— Kaj je vas zadržalo doma?

Odraščal sem v številni družini. Trinajst otrok nas je, osem rojenih pred mano, štirje za mano. Najstarejši so odšli, mlajši so še potrebnih pomoči. Ostala pa sta tudi oče in mati, sama, utrujena in zgarana od nenehnega dela in skrbi. Moja dolžnost je bila, da jima priskočim na pomoč.

M. PADOVAN

Razstava prvih jugoslovanskih znamk

Kočevarski filatelist Andrej Arko razstavlja v spodnji dvorani Dolenjske galerije svojo edinstveno zbirko prvih jugoslovanskih znamk verigarjev-četvorčkov. Novomeški filatelisti, ki so razstavo organizirali, so se tako vključili v praznovanje občinskega praznika in 50-letnice izida prve jugoslovanske znamke.

Novomeško PTT podjetje je že ves oktober žigosalo poštne pošiljke z reklamnim oglašom, ki je bil vabilo za ogled razstave. 21. oktobra, ko je bila razstava odprta, pa so poštne pošiljke žigosali s priložnostnim poštnim žigom.

Razstava je dobro pripravljena. Novomeški filatelisti so poskrbeli tudi za presečenje; prav za to priložnost so dali izdelati kuverte, na katerih je natisnjena vinjeta verigarja, orjaka, ki je pretrgal dolgoletno verigo suženjstva jugoslovanskih narodov. Vinjeta je izdelal Božidar Jakac. Razstava bo odprta do 2. novembra.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Majda Maver iz Rebrja — Mihaela, Nada Malešič iz Hrasta — Mirka, Jožica Senica iz Dolnjih Sušic — Matevža, Jožica Čekelj iz Bučke — Darka, Antonija Junko z Dobličke gore — Bernardko; Jožica Kaligoro iz Crnomilja — Rudiča, Marija Smrke iz Kamnega potoka — Francja, Majda Osana iz Dolenjskih Toplic — Andreja, Marija Brodaric iz Gribelja — Bernardko, Majda Barle iz Starega trga — Sonjo, Pavla Skufca iz Viseja — Petra, Alojzja Makovec iz Dolnjih Dol — Milana, Julijana Hrovat iz Srednje vasi — Zdenko, Ivana Babič iz Dragana — dečka, Nuška Levčar iz Leskova — deklco, Anica Rataj iz Otočca — deklco, Majda Pekolj iz Malega Vidna — dečka, Marija Repovž iz Senjanja — dečka in Antonija Gorčica iz Koluderja — dečka. — Čestitamo!

SLAVKO DOKL

Od 1200 samo 9 navzočih

Na prvem terenu v Novem mestu živi več kot 1200 odraslih ljudi. Glede na njihov standard in službe bi se spodobilo biti vsaj članjen v SZDL, in če že delati v organizaciji nihče neče, bi se spodobilo vsaj enkrat na dve leti priti na sestanek. A tudi to se ljudem ne zdi več potrebno, odkar ima vsak svoj lepi dom s televizijo in drugim udobjem. Tako se je zgodilo, da je na krajevno konferenco SZDL, ki bi morala biti v četrtek, prišlo samo 9 ljudi. Med njimi niso bili niti vsi člani odbora, manjkalo je tudi 85 komunistov s prvega terena. Kdo naj pa drži organizacijo pokonci in čemu, če zanj nikomur ni nič mar? Na pomanjkljivo obveščanje se tokrat ni moglo izgovarjati, ker je vsako gospodinjstvo dobilo pismeno vabilo.

Poštar bo večkrat v odročnih vaseh

Novomeško podjetje PTT bo izboljšalo dostavo poštne pošiljke v nekaterih odročnih krajih. Poštar bo prihajal v nekatere vasi, ki jih je doslej obiskoval le enkrat ali dvakrat na teden, tudi po štirinajst ali petkrat na teden. Prinašal bo vse pošiljke, ki bodo lažje od 2 kg. Podjetje PTT bo dostavljanje v prihodnjih letih tudi nekoliko posodobilo. Namesto z mopedi bodo pošto dostavljali z avtomobilom.

RAZGLAS

ODDELEK ZA MEDOBCINSKE INŠPEKCIJSKE SLUŽBE
OBČINSKE SKUPŠČINE NOVO MESTO —
VETERINARSKA INŠPEKCIJA

odreja na podlagi odloka o obvezni tuberkulinizaciji goved na območju občine Novo mesto (Uradni vestnik Dolenjske št. 10-146/66)

tuberkulinizacijo goved na območju občine Novo mesto v času od 1. 11. 1969 do 30. 4. 1970.

Tuberkulinizacijo opravlja Veterinarska postaja Novo mesto na stroške lastnikov živali, in sicer po 6,00 din od goveda. Razpored tuberkulinizacije objavi Veterinarska postaja Novo mesto s plakati za vsako vas posebej.

Številka: 322-08/62-5
Datum: 24. 10. 1969

Veterinarski inšpektor:
Franc Pučko, l. r.

Novomeška kronika

■ GIMNAZIJCEM JE 17. oktobra predaval študent matematike Tomo Pisani »O nekaterih navedenih dokazovanjih«, 21. oktobra pa univerzitetni profesor dr. Peter Gosar »O direktni pretvorbi sončne energije v električno v sončnih celicah«. Predavatelj sta bili go-bro obiskanci, zlasti drugo, ki mu je prisostvovalo nad 50 dijakov.

■ V CVETLIČARNI bodo imeli te dni polne roke dela. Ze nekaj dni sprejemajo naročila za izdelavo košaric s svežim cvetjem. Letos so pripravili 1.200 košaric s svežimi krizantemami različnih barv in 5.000 krizantem, namenjenih za šopke. Cena košarice se bo gibala med 15 in 50 din, cena posameznih krizantem pa bo 2 do 6 din. Kupci bodo lahko izbirali tudi nageljne, cena zanje bo 3 din. V cvetličarni pravijo, da imajo že precej naročil za najrazličnejše cvetje.

■ SVEČE grede te dni posebno dobro v denar. Lepe barvnate sveče so razstavljene v mnogih novomeških trgovinah. Cene se gibljejo od 54 par do 17,15 din. V nekaterih trgovinah prodajajo tudi lepo okrašene sveče, uvožene iz Madžarske, katerih cene se gibljejo od 18,70 do 20,50 din.

■ PRI VRTILJAKU na Znančevih njivah je vsak dan živo kot v panju. Novomeški otroci se zolot radi vozijo v avtomobilskih in

na vrtiljaku, ki so ga postavili Avstrijci.

■ KOLIKO KAVE spižjejo Novomeščani, nihče ne ve. V delikatesni na Glavnem trgu, kjer se oglašja v dopoldanskih urah največ gostov, skušajo vsak dan 2 do 3 kg kave, včasih pa tudi 5 kg. Kafe, da je postala kava pri mladih in starih silno priljubljena.

■ PRENOVLJENA TRGOVINA »Tobaka« na Cesti komandanta Staneta bo odprta še ta teden. Nekatere »Obrtnikove« prostore je za podjetje »Tobaka« prenovilo podjetje »Dominvesta«. Razen cigaret bodo tu prodajali časopise, drobno galanterijsko blago, spominke in razgladnice.

■ NA TRGU so bile v ponedeljek naslednje cene: paradižnik 3,5, jabolka 3,2, grozdje 3, paprika 2 in 4, krompir 1, fižol 6, hruske 4, banane 6, ohrovt 3,5, solata 3, zelje 1,2, čebula 3, kostanj 2 din za kg. Jajca so bila po 90 par. Komunalno podjetje je v ponedeljek prodajalo na trgu košarice suhega cvetja po 20 din, prodajalci iz drugih republik pa so ponujali cvetje iz plastike. Na izbiri je bilo tudi dovolj sveč.

■ RODILE SO: Danica Pinar iz Ravnice 7 — Alenka, Marija Močnik iz Dlančev 11 — Dunjo, Jelka Falkner iz Jerebove 6 — deklco in Brunica Močnik iz Cankarjeve 37 — Primoža.

Priporočilo o krvodajalstvu

Občinska skupščina je na seji 23. oktobra razpravljala o krvodajalstvu. V razpravi so ugotovili, da je krvodajalstvo postalo ob vedno pogostejših prometnih nesrečah in zaradi potreb narodne obrambe zelo pomembno. V delovnih organizacijah bi ga morali smatrati kot obveznost, podobno oni do socialnega zavarovanja. Zda, ko »povsod prilagajajo notranjo zakonodajo novim predpisom, naj v podjetjih v svojih predpisih opredelijo tudi odnos do krvodajalstva. Skupščina je sprejela priporočilo delovnim organizacijam v tem smislu.

Domicil I. slovenski brigadi VDV

Občinska skupščina je na seji 23. oktobra sprejela odlok o podelitvi domicila I. slovenski brigadi VDV. Brigada je bila ustanovljena aprila 1944 v Dol. Toplicah. V njej so bili predvsem borci iz Dolenjske, borila pa se je največ na Dolenjskem.

Prinovec je reguliran

V Šmarjeških Toplicah opravljajo zaključna drenažna dela, s čimer bodo za zdaj končali regulacijo potoka Prinovca. S tem bo denar za regulacijo v Šmarjeških Toplicah izrpan.

KOZARCEK ZA SLOVO... Ob odhodu na novo odgovorno službeno dolžnost za veleposlanika SFRJ v Sirijo so se od Mirka Jakšeta (na sliki v sredini), dosednjega pomočnika generalnega direktorja tovarne zdravl KRKA v Novem mestu, preteklo soboto opoldne poslovili njegovi najožji sodelavci. (Foto: M. Vesel)

6 milijonov drevesc

kov gozdov in delavski svet — številčno enako močna bosta ločeno razpravljala vsak o svojih zadevah. Od takšnega sodelovanja kmetov s podjetjem pričakujemo obojestransko korist in boljše gospodarjenje z gozdovi.

— Kako bodo nove odkupne cene vplivale na promet in kaj pričakujete od tega?

»S povečanjem prodajnih cen se bodo povečale tudi odkupne. Ker bo kmet dobil več denarja, bo zanimanje za prodajo večje. Seveda bo izkupiček zlasti za slabše sortimente še vedno majhen. To ne velja samo za les iz zasebnih gozdov, temveč tudi za onega iz družbenih. V podjetju si prizadevamo z boljšo organizacijo, z izgradnjo cest in z nabavo strojev znižati proizvodne stroške. Zaradi razdrobljenosti posesti in majhnih količin lesa je v zasebnih gozdovih to težje. Izboljšanje je možno doseči le z večjo povezavo s podjetjem, ki je iz leta v leto tehnično bolj opremljeno.«

— Kmetje so menili, da bomo, če bo šlo tako naprej, v doglednem času izkoreninili listavce. Ali bo res tako?

»Vprašanje je presenetljivo — saj je ta bojazen na Dolenjskem, kjer imamo v

zasebnih gozdovih samo 21 odst. iglavcev, povsem neutemeljena. V Sloveniji so najbogatejša prav tista gozdnogospodarska območja, ki imajo 80 do 90 odst. iglavcev. Prav gotovo tudi Dolenjski ne bi škodovalo, če bi povečali delež iglavcev za 10 do 20 odst. Ker je na področjih, kjer so iglavci, težava z grabljenjem listja, smatramo, da bi se dalo z gozdnimi posestniki pogovoriti. Marsikje smo se že. Stalno stelarjenje in grabljenje listja je gozdu v škodo, toda ker je v našem kmetijstvu to še vedno potrebno, moramo to na ustrezen način rešiti. V bodoče bo res boljše, da osnujemo manjše nasade na večjih mestih in bi kmet namenil za pogozdovanje z iglavci le del svojega gozda, v drugem pa bi še naprej steljaril. Pri načrtnem kmetovanju bo stelarjenje že tako prenehalo.«

— Precej pripomb je na račun drobljenja gozdnih posesti. Kaj menite o tem?

»Kot v kmetijstvu tako tudi v gozdarstvu drobljenje posesti onemogoča načrtno gospodarjenje. Nasprotno, pocenitev proizvodnje in povečanje izkupička bomo dosegli le z združevanjem v taki ali drugačni obliki.«

KMETOVALCI - bliža se čas kolin!

nudimo vam

BOSCH

skrinje za globoko zmrzovanje, v katerih lahko hranite sveže meso 6 do 12 mesecev.

BOSCH

skrinje za globoko zmrzovanje ohranijo vaše poljske pridelke daljšo dobo sveže.

BOSCH

skrinje za globoko zmrzovanje dobite pri zastopstvu

250-litrska skrinja stane 535 DM in cca. 1.200 din

320-litrska skrinja stane 635 DM in cca. 1.300 din

avtofehna Ljubljana, Celovška 38

NAJUDOBNEJE IN NAJCENEJE:

Dolenjski list vsak četrtek na svoj naslov!

VEČ KOT PETDESET LET

Gorenjka
JEDILNA ČOKOLADA
vodi v kvaliteti

girl -

eleganten ženski pulover za mlade in še mlade iz najnovejše kolekcije GOLF je izdelan iz 100-odstotnega LAMBSWOOLA.

rašica

zdelujejo ga v 13 različnih barvah, maloprodajna cena pa je 127 dinarjev.

»PRESKRBA«

KRŠKO

Vam nudi v svoji prodajalni ZELEZNINA v Krškem vse vrste gradbenega, vodoinstalačnega in elektroinstalacijskega materiala, steklo, porcelan, barve — lake, kemikalije ter lovske in športne potrebščine po konkurenčnih cenah. Posebno ugodnost nudimo pri nakupu gospodinskih in akustičnih aparatov ter emailirani posodi.

Za obisk se priporoča kolektiv!

Glavo mu je pokrivala velikanska kodrasta »in-folio« baroka. Modre polzaprete oči so premerile družbo. Gražar je bledega obraza strmel v prišleca. »Moj novi pristav, krški domačin gospod Dominik Kopriva,« ga je sodnik predstavil baronici in baronu. »Njihova Milost so mi dovolili, da jim gospoda predstavim.«

»Saj gospoda pristava že poznamo; obiskal nas je na Bogenšperku. Dobrodošli! Naša hiša vam je vsekakor odprta, gospod pristav,« je prijazno govorila baronica. Očitno ji je prijala Koprivova bogata eleganca govorice.

Z gracioznim poklonom je pristav poljubil baronici in njeni mladi hčerki roko. Tako prijaznega in milostnega sprejema ni pričakoval. Bil je res pred tremi leti dvakrat na Bogenšperku; a prvič ga niso sprejeli, ker barona ni bilo doma, drugič pa mu tudi ni bila sreča mila, da bi videl obličje, zaradi katerega je bil prišel. Gospa baronica pa je bila do njega dokaj hladna. No, seveda, prilike so se spremenile...

Sodnik in pristav sta pozdravila še ostale. Naposled je pristav ugledal mladenko poleg harfe. Vprašujoče se je ozrl na domačino.

Valvasor se je hudomušno nasmehnil in dejal: »Dovoli, Marija: gospod pristav Dominik Kopriva — Marija Troštova, moj famulus.«

S prirodno gracijo mu je podala roko. Ko se je sklonil nad njo je pogledal dekletu v obraz, je ostrmel, oči so se mu zablesčale.

— Spoznal me je — si je mislila Marija, a ostala je povsem mirna. Njena notranjost je bila tako raztrgana, da je imela občutek, kakor bi bila odmrta vsemu svetu. Njen pogled je šel za Gražarjem in v duši ji je vrtela edina misel: zakaj mi je to

ILKA VAŠTETOVA:
VRAŽJE DEKLE
(Zgodovinski roman)

storil? Sele zdaj se je zavedela, kako zelo ga ljubi. Napela je vso voljo, da bi premagala strašno bol. Prisilila se je, da mladega umetnika ni več pogledala. Z otrplim smehljajem je vračala pogled domišljavega pristava, ki je na moč koketiral z njo.

»Pazi, Marija!« jo je opomnil Valvasor s fagotom v roki.

In pričeli so. Igrali so enega izmed Palestrinijevih madrigalov, v katerem je Gražarjeva violina nadomeščala sopran.

Nekaj dni pozneje sta se Valvasor in Marija odzvala povabilu grofa Strassolda, da si ogledata novo urejeno grajsko knjižnico in arhiv.

»Vsa oprava in ureditev prostorov je po načrtih gospoda Gražarja. Res sem radoveden, kako bo z njim, gospod baron, ugajalo,« je dejal grof, ko je peljal svoja gosta v prvo nadstropje.

»Dve leti sem imel tu na gradu štiri mizarje, ki so delali po umetnikovih navodilih,« je pojasnil graščak.

Odprl je vhod v knjižnico.

»O!« je nehote vzkliknila Marija. Valvasor se je smehljaje ozrl po prostoru. Bila je kvadratasta, precej velika vogalna soba. Štiri široka, nizka okna so bila spremenjena v udobne lože, ločene druga od druge s širokimi knjižnimi omarami. Nad omarami so bile stene prevlečene z usnjenimi tapetami v lepem modro zelenem in zlatem baročnem vzorcu. Z enakim usnjem so bile prevlečene udobne klopce v ložah. Omare, mize, še celo sobna vrata so bila vložena z lepimi intarzijami. Leseni strop je imel lep rezljane kasete.

»Lepo, zares lepo!« je pohvalil baron. »Da, da, naš Gražar je umetnik.«

Mariji so žarela lica. Pristopila je h knjižni omari.

»Ali smem?« je vprašala grofa.

Grof, velik slok mož z majhno temno bradico, ji je sam odprl omaro. Brala je naslove knjig, vzela tu eno, tam drugo iz omare in jih prelistavala. Vse so ji bile dobro znane. Valvasor ji je gledal čez ramena. Isti bridki spomin se je obudil obema v duši.

Grof jima je odprl še drugo omaro in dejal: »Moja knjižnica je seveda majhna v primeri z njihovo.«

»Bivšol!« je dostavil Valvasor s trpkim posmehom.

Grof se je zdrznil. Zal mu je bilo, da se je dotaknil baronove skeleče rane. Da bi popravil, je — zagrešil še drugo nerodnost:

»Da ne pozabim, gospod baron: v soboto pojdem v Zagreb. Kupil sem si novo ladjico. Ali bi šli z menoj?«

»Hm — pogledat nekdanjo svojo knjižnico? Ne, ljubi grof, lepo se jim zahvaljujem za njihovo prijazno vabilo. Ako bi šel, bi se mi zdelo, kakor če bi še enkrat odprl rakev, da vidim dragega mrliča. Zal bi mi bilo — to vem.«

PODJETJE DOMINVEST NOVO MESTO

*Kolektiv podjetja DOMINVEST čestita
ob praznovanju občinskega praznika občine Novo
mesto vsem prebivalcem in delovnim kolektivom!*

Vabimo vas

na otvoritev nove samopostrežne trgovine
v Straži, ki jo je za vas zgradilo trgovsko
podjetje DOLENJKA iz Novega mesta.

Slovesna otvoritev bo v petek, 7. novembra
ob 9. uri.

V novi prodajalni, kjer boste odslej kupovali
specerijsko blago, gospodinjske potrebščine,
sadje in zelenjavo, kruh, mleko, sveže meso
in mesne izdelke, galanterijo, tekstil ter kon-
fekcijo, je tudi lepo urejena RESTAVRACIJA.
Ob otvoritvi bo brezplačna poskušnja pijač
DANA, Talisovega piva SKOL in EXPRES
KAVE!

Kolektiv trgovskega podjetja DOLENJKA če-
stita ob praznovanju občinskega praznika
vsem potrošnikom in občanom!

Dolenjka

RIBIŠKA DRUŽINA NOVO MESTO

objavlja
prosto delovno mesto

RIBIŠKEGA ČUVAJA

za I. in II. revir (Soteska - Mršiča vas)

POGOJI: končana osemletka, urejena vojaška
obveznost in izpit za moped.

Prednost imajo kandidati z znanjem tujega
jezika in s stanovanjem v Novem mestu.

Dohodek po pravilniku o delitvi osebnih do-
hodkov Ribiške družine Novo mesto.

DOLENJKA

*Vas pričakuje v svojih
trgovinah na Dolenjskem
* in v Beli krajini **

Do konca še štiri prireditve

Osrednje slovesnosti so bile na spo-
redu včeraj v Novem mestu

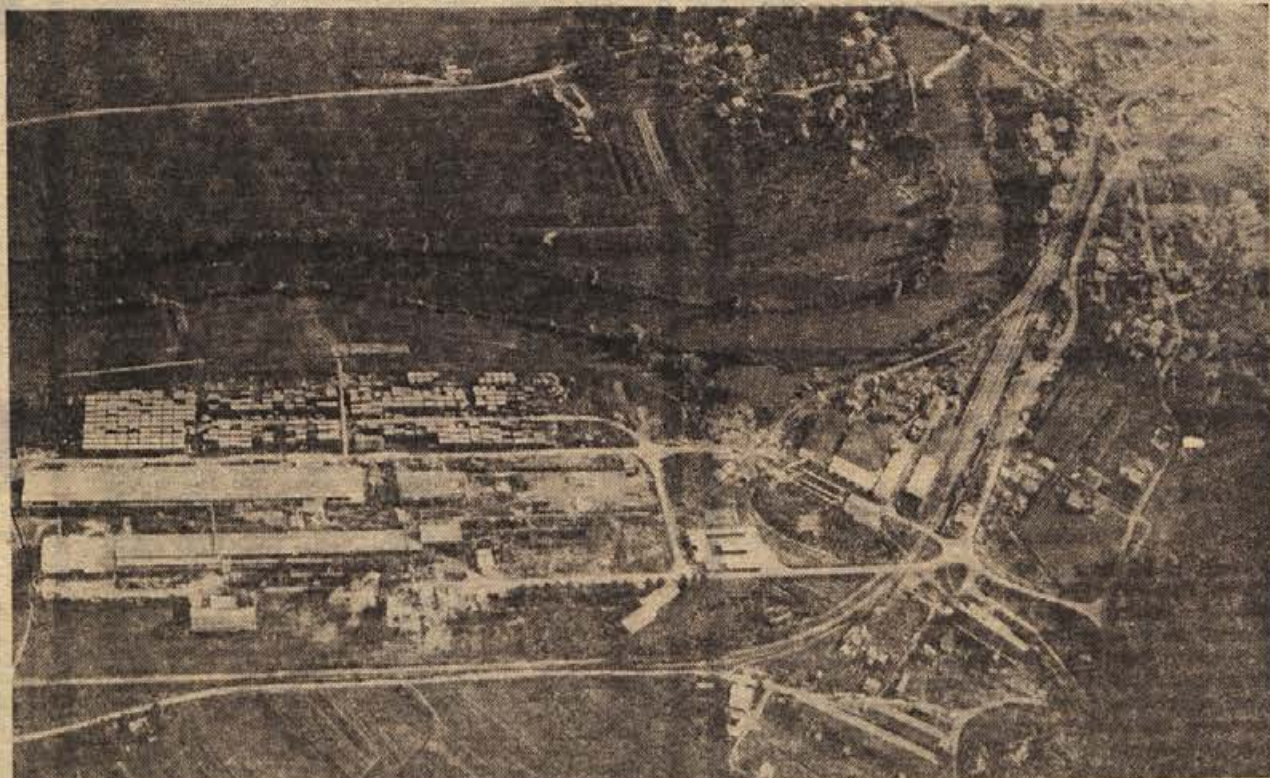
Osrednje slovesnosti v
počastitev letošnjega ob-
činskega praznika so bile
na sporedu včeraj v No-
vem mestu: slavnostna se-
ja občinske skupščine, po-
hod pionirjev po poteh
XII. SNOUB, tradicionalni
tek po ulicah Novega me-
sta, otvoritev nove proiz-
vodne dvorane in ogled
montaže osebnih avtomo-
bilov »austin 1300« ter o-
gled asfaltirane ceste No-
vo mesto - Sentjernej.

Prireditve se bodo nada-
ljevale še v novembru. V
četrtek, 6. novembra, bo-
do ob 18. uri v Dolenjskem
muzeju odprli arheološko
razstavo »Najnovejše najd-
be v Novem mestu leta
1969«. Naslednji dan bodo
v Straži najprej odprli no-
vo samopostrežno trgo-
vino DOLENJKA, nato pa
bo ogled obratov lesnega
kombinata NOVOLES. Ob
12. uri bodo v Dolenjskih
Toplicah slovesno izročili
namenu hišo, v kateri bo-
sta imeli prostore pošta
in milica.

Zadnja prireditev bo 7.
novembra v Studijski knji-
žnici Mirana Jarca v No-
vem mestu, kjer bodo od-
prli razstavo »100 let slo-
venskega satiričnega in hu-
morističnega tiska«. Ta
razstava bo odprta do 20.
novembra.

Narodni dohodek: že 7.000 din na prebivalca

Družbeni brutoprodukt je v
novomeški občini v minulem
5-letnem obdobju naraščal po-
prečno za 21,7 odstotkov,
družbeni proizvod za 16,2, ne-
toprodukt za 14,6 ter bruto-
akumulacija za 18,7 odst. Na-
rodni dohodek na prebivalca
je v letu 1968 dosegel že
skoraj 7.000 dinarjev ter je
v tem obdobju naraščal s po-
prečno stopnjo 9,3 odst.

Straža, posneta iz letala, postaja čedalje večji industrijski kraj v novomeški občini. Posebno veličasten je po-
gled na lesni kombinat Novoles. Desno zgoraj v krogu je nova samopostrežna trgovina Dolenjke, ki jo bodo
slovesno odprli v petek, 7. novembra. (Foto: M. Moškon)

PIONIR
NOVO MESTO
TEL. 21-243

SERVIS

- Opravljamo servisne preglede in garancijska popravila na vozilih FIAT-ZASTAVA, RENAULT, TAM in MAN
 - splošna in generalna popravila vozil vseh vrst
 - zamenjamo motorje na vozilih ZASTAVA in TAM
 - opravljamo kleparska, avtoličarska in druga dela
 - **NAJNOVEJŠE:**
Vse lastnike vozil FIAT-ZASTAVA 850 in 1100 R obveščamo, da odslej opravljamo vsa garancijska in servisna popravila tudi na teh vozilih.
- OBIŠČITE NAŠ SERVIS!**

Komisija za razpis delovnih mest direktorja in več kvalificiranih delavcev pri podjetju

»KROJAČ« NOVO MESTO

razpisuje
delovna mesta:

DIREKTORJA

POGOJI: da ima kandidat opravljen mojstrski izpit za krojača, zaželeno je tudi, da je bil nekaj let na vodilnem mestu in da ima organizacijske sposobnosti.

več kvalificiranih krojačev

za izdelavo velikih kosov
izdelkov po meri ali polkonfekcije (uniforme).
POGOJI: izkušen krojač.

Plača za delovna mesta po tarifnem pravilniku
Nastop dela po dogovoru.

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

objavlja
naslednja prosta delovna mesta:

1. REFERENTA v oddelku splošnih poslov,
2. REFERENTA za strojno knjiženje,
3. REFERENTA za devizno likvidacijo v podružnici Krško,
4. PRIPRAVNIKA s srednjo šolsko izobrazbo – ekonomske smeri.

Pogoji:

pod 1., 2. in 3. srednja šolska izobrazba – ekonomska smer, 3 leti delovne prakse in poskusna doba 2 meseca;
pod 1. znanje strojepisja.

Za delovno mesto pod 2. imajo prednost kandidati s prakso v knjiženju na knjigovodskih strojih Ascota.

Nastop dela po dogovoru, v podružnici Krško pa 1. 12. 1969.

Stanovanja niso zagotovljena.

Pismene ponudbe pošljite do vključno 15. 11. 1969.

Komisija za nabavo in odtujitev osnovnih sredstev pri

CESTNEM PODJETJU V NOVEM MESTU

razpisuje

javno licitacijsko prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

poltovorni avto IMV Kurir Super,
letnik 1967 – nevozen

Izključna cena 5.500,00 Ndin

poltovorni avto IMV Kurir,
letnik 1966 – v voznem stanju

Izključna cena 4.500,00 Ndin

avtociстerna Csepel,

letnik 1957 – v voznem stanju

Izključna cena 10.000,00 Ndin

mlin za pesek IZ-O z elektromotorjem

Izključna cena 6.500,00 Ndin

skobelni stroj za les z elektromotorjem

Izključna cena 5.500,00 Ndin

Prodaja bo 7. novembra 1969 ob 9. uri v stranskih obratih Cestnega podjetja v Novem mestu, v Bučni vasi. Pred pričetkom prodaje morajo kupci vplačati kavičjo v višini 10 % od izključne cene. Ogled predmetov je mogoč vsak dan od 7. do 15. ure, razen sobote – v Stranskih obratih podjetja v Bučni vasi. Informacije dobite po telefonu: Novo mesto 21-571.

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Zadnjih 14 dni so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji:

Avst. Bobič, Martin Kastelic in Ana Tatalevič, člani Krške tovarne zdravil, Novo mesto; Milha Grošelj in Stane Nahtigal, člana Iskre, Novo mesto; Jože Surja, član Cestnega podjetja, Novo mesto; Slavko Nagelj in Matevž Mejac, člana IMV Novo mesto; Ljudmila Krize, Marjanca Kapš, Ivanka Sporar, Milko Zupančič, Slavica Kovačič, Anica Kotar, Mira Rogelj, Helena Sikojna, Marja Peterle, Marija Glazar, Ivanka Ivce, Jožica Gregorčič, Marja Prime, Majda Kranjc, Stanka Pušić in Marjana Rožmanec, dijaki šole za zdravstvene delavce, Novo mesto; Dragica Kobe, gospodinja iz Kota; Pavla Jordan, upokojenka iz Irče vasi; Radivoj Kolačin, Anton Poglavec in Josip Abramčič, vojaški VP 1394, Novo mesto; Franc Kastelic, član Industrije obutve, Novo mesto; Anton Pirnar, kmet iz Sentjurja; Jožica Kraševce, gospodinja iz Sentjurja; Alojzija Saje, gospodinja iz Poljan; Ana Domitrovič, gospodinja iz Cernš, Primož Bobnar, član gospodnega obrata Straža; Andrej Senica, član Mercatorja, Novo mesto; Katka Kapele, gospodinja iz Dolencov; Alojzija Štukelj, gospodinja iz Kota; Kazimir Mazovec, kmet iz Podklanca; Justina Trplan in Slavka Matkovič, gospodinjici iz Ormošnjic; Franc Rauh, član GG Novo mesto; Stipe Lukič, Anton Zeljko, Jože Trplan in Hasan Hadjić, člani gospodnega obrata Ormošnjice; Frančiška Cernc, Marija Hudorovac in Silva Hodjlić, gospodinjici iz Srednje vasi; Jože Kozan, upokojenec iz Tribuč; Katka Vraneslić, upokojenka iz Tribuč; Ludvik Mugerli, član Dolenjke, Novo mesto; Faniška Spehar, upokojenka iz Sečjega sela; Stanislav Fister, Mirodrag Djukić in Branislav Marković, vojaški VP 3957, Novo mesto; Marija Stegne in Ana Miketič, gospodinjici iz Goljeka; Barbara Mravincec, gospodinja iz Sečjega sela; Anica Mugerli, gospodinja iz Semiča; Ana Furlan, upokojenka iz Ormošnjic; Zdenka Hudorovac, delavka iz Srednje vasi; Janez Kump, upokojenec iz Obrha.

Stanko Vavpotič, Jože Brulc, Marija Slak in Alojz Metelko, člani Novoteksa, Novo mesto; Jože Sere in Alojz Barle, člana Iskre, Novo mesto; Franc Gorjanc in Marija Tomazin, člana Krške tovarne zdravil, Novo mesto; Ivan Kastelic, član Opremalesa, Novo mesto; Justina Medle, članica splošne bolnišnice Novo mesto; Franc Štirn, Boris Spilietič in Janez Sašek, člani GG Novo mesto; Franc Avsec, član krajevne skupnosti Novo mesto; Jože Špelko, član Novoteksa, Straža; Jezdimir Gajić, upokojenec iz Novega mesta; Darinka Gajić, gospodinja iz Novega mesta; Karla Majetič, član IMV Novo mesto; Ana Majetič, članica Dominvesta, Novo mesto; Ignac Silla, Tone Oven, Jože Novič, Primož Jazbec, Miroslav Gutman, Anton Vovk, Janez Butara, Marjan Mežič, Branko Teraz, Stane Pink, Miloš Muhih, Matjaž Zakrajšek, Marjan Jenko, Mavricelj Zupančič, Radojko Vukadinović, Izlok Pekolj, Andrej Veber, Branko Suhly, Bojan Potočnik, Bruno Mirt, Danica Javornik, Marija Gjurekovič, Jožica Jančič, Cvetka Kafol, Jože Sibelič, Franc Rožanc, Marija Zakrajšek, Jožica Podpadec in Franc Vračko, dijaki novomeške gimnazije; Angela Tisu, članica osnovne šole Novo mesto; Marica Jakobčič, članica Laboda, Novo mesto; Belido Alić, član gospodnega obrata Ormošnjice; Janez Kastelic, član Pionirja, Novo mesto.

LABOD
TOVARNA PERILA
NOVO MESTO

razpisuje

za izpopolnitev delovnih mest v obratu
NOVO MESTO

ENOMESEČNI TEČAJ ZA INDUSTRIJSKO ŠIVILJO

Pogoji za sprejem so naslednji:

- starost najmanj 15 let
- dobro zdravstveno stanje
- uspešno opravljen preizkusni test v tovarni.

Ponudbe s kratkim življenjepisom sprejema splošni sektor podjetja do vključno 9. novembra 1969.

Tečaj se začne 10. novembra 1969.

KOMUNALNO STANOVANJSKO PODJETJE SEVNICA

razpisuje
prosto delovno mesto

GOSPODARJA STANOVANJSKEGA FONDA

Poleg splošnih pogojev so pogoji za zasedbo še naslednji: srednješolska izobrazba iz gradbene, ekonomske ali njeje ustreznejše poklicne izobrazbe z najmanj dvema letoma delovnih izkušenj na podobnem delovnem mestu. Poseben pogoj je poskusno delo 60 dni. Osební dohodek je določen s pravilnikom. Na razpolago je samska soba. Ponudbe z dokazili o izobrazbi oz. strokovnosti in opisom dosedanjih zaposlitev pošljite ali osebno dostavite do 15. novembra letos na naš naslov.

PRAVKAR PRISPELO!

Krogelni naboji vseh kalibrov – tudi 7 × 57 R in šibreni naboji. – Oglejte si tudi drugo lovsko, ribiško in športno opremo ter lovske obleke slovenskega kroja v preurejeni poslovalnici

»LOVEC«
NOVO MESTO,
Cesta herojev 8

FRANC KLOBASA

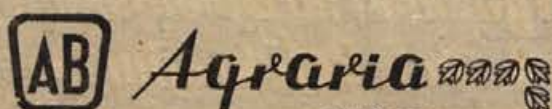
CVETLIČARNA BREŽICE IN VRTNARIJA BRESTANICA

Na zalogi imamo vrtnice in razno lepotočno grmičevje. – Na željo vam urejamo parke, vrtove in naselja.

Naša telefonska številka v Brežicah je 72-002, v Brestanici pa 75-116.

Za 1. november nudimo košarice, sveže cvetje in drugo.

NASE CENE SO KONKURENCNE!

BREŽICE

LASTNIKI MOTORNH VOZIL POZOR!

Vse rezervne dele, avto gume, letne in zimске, za vašo motorna vozila dobite po konkurenčnih cenah v naši trgovini

AVTOMATERIAL

V BREŽICAH, Pod obzidjem 32!

ZAHVALA

Ob nepričakovani, tragični izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

Ivana Belkota

iz Kanižarice pri Crnomlju

se vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih izrazili sožalje, lepo zahvaljujemo, prav tako vsem, ki so pokojniku poklonili cvetje in vence ter sosedom in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali in nas tolažili v težkih trenutkih. Iskrena hvala družbeno-političnim organizacijam za pomoč in organizacijo pogreba, društvom, kolektivu rudnika pa za častno spremstvo na poslednji poti. Prisrčna hvala tudi vsem govornikom za ganljive poslovljne besede doma in ob odprtem grobu.

Zalujočji: žena Marija, sin Vinko z družino, hči Anica z možem in drugo sorodstvo

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

■ PETEK, 31. OKTOBRA: 9.08 Operna matineja. 9.05 Pionirski teater. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Franc Guna: Opazovanje čebel pri sadnih izletih pred zimo. 12.40 Poje mešan zbor »Svobode« Studenci pri Mariboru. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsa dan za vas. 17.05 Človek in zdravje. 18.15 Rad imam glasbo. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Heneka Burkata. 20.00 J. Gotovac: »Koledar«. 20.30 Top-pops 11. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

■ SOBOTA, 1. NOVEMBRA: 8.08 Radijska igra za otroke — M. Djurdjevič: »Čevlji mojstra Matveža«. 10.05 Srečanja, ki opominjajo. 10.15 Zborovske skladbe Emla Adamiča in Antona Lajovca. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.10 Za vsakogar nekaj iz opernega sveta. 13.15 Obvestila in zabavna glasba. 14.05 Iz baletov in simfonij. 15.05 Reportaže iz balnih svečanosti. 16.00 Ciril Kosmač: »Pomladni dan«. 16.35 Z domačimi instrumentalnimi solisti. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Godala v ritmu. 20.00 Radijska igra — Jus Kozak — Mitja Meljak: »Georgiova maska«. 21.15 Glasba ne pozna meja. 22.15 Oddaja za naša izseljenca.

■ NEDELJA, 2. NOVEMBRA: 6.00—8.00 Dobro jutro! 8.05 Umetniška priprava — Josip Ribičič: »Miskolce«. 9.05 Koncert iz naših

krajev — Črnomelj. 10.05 Se pomnite, tovariši... Hamšik—Pražak: Bomba za Heydricha. 10.25 Pesmi borbe in dela. 10.45—13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 11.50 Pogovor s poslušalci. 13.30 Nedeljska reportaža. 13.45 Z novimi ansambli domačih napevov. 14.05 Vedri zvoki z orkestrom Antony Wood. 15.05 Nedeljsko športno popoldne. 17.05 Nedeljski operni koncert. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 »V nedeljo zvečer«. 22.15 Zaplešite z nami. 22.45 Radi ste jih poslušali.

■ PONEDELJEK, 3. NOVEMBRA: 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Za mlade radovedne. 9.45 Zvoki iz Kalmanovih operet. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Vrt v novembru. 12.40 Igra pihalni orkester RTV Ljubljana. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsa dan za vas. 17.05 Operni koncert. 18.15 »Signal«. 18.35 Mladinska oddaja: »Stiharna 409«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Mihe Dovžana. 20.00 Koncert zborov in instrumentalnega ansambla iz Celovca v Ljubljani. 22.15 Za ljubitelje jazza.

■ TOREK, 4. NOVEMBRA: 8.08 Operna matineja. 9.05 Radijska šola za srednje stopnjo — Glasoliski vid. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Milena Jazbec: Kaj vpliva na razvoj korenin. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Glasbeno udejstvovanje

mladih. 14.40 Mladinska reportaža: Na poti s kitaro. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsa dan za vas. 18.15 V torek na svidenju. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom bratov Avsenik. 20.00 Prodajalna melodij. 20.30 Radijska igra — Matjaž Kmecl: »Intervju«. 22.15 Jugoslovanska glasba.

■ SREDA, 5. NOVEMBRA: 8.08 Glasbena matineja. 9.45 Slovenske popevke. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — dr. Franc Zadavec: Merila za ocenitev kakovosti telic in krav lisaste pasme. 12.40 Popularni pevci slovenskih narodnih pesmi. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Koncert za odhiti. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsa dan za vas. 17.05 Mladina sebi in vam. 18.15 Rad imam glasbo. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 »Ti in oper«. 22.15 S festivalov jazza.

■ ČETRTEK, 6. NOVEMBRA: 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — dr. Jože Maček: Kako prepoznati najhujši škodljivci poljščin. 12.40 Čez polja in potoke. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 »Pesem iz mladih grič«. 14.40 Lirika za otroke: »Mehurčki«. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsa dan za vas. 17.05 Četrtekovo glasbeno popoldne. 18.15 »Morda vam bo všeč«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Jojico Svete. 20.00 Četrtekove domači pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer. 21.40 Glasbeni nokturno.

ČETRTEK, 6. NOV

9.35 TV v šoli (Zagreb)
10.30 Nemščina (Zagreb)
10.45 Angleščina (Zagreb)
11.00 Francosčina (Beograd)
14.45 TV v šoli — ponovitev — (Zagreb)

15.40 Nemščina — ponovitev (Zagreb)
15.55 Angleščina — ponovitev — (Zagreb)
16.10 Osnovne splošne izobrazbe (do 16.40) (Beograd)

17.45 Veseli tobogan — oddaja za otroke (Ljubljana)
18.15 Po Sloveniji (Ljubljana)
18.40 Spomini revolucionarjev — (Zagreb)

19.10 Glasbena oddaja (Zagreb)
19.45 Cikeak (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 Vijavaja (Ljubljana)

20.35 William Thackeray: Semeni ničevosti — nadaljevanje — (Ljubljana)
21.25 Kulturne diagonale (Ljubljana)
22.20 Shanandoah — serijski film (Ljubljana)
22.45 Poročila (Ljubljana)

PETEK, 7. NOV

9.35 TV v šoli (Zagreb)
11.00 Angleščina (Beograd)
14.45 TV v šoli — ponovitev — (Zagreb)

16.10 Osnove splošne izobrazbe — (Beograd)
17.45 Nove dogodivščine Huckleberryja Finna — serijski film (Ljubljana)
18.15 Mladinski koncert: Jan Sibelius: Finska (Ljubljana)

19.00 Svet na zaslonu (Ljubljana)
19.30 Naš globus (Ljubljana)
19.50 Cikeak (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 Vijavaja (Ljubljana)

20.35 Mojstri besede na filmskem traku: Gospodlčna Julija — švedski film (Ljubljana)
Rezerviran čas (Ljubljana)
Poročila (Ljubljana)

Drugi spored:
17.25 Poročila (Zagreb)
17.30 Kronika (Zagreb)
17.45 Oddaja za otroke (Skopje)
18.15 Mladinski koncert — (Ljubljana)

19.00 Kultura danes (Beograd)
19.50 TV spored (Zagreb)
20.00 TV dnevnik (Zagreb)
21.00 Spored italijanske TV

SOBOTA, 8. NOV

9.35 TV v šoli (Zagreb)
14.30 Namizno-teniški turnir — prenos (Sarajevo)
17.45 Po domače (Ljubljana)
18.15 Otroci Evrope — mladinska oddaja (Beograd)

19.15 S kamerom po svetu: Brazil I. del (Ljubljana)
19.40 Pet minut za boljši jezik — (Ljubljana)
19.45 Cikeak (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 Vijavaja (Ljubljana)

20.35 Zabavno-glasbena oddaja — (Zagreb)
21.35 Rezervirano za smeh (Ljubljana)
21.50 Novi rod — serijski film — (Ljubljana)
22.40 TV kazipot (Ljubljana)
23.00 Poročila (Ljubljana)

Drugi spored:
17.25 Poročila (Zagreb)
17.30 Kronika (Zagreb)
17.45 Narodna glasba (Beograd)
18.15 Otroci Evrope (Beograd)
19.15 S kamerom po svetu (Beograd)
19.45 TV spored (Zagreb)
20.00 TV dnevnik (Zagreb)

21.00 Spored italijanske TV

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 2. NOV

9.00 Kmetijska oddaja v madžarscini (Beograd)
9.30 Po domače z Veselimi planšarji (Ljubljana)
10.00 Kmetijska oddaja (Zagreb)
10.45 Propagandna oddaja (Ljubljana)

10.50 Trapiolo HH 33 (Ljubljana)
11.30 Govorica živali — sovjetski film (Ljubljana)
12.35 TV kazipot (Ljubljana)
13.00 Športno popoldne

18.15 DR — jugoslovanski film — (Ljubljana)
19.45 Cikeak (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Beograd)
20.30 Vijavaja (Ljubljana)
20.35 Muzikanti — humoristična oddaja (Beograd)

21.20 Videofon (Zagreb)
21.35 Sportni pregled (JRT)
22.05 TV dnevnik (Beograd)

PONEDELJEK, 3. NOV

9.35 TV v šoli (Zagreb)
10.30 Nemščina (Zagreb)
10.45 Angleščina (Zagreb)
11.00 Osnove splošne izobrazbe — (Beograd)

14.45 TV v šoli — ponovitev — (Zagreb)
15.40 Nemščina — ponovitev (Zagreb)
15.55 Angleščina (Zagreb)
16.10 Francosčina (Beograd)

17.15 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Beograd)
17.45 F. Bevk: PESTERNA — nadaljevanje (Ljubljana)
18.00 Po Sloveniji (Ljubljana)

18.25 Biološko-kemično orožje in zaščita (Ljubljana)
18.50 Zabavno-glasbena oddaja — (Beograd)
19.20 Ljudje in poklici: Fotograf — (Ljubljana)

19.45 Cikeak (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 Vijavaja (Ljubljana)
20.35 Gyafas Miklos: Zadnja vojna — madžarska TV drama — (Ljubljana)

21.45 Pariški zapisi Bogdana Pogacnika (Ljubljana)
22.15 Poročila (Ljubljana)

Drugi spored:
17.30 Vešerni zaslon (Sarajevo)
17.45 TV vrtce (Zagreb)
18.00 Mali svet (Zagreb)
18.20 Znanost (Beograd)

18.50 Zabavno-glasbena oddaja — (Beograd)
19.20 TV pošta (Beograd)
19.45 Propagandna oddaja (Zagreb)
20.00 TV dnevnik (Zagreb)
21.00 Spored italijanske TV

TOREK, 4. NOV

9.35 TV v šoli (Zagreb)
10.30 Ruščina (Zagreb)
11.00 Osnove splošne izobrazbe — (Beograd)

14.45 TV v šoli — ponovitev — (Zagreb)
15.40 Ruščina — ponovitev — (Zagreb)
16.10 Angleščina (Beograd)
17.55 Risanika (Ljubljana)

18.00 Lutkovna oddaja (Skopje)
18.20 Po sledih napredka (Ljubljana)
18.40 Vokalno instrumentalni solisti — Jolica Svete in Pero Dimitrijevič (Ljubljana)

19.05 Velika pustolovina — serijski film (Ljubljana)
19.50 Cikeak (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 Vijavaja (Ljubljana)

20.35 Velika imena sodobnega filma: Joseph Losey — Betonska džungla — angleški film (Ljubljana)
Mednarodni festival Jazz: Skupina Maynarda Fergusona (Ljubljana)
Poročila (Ljubljana)

SREDA, 5. NOV

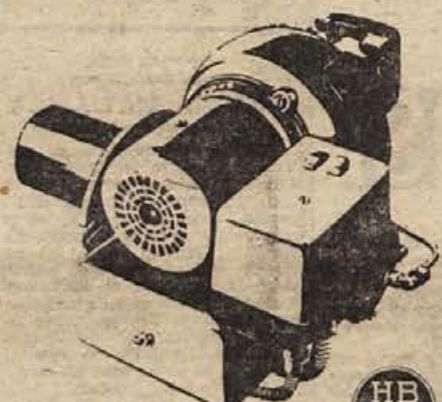
9.35 TV v šoli (Zagreb)
17.15 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Beograd)
17.45 Oddaja za otroke (Zagreb)
18.30 Pisani trak (Ljubljana)

18.45 Rastline v prehrani (Ljubljana)
19.05 Gospodarski pripomočki: Plinski štedilniki (Ljubljana)
19.15 Poje Francoise Hardy (Beograd)

19.45 TV spored (Zagreb)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 Vijavaja (Ljubljana)
20.35 Janes Zmave: Obisk — predstava SNG Maribor (Ljubljana)

22.05 Poje Tereza Kesovija (Ljubljana)
22.50 Poročila (Ljubljana)
22.55 Nogomet Avstrija: Skotska — posnetek (Zagreb)

avtomatski oljni gorilniki S KROŽNIM PLAMENOM

H. BLOMSTEDT AB

- ZMOGLJIVOST 16.000 DO 450.000 kcal/h
- KURILNO OLJE ZA GOSPODINSTVO DO 1,6" E NA VSEH BEN-CINSKIH ČRPALKAH

NORDIJSKA IZVEDBA KONKURENČNE CENE ŠVEDSKA KVALITETA

GENERALNI ZASTOPNIK ZA JUGOSLAVIJO **Terromoto** MARIBOR

GORILNIK S KOTLOVNIM IN SOBNIŠKIM TERMOSTATOM DANFOSSE TER OLJNIM FILTROM
US \$ 423,33 in 980,54 Din

Partizanske anekdote

Nekaj borcev se je zbralo okoli radia, da so poslali poročila. Med drugim so stišali tudi o uspehih zavezniških letalskih sil, ki so bombardirale nemško vojno industrijo po sistemu »tepiha«. Po poročilih so borci vneto komentirali dogodke, le puškomitraljez, ki je bil velik šaljivec, je izzivalno molčal. Seveda ga je komisar vprašal, zakaj nohene ne reče, pa je odgovoril: »Tovariš komisar, pravkar premišlujem, kako se bomo preskrbovali z orožjem, če nam bodo uničili vse tovarne municije v Nemčiji!«

Po hudih bitkah izčrpani so morali partizani nekoč premagati težaven vzpon po nepretrdnem in spolzem terenu. Književnik Branko Copić je zajahal onemoglo mulo, ki je bila bolj podobna prividu kot živemu bitju. »Hej, mulo, hej!« je vzkliknil Copić, mulo pa nikamor. Oba sta onemogla zaostala.

»Kaj je s teboj, Branko?« so klicali partizani. Copić je obupano odgovoril: »Tovariši, kaj ne vidite, da preverjam Leninovo teorijo: korak naprej, dva koraka nazaj!«

Kipar Stojan Batić je kot četni komisar med NOV naredil kip borca in mu pomotoma položil puško na levo ramo. Vsi so občudovali kip, nihče pa ni opazil pomote. Potem je komandir zbral četo in poveljeval: »Puško na levo ramo!« Borci so začudeno gledali, eden pa se je opogumil in vprašal: »Menda na desno ramo?«

»Ne!« je rekel komandir. »Če je tovariš komisar naredil borca s puško na levi rami, pomeni, da je direktiva: likvidirati vse, kar je desničarsko!«

Med naloge narodnoosvobodilne vojske je spadalo tudi higiensko izobraževanje ljudstva po ogroženih krajih, kjer so razsajale nalezljive bolezni, posebno tifus. Tako je zdravnik iz sedme kordunske divizije zbral vaščane v neki hiši in jim predaval o preventivi, individualni in kolektivni higieni, profilaksi itd. Ljudje seveda niso razumeli tujih besed, pa vstane brez dve uri neki stavec, vzame v roke pipo, pljune na tla in gre proti vratom, rekoč: »Pojd! se ti solit s higieno! Rajši pazi na zdravje, to je v teh časih važnejše!« Vsi so mu pritrdjevali.

SKUPNI REKLAMNI PROGRAM

SRP

ŽANJE USPEHE

UČINKOVITA IN NAJCENEJŠA

SKUPNA REKLAMA

V PETIH ČASOPISIH IN DESETIH LOKALNIH RADIJSKIH POSTAJAH

SRP

GOSPODARSKE ORGANIZACIJE

NARODNI REKLAMNE STORITVE PR

ZDRUŽENI POKRAJINSKIH ČASNIKOV

IN LOKALNIH RADIJSKIH POSTAJ SRS

CELJE: GREGORČICEVA 5 — TEL 20-09

SRP

merx

KAVA užitek

